

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

02.12.2024

Atzinums Nr. 5-04/11/2024
par vēja parka “Valpene” būvniecības Talsu novada Dundagas un Īves
pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2027. gada 2. decembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Valpene wind”, reģistrācijas Nr. 50103851451, juridiskā adrese: Malduguņu iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167, e-pasts: info@eolus.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV-1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) ziņojums (turpmāk – Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2024. gada 19. augustā, papildinājumi 2024. gada 21. oktobrī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja parka “Valpene” būvniecība (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

2.1. Talsu novads Dundagas un Īves pagasts, nekustamo īpašumu zemes vienību kadastra apzīmējumi: 88500280045, 88500220008, 88500210130, 88500210071, 88500220027, 88500220054, 88500220055, 88500220056, 88500220057, 88500220058, 88500220065, 88500220068, 88500220069, 88500220073, 88500220061, 88500210025, 88500270059, 88500280010, 88500280014, 88500270041, 88500270042, 88500270043, 88500270056, 88500270061, 88500270062, 88500210096, 88500280002, 88500280004, 88500280005, 88500280006, 88500280008, 88500280011, 88500280031, 88500280048, 88500280012, 88500280019, 88500280013, 88500280016, 88500280017, 88500280020, 88500280022, 88500280073, 88500280080, 88500280081, 88500280075, 88500280074, 88500280027,

88500280028, 88500280030, 88500280032, 88500280033, 88500280034, 88500280035, 88500280077, 88500280042, 88500280046, 88500280052, 88500280065, 88500280063, 88500280007, 88500280043, 88500280009, 88500280078, 88500320005, 88500320006, 88500320011, 88500320016, 88500320018, 88500320019, 88500320017, 88500320022, 88500320092, 88500320027, 88500320029, 88500320044, 88500320045, 88500320046, 88500320047, 88500320048, 88500320054, 88500320056, 88500320057, 88500320058, 88500320059, 88500320060, 88500320067, 88500320069, 88500320072, 88500320073, 88500320079, 88500320080, 88500320081, 88500320085, 88500320088, 88500320089, 88500320090, 88500320150, 88500320152, 88580020001, 88580020009, 88580020012, 88580020016, 88580020025 (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija vai zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 37 potenciālām vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) būvniecības vietām¹).

- 2.2. Īpašumi un to zemes vienības Vēja parka infrastruktūras (piemēram, elektropārvaldes / kabeļu līnijas, jaunu pievedceļu, apakšstacijas pieslēgumu nodrošināšanai u.c.), tajā skaitā zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 88500270064, 88500320104, 88500320106 (izvērtētās vietas jaunas apakšstacijas būvniecībai) nodrošināšanai (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir ne vairāk kā 34 VES izbūve, veicot novērtējumu 37 potenciālajām VES būvniecības vietām (Ziņojuma 3.1.1. attēls). VES paredzēts izvietot teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes un mežu zemes. Jaunbūvējamās elektropārvades kabeļu trases plānots izvietot autoceļu nodalījumu joslās.
- 3.1.2. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas vairākās Dundagas un Īves pagastu nekustamo īpašumu zemes vienībās, kas ietilpst Darbības vietā (skat. šī atzinuma 2. punktu). Vēja parka plānošanas procesā noteiktās Izpētes teritorijas platība ir aptuveni 22 km² jeb 2200 ha (103 zemes vienības). VES būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās platības norādītas Ziņojuma 3.3.1. tabulā. Kopējā nepieciešamā platība sākotnēji vērtēto 37 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai būs aptuveni 37 ha, t.sk. aptuveni 13 ha jaunu pievedceļu izbūvei. Tikai aptuveni 40 % (14,8 ha) no sākotnēji izmantotās teritorijas būs nepieciešami VES ekspluatācijas nodrošināšanai.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu – pievedceļu, laukumu, sprieguma paaugstināšanas apakšstacijas, elektropārvades kabeļu līniju u. tml. būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana. Izmantojamo autoceļu tīkls, kā arī jaunbūvējami autoceļi attēloti Ziņojuma 3.4.1. attēlā, elektropārvades līniju (kabeļu līniju) un apakšstaciju iespējamais novietojums – Ziņojuma 3.4.3. attēlā (Ziņojuma 32. lpp.). VES pievienošanai kopējam tīklam tiks izbūvēta jauna apakšstacija pie 110 kV vai 330 kV elektropārvades līnijas *Ventspils–Tume*. Tās novietojuma vietas un tehniskā risinājuma veids, ar kādu saražotā elektroenerģija tiks nodota kopējā tīklā, tiks izvēlēts būvprojekta izstrādes laikā, ņemot vērā būvniecībai izvēlēto staciju modeli, izvēlētas VES būvniecības vietas alternatīvas, elektropārvades risinājumu izmaksas, kā arī potenciālos saražotās elektroenerģijas zudumus, katrai no pārvades sistēmas alternatīvām.
- 3.1.4. Darbības vietā plānots uzstādīt jaunākās paaudzes VES, kuru nominālā ražošanas jauda pārsniedz 6 MW un kuras ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu, kas

¹ Ziņojuma 3.1.1. tabula.

atbilst starptautiskajā standartā IEC² 61400-1 “Vējturbīnas. 1.daļa: Projektēšanas prasības” definētajai III un S klasei. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms no 37 VES var sasniegt 1076–1171 GWh gadā, atkarībā no izvēlēta VES modeļa. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms būs atkarīgs no izvēlēta modeļa un faktiskā katras VES darba laika (ņemot vērā stacijas apturēšanas laiku mirgošanas efekta, putnu aizsardzības un citu ietekmju samazināšanas nolūkā). Teorētiski sasniedzamais maksimālais vienas VES saražotais daudzums ir līdz 31,66 GWh gadā (Ziņojuma 3.2. nodaļa).

- 3.1.5. Maksimālais VES kopējais augstums, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas, nebūs lielāks par 250 m, plānotais VES masta augstums nepārsniegs 167 m. Attālums no spārnu zemākā punkta līdz VES pamatnei Ziņojumā norādītajiem risinājumiem ir robežās no 80 – 85 m (Ziņojuma 3.2.1. tabula).
- 3.1.6. Ņemot vērā VES straujo attīstību, kā arī laika noilgumu starp plānošanas procesu un vēja parka būvniecību, IVN procesa ietvaros nav izvēlēts viens konkrēts stacijas modelis un netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī lielākas jaudas VES, nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem (trokšņa parametri, rotācijas ātrums, spārnu konstrukcija u. c.) attiecībā uz cilvēku veselībai un videi radīto ietekmi.
- 3.1.7. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Paredzētajai darbībai tika piemērota ar Biroja 2021. gada 9. jūlija lēmumu Nr. 5-02-15 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-15), pamatojoties uz likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu un piekto daļu, 15. pantu un šā likuma 1. pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 26.¹ punkta 1. un 2. apakšpunktu³.
- 3.1.8. Birojs 2022. gada 17. janvārī Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/1/2022 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Valpene” būvniecībai Talsu novada Dundagas pagastā” (turpmāk – Programma Nr. 5-03/1/2022).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas ietverts Ziņojumā kā neatņemamā IVN dokumentācijas sastāvdaļā. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošana vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta (skat. šī atzinuma 2. punktu), kā arī teritorijas, kurās paredzēts pilnveidot un/ vai izbūvēt vēja parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru (skat. šī atzinum 3.1.1.-3.1.3. apakšpunktu).
- 3.2.3. Izpētes teritorijai tuvākās blīvi apdzīvotās vietas ir Dundaga un Tiņģere, kas atrodas attiecīgi ~ 1,7 km un ~ 2,4 km attālumā, tuvākā pilsēta – Valdemārpils ~ 9 km attālumā.

² IEC – pieņemtais saīsinājums angļu valodā – *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā – Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

³ Saskaņā ar 2022. gada 29. septembrī pieņemtajiem grozījumiem Novērtējuma likumā, kas stājas spēkā 2022. gada 5. oktobrī, šā likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts šobrīd izteikts jaunā redakcijā – 26.¹ *Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu.*

Informācija par tuvākajām blīvi apdzīvotajām vietām atspoguļota Ziņojuma 2.1.1. attēlā.

- 3.2.4. Vēja parka ietekmes zonā esošo dzīvojamo māju izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.1. attēlā, attālumi no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES norādīti Ziņojuma 3.1.2. tabulā (noteikti attālumi no 44 tuvākajām dzīvojamajām ēkām). Ziņojuma 6.3.2. tabulā norādīti attālumi līdz tuvākajām dzīvojamajām mājām pēc plānoto VES novietojuma precizēšanas Ziņojuma izstrādes laikā (noteikti attālumi no 45 tuvākajām dzīvojamajām ēkām). Ziņojuma 3.1. nodaļā un 6.1. nodaļā norādīts, ka īpašumā “Dzirkrogs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88580020039) esošā dzīvojamā māja atrodas tuvāk nekā 800 m no paredzētās VES WP05. Apsekojot teritoriju dabā konstatēts, ka dzīvojamā ēka dabā neeksistē. Attālumā, kas nepārsniedz 900 m līdz tuvākajai VES, atrodas arī Ziņojuma 6.3.2. tabulā identificētās dzīvojamās mājas “Auči” (WP11), “Gruntes” (WP03), “Jaunsniķeri” (WP40A), “Klāviņi” (WP37A) un “Veidnieki” (WP42).
- 3.2.5. Plānotā vēja parka tuvumā atrodas valsts reģionālais autoceļš P125 *Talsi–Dundaga–Mazirbe*, valsts vietējie autoceļi V1363 *Ārlava–Tiņģere–Plintiņi* un V1368 *Dundaga–Tiņģere–Tiltiņi*. Paredzētās darbības ietvaros ir plānots izveidot jaunus savienojumus ar valsts vietējiem autoceļiem, kā arī izmantot esošos savienojumus ar pašvaldības autoceļiem *Kubele–Stirniņi* un *Mazās darbnīcas–Būdeni*. Autoceļu novietojums, tajā skaitā piekļuvei VES izbūves vietām izmantojamo ceļu novietojums, parādīts Ziņojuma 3.4.1. attēlā. Detalizētāka informācija par pievedceļiem sniegta Ziņojuma 3.4.2. nodaļā.
- 3.2.6. Plānotā vēja parka “Valpene” tuvumā ir iecerēts izbūvēt vēja parku “SELP”. Atzinums Nr. 5-04/7/2024 “par vēja parka “SELP” būvniecības Talsu novada Valdgaies, Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (turpmāk Atzinums Nr. 5-04/7/2024) izsniegts 2024. gada 21. jūnijā, Talsu novada dome 2024. gada 29. augusta sēdē Nr. 27 pieņēmusi akcepta lēmumu “Par “Vēja elektrostaciju parka “SELP” būvniecību Talsu novada Ārlavas, Laidzes, Valdgaies un Vandzenes pagastu teritorijā””. Saskaņā ar Talsu novada pašvaldības akceptēto vēja elektrostaciju novietojumu konstatējams, ka attālums starp abos parkos plānotajām stacijām⁴ ir aptuveni 4–12 km (Ziņojuma 4.7.17. attēls). Iespējamā kumulatīvā ietekme Ziņojumā vērtēto frekvenču trokšņa, mirgošanas efekta un ietekmes uz ainavu kontekstā.
- 3.2.7. Atbilstoši spēkā esošajam Dundagas novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumam no 2009. gada⁵ un Talsu novada teritorijas plānojumam⁶ (turpmāk arī - Teritorijas plānojums) plānotā vēja parka “Valpene” izpētes teritorija atrodas zemes vienībās vai to daļās, kuru atļautais izmantošanas veids ir *Lauksaimniecības teritorijas* (L) un *Mežu teritorijas* (M) (Ziņojuma 2.2.1. attēls). Atbilstoši Dundagas novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumam no 2009. gada vēja elektrostaciju būvniecība ir atļauta *Rūpnieciskās apbūves teritorijā* (R) un *Lauksaimniecības teritorijā* (L), ievērojot apbūves noteikumu 4.10. nodaļā noteiktās prasības, savukārt Talsu novada teritorijas plānojumā vēja elektrostaciju būvniecība ir atļauta *Rūpnieciskās apbūves teritorijā* (R),

⁴ Teritorijā starp vēja parka “SELP” 1. grupas VES un vēja parka “Valpene” D daļas VES (attālums starp šīs grupas stacijām ir aptuveni 4–5 km) atrodas vairākas viensētas – “Jaundingas”, “Dingeskalni”, “Druviņas”, “Mieriņi”, “Celmlauži”, “Jaunandreji”, “Sīpoli”, “Ozoliņi”. Šajās dzīvojamajās ēkās abu vēja parku darbība potenciāli varētu radīt kopēju ietekmi. Starp pārējām vēja parka “SELP” VES grupām un vēja parka “Valpene” D daļas stacijām attālums ir no 6–14 km.

⁵ Dundagas novada teritoriālo vienību teritorijas plānojums no 2009. gada, pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_161 (skatīts 22.08.2024.).

⁶ Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozījumi. Redakcija 3.3., pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_24966 (skatīts 22.08.2024.).

*Tehniskās apbūves teritorijā (TA) un Lauksaimniecības teritorijā (L), ievērojot apbūves noteikumu 3.2.2. apakšnodaļas 30. punktā noteiktās prasības*⁷. Atbilstoši Ziņojuma 2.2. nodaļā norādītajam, Paredzētās darbības izpētes teritorijai 2022. gada jūnijā tika uzsākta lokālpilnojumā izstrāde⁸, lai noteiktu jaunu indeksētu apakšzonu funkcionālajā zonā *Meža teritorija (M)*, kurā būtu pieļaujama energoapgādes uzņēmumu apbūve. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (turpmāk – TAPIS) publiskajā daļā – portālā geolativija.lv – pieejamo informāciju Paredzētās darbības teritorijai izstrādātais lokālpilnojums⁹ šī atzinuma sagatavošanas laikā ir apstiprināts ar Talsu novada pašvaldības domes 2024. gada 29. augusta saistošajiem noteikumiem Nr. 21.

- 3.2.8. Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar aizsargjoslas, kas noteiktas ap valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, virszemes ūdensobjektiem (t.sk. Štēburgupi un Oduma dīķi), kapsētām un meliorācijas būvēm un ierīcēm, potenciāli var tikt skarta arī aizsargjosla, kas noteikta ap valsts nozīmes kultūras pieminekli “Kubeles (Kubalu) skola” (aizsargjoslas izpētes teritorijā attēlotas Ziņojuma 2.2.1. attēlā). Detalizētāka informācija par aizsargjoslām sniegta Ziņojuma 10.–12. lpp.
- 3.2.9. Gan vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā (Ziņojuma 2.3. nodaļa), gan no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai, izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) izstrādātā modeļa ERA5¹⁰ dati par laika periodu no 2012. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri uzsāk darbību, ja vēja ātrums masta augstumā sasniedz vismaz 3 m/s, bet apturēta, kad vējā ātrums pārsniedz 23–26 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus, tika noteikts, ka vidēji 7 % no gada laika VES neražos elektroenerģiju, jo vēja ātrums nebūs pietiekošs vai arī tas būs pārāk liels. Vidējais vēja ātrums vēja parka teritorijā ir mainīgs gada griezumā (Ziņojuma 2.3.2. attēls), zemāks vasaras periodā, augstāks gada aukstajos mēnešos, bet vidēji tas ir 8,4 m/s.
- 3.2.10. Vēja parka teritorija ietilpst Ventas upes baseina apgabalā¹¹ un atrodas vairākos sateces baseinu apgabalos¹² (Ziņojuma 4.11.5. attēls): Štēburgupe (Pieņupe), Kaļķupe, Roja, Silupīte un Zemdegu valks. Izpētes teritoriju šķērso Štēburgupe (meliorācijas kadastra Nr. 3722468:01), kas ir Valsts nozīmes ūdensnoteka. Saskaņā ar VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas¹³ datiem vēja parka teritorija lielākoties atrodas mežu (t.sk. izcirtumu) teritorijās, kurās nav ierīkotas nozīmīgas meliorācijas sistēmas (Ziņojuma 4.11.5. attēls). Esošās meliorācijas sistēmas lielākoties ir ierīkotas izpētes teritorijas centrālajā daļā, lai nodrošinātu ūdens novadīšanu no lauksaimniecības zemēm.

⁷ Saskaņā ar Talsu novada teritorijas plānojuma “Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk - TIAN) 3.2.2. apakšnodaļas 30. punktā noteikto - *Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu un to aizsargjoslu (aizsardzības zonu) teritorijās, kā arī kultūrvēsturiskajā teritorijā “Abavas ieleja” nav atļauts būvēt vēja elektrostacijas un vēja parkus, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, koģenerācijas stacijas un biogāzes ražotnes.*

⁸ Talsu novada domes lēmums Nr. 270 par lokālpilnojumā izstrādes uzsākšanu SIA “Valpene wind” vēja parka ierīkošanai pieņemts 2022. gada 30. jūnijā (ar grozījumiem 2023. gada 27. aprīlī).

⁹ Lokālpilnojums vēja parka “Valpene” ierīkošanai, pieejams – https://geolativija.lv/geo/tapis#document_30484 (skatīts 11.09.2024.).

¹⁰ Pieejams - <https://climate.copernicus.eu/climate-reanalysis>.

¹¹ Ūdens apsaimniekošanas likums; pieejams - <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹² Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 3. jūlija noteikumu Nr. 397 “Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru” (turpmāk - Noteikumu Nr. 397) 2. pielikumu.

¹³ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma; pieejama - <https://www.melioracija.lv/>

- 3.2.11. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11.6. nodaļā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta arī informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, pieejama informācija par Paredzētās darbības apkārtnē reģistrētajiem ūdensapgādes urbumiem. Atbilstoši LVĢMC Izpētes teritorijā nav reģistrēts neviens ūdensapgādes urbums, tuvāko urbuma atrašanās vietas parādītas Ziņojuma 4.11.3. attēlā. Izpētes teritorijai tuvākais ūdensapgādes urbums atrodas ~ 900 m attālumā – informācija par to sniegta Ziņojuma 4.11.3. tabulā. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.11.9. nodaļas attiecīgajā sadaļā (Ziņojuma 200. lpp.).
- 3.2.12. Izpētes teritorijas ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11. nodaļā. Kopumā novērtēts, ka Paredzētās darbības teritorija ir piemērota būvniecībai, jo teritorijā un tās apkārtnē nav konstatētas mūsdienu ģeoloģisko procesu pazīmes. Pēc kvartāra nogulumu kartes (Ziņojuma 4.11.1. attēls) nevērtēts, ka ģeotehniskā griezumā augšējo daļu plānotajās VES izbūves vietās lielākoties veido dabiskos apstākļos stabila grunts, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni – mālsmilts, smilšmāls un aleirītisks māls. No Ziņojuma 4.10.6. nodaļā sniegtās informācijas secināms, ka Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.
- 3.2.13. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā¹⁴ (turpmāk – ZDzIS) pieejamo informāciju plānotā vēja parka tuvumā atrodas divas atradnes, kurās tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve: smilts un smilts-grants atradne "Dižsprīņģi" (ZDzIS Nr. B2771) ~ 780 m attālumā no tuvākās VES un kūdras atradne "Piltenes purvs" (ZDzIS Nr. K16833) ~ 2 km attālumā no tuvākās VES (Ziņojuma 4.11.1. tabula un 4.11.3. attēls). Paredzētās darbības tuvumā konstatētas arī citas derīgo izrakteņu atradnes un prognozēto resursu laukumi, kas parādīti Ziņojuma 4.11.3. attēlā un 4.11.2. tabulā. Tuvākie no tiem ir māla prognozēto resursu laukums "Prometejs" (ZDzIS Nr. B142) ~ 515 m attālumā un smilts un smilts-grants atradne "Grīvas" (ZDzIS Nr. B1481) ~ 556 m attālumā. Detalizēta informācija par Darbības vietai tuvumā esošajām atradnēm un prognozētiem resursu laukumiem sniegta Ziņojuma 4.11.5. nodaļā.
- 3.2.14. Ziņojuma 4.4.2. nodaļā novērtēts, ka Izpētes teritorijā neatrodas neviena īpaši aizsargājama dabas teritorija (turpmāk – ĪADT). Tuvākā ĪADT, kurai noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*) statuss, ir dabas liegums "Kaļķupes ieleja" (kods: LV0514100), kas atrodas ~ 4 km uz ZA no tuvākās plānotās VES (WP33). Nākamā tuvākā ĪADT – dabas piemineklis – aizsargājamā aleja "Dundagas dižliepu aleja" (teritorijas kods: LV0490380) atrodas ~ 3,5 km attāluma uz ZR no Paredzētās darbības teritorijas. Tomēr Izpētes teritorijā konstatētas arī tādas ĪADT, kas ietilpst dabas pieminekļu kategorijā, kā aizsargājami koki jeb dižkoki, kā arī potenciāli aizsargājami koki. Paredzētās darbības teritorijai tās Z piekļaujas zālāju komplekss, kur nozīmīgās platībās konstatēts Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājams zālāju biotopa veids 6410 *Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs*. Šī platība identificēta kā potenciāla valsts nozīmes īpaši aizsargājama (*Natura 2000*) dabas teritorija. Saskaņā ar Ziņojumu līdz 3 km attālumā no Paredzētās darbības vietas atrodas astoņi mikroliegumi, četri no tiem izveidoti īpaši

¹⁴ Pieejama - <https://videscentr.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>.

aizsargājamu mežu biotopu aizsardzībai, bet četri - putnu (jūras ērgļu *Haliaetus albicilla* un mazo ērgļu *Clanga pomarina*) aizsardzībai. Savukārt attālumā no 3 līdz 10 km no plānotā vēja parka teritorijas ir izveidoti vēl četrpadsmit mikroliegumi putnu (medņu *Tetrao urogallus*, melno stārķu *Ciconia nigra*, mazo ērgļu, zivjērgļu *Pandion haliaetus* un trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*) aizsardzībai (Ziņojuma 4.6.1. tabula un 4.6.1. attēls). Informācija par ĪADT, tuvāko mikroliegumu un aizsargājamo koku izvietojumu attēlota Ziņojuma 4.4.1. attēlā.

- 3.2.15. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturētās dabas datu pārvaldības sistēmā *Ozols* (turpmāk – datu sistēmā *Ozols*)¹⁵ pieejamai informācijai Izpētes teritorijā reģistrētas atsevišķas īpaši aizsargājamo¹⁶ sugu atradnes. Izpētes teritorijas apsekojumu laikā konstatētas aizsargājamo ķērpju (kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, sīkpunktainā artonija *Arthonia byssacea*), ziedaugu (smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia*, zaļziedu naktsvijole *Platanthera chlorantha*), sūnu (kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, plaisājošā rūtainē *Xylobolus frustulatus*) un sēņu (parastā aknene *Fistulina hepatica*, lakas plakanpiepe *Ganoderma lucidum*, īssetas nekera *Neckera pennata*) sugas. Ziņojumā starp apsekojuma laikā konstatētajām sugām iekļautas vēl divas reti sastopamas sugas – ķērpis *Chrysothrix candelaris* un sēne gļotainā daudzvālīte *Multiclavula mucida*, kas nav ietvertas Noteikumos Nr. 396. Detalizētāka informācija par minētajām aizsargājamām sugām sniegta Ziņojuma 3. un 14. pielikumā, to novietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2.–4.4.16. attēlos. Atbilstoši datu sistēmā *Ozols* pieejamai informācijai Izpētes teritorijā identificēti vairāki ES nozīmes aizsargājami biotopi. Informācija par Izpētes teritorijā konstatētajiem aizsargājamiem biotopiem – 9050 *Lakstaugiem bagāti eglu meži*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganības pļavas*, 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs*, 91E0* *Aluviāli krastmalu un palieņu meži*, 9080* *Staignāju meži*, 9160 *Ozolu meži*, 9020* *Veci jaukti platlapju meži*, 91D0* *Purvaini meži*, apkopota Ziņojuma 4.4.1. tabulā, bet to izvietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2.–4.4.16. attēlos.
- 3.2.16. Saskaņā ar Ziņojumu nozīmīgākās konstatētās putnu sugas, kas var ietekmēt plānoto VES izvietojumu, ir melnais stārķis, dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria*, dzērve *Grus grus*, ziemeļu gulbis *Cygnus cygnus*, melnā klija *Milvus migrans*, sarkanā klija *Milvus milvus*, mazais ērglis un jūras ērglis. Detalizētāka informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājam putnu sugām sniegta Ziņojuma 4.6.2. nodaļā. Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē identificētas arī apodziņa un ūpja¹⁷, kā arī dzeņu¹⁸ sugu aizsardzībai prioritāras teritorijas (Ziņojuma 4.6.2.–4.6.7. attēls). Ziņojuma 4.6.2. nodaļā novērtēts, ka kopumā pētāmā teritorija migrācijas kontekstā, salīdzinot to ar teritorijām, kurās novērojama augsta migrācijas intensitāte, ir raksturojama kā teritorija ar būtiski zemāku pārlidojumu intensitāti (Ziņojuma 4.6.2. tabula un 4.6.8. attēls). Ziņojuma 4.6.3. nodaļā Izstrādātājs novērtējis, ka migrācijas kontekstā ir nepieciešams īpaši izcelt potenciālo ietekmi uz dienas plēsīgajiem putniem, ņemot vērā Kolkas tuvumu, kas ir Eiropas mērogā nozīmīga dienas plēsīgo putnu migrāciju novērošanas vieta.

¹⁵ Pieejama - <https://ozols.gov.lv/pub>.

¹⁶ Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikuma ziedaugu un paparžaugu, sūnu, ķērpju vai sēņu sugas.

¹⁷ Saskaņā ar Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns (turpmāk – Pūču plāns), pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani#putni-puces-2021-2029>.

¹⁸ Saskaņā ar Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns (turpmāk – Dzeņu plāns), pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani#putni-dzeni-2021-2030>.

- 3.2.17. Saskaņā ar Ziņojumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas vismaz sešu sikspārņu sugu klātbūtne: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, pigmejsikspārnis *Pipistrellus pygmaeus* un brūnais garausainis *Plecotus auritus*. Konstatēti arī sikspārņi, kas pieder pie niktoloīdiem (*Nyctalus/Vespertilio/Eptesicus* ģinšu grupa) (Ziņojuma 4.5.1. tabula). Ziņojumā novērtēts, ka kopējā sikspārņu aktivitāte Izpētes teritorijā raksturojama kā vidēji zema, salīdzinot to ar citām pēc līdzīgas metodikas pētītajām vēja parku teritorijām Latvijā.
- 3.2.18. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veikuši sertificēti sugu un biotopu eksperti – Margita Deičmane¹⁹, Gatis Eriņš²⁰ un Toms Daniels Čakars²¹ (turpmāk kopā – Sugu un biotopu eksperti), sniedzot atzinumu par ietekmi uz aizsargājamiem tekošu saldūdeņu, zālāju, purvu, mežu un virsāju biotopiem (Ziņojuma 3. un 14. pielikums). Ietekmes uz sugām un biotopiem novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu, ceļu izbūvi un / vai pārbūves, elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves vietas ietekmes novērtējumu. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts/ ornitologs Pēteris Daknis²² un Dr. biol. Māris Strazds (turpmāk – Ornitologi) (Ziņojuma 5. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sikspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sikspārņu un to dzīvotņu jomā Gunārs Pētersons²³ (turpmāk – Sikspārņu eksperts), sniedzot atzinumu, kas pievienots Ziņojuma 4. pielikumā.
- 3.2.19. Saskaņā ar Ziņojuma 4.7. nodaļu Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainava kopumā raksturota kā lauku telpas ar jauktu (mozaīkveida) zemes lietojumu un lauku telpu areāli ar vērtīgām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm.
- 3.2.20. Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā²⁴ telpiskās attīstības perspektīvā parādīti apbūves un ainavas interešu saskares areāli. Plānotais vēja parks neietilpst šajā teritorijā. Savukārt Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā Dundagas apkārtnē noteikta kā kultūras mantojuma attīstības teritorija²⁵, kurā jāsaglabā Ziemeļkurzemes kultūrvēsturiskā identitāte, ainavu daudzveidība un mozaīkveida raksturs. Vēja parka “Valpene” izbūvei paredzētā teritorija daļēji iekļaujas stratēģijā noteiktajā tūrisma attīstības, kultūrvēsturiski nozīmīgas un ainavu aizsardzības teritorijā²⁶.

¹⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 024, specializācija – biotopu grupas *zālāji*; sugu grupas *abinieki*; *rāpuļi* (derīgs līdz 14.06.2028.).

²⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 079, specializācija – biotopu grupas *meži* un *viršāji*, *stāvoši saldūdeņi*, *tekoši saldūdeņi*, *purvi* (derīgs līdz 15.11.2026. par sugu grupām *meži* un *viršāji*, un *purvi*; derīgs līdz 09.03.2027 par biotopu grupām *stāvoši saldūdeņi*, *tekoši saldūdeņi*).

²¹ Eksperta sertifikāts Nr. 182, specializācija – biotopu grupas *meži* un *viršāji*, *stāvoši saldūdeņi*, *tekoši saldūdeņi*, *alas*, *atsegumi* un *kritenes* (derīgs līdz 20.05.2027. par biotopu grupām *meži* un *viršāji*; derīgs līdz 11.11.2026. par biotopu grupām *stāvoši saldūdeņi*, *tekoši saldūdeņi*; derīgs līdz 27.05.2029. par biotopu grupu *alas*, *atsegumi* un *kritenes*).

²² Eksperta sertifikāts Nr. 221, specializācija – sugu grupa *putni* (derīgs līdz 16.12.2025.).

²³ Eksperta sertifikāts Nr. 073, specializācija – sugu grupa *zīdītāji* - *sikspārņi* (derīgs līdz 06.05.2025.).

²⁴ Atsauce Nr. 50 Ziņojumā: Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam. Aktualizētā versija., pieejama - https://www.kurzemesregions.lv/wp-content/uploads/2022/06/Kurzeme-2030_aktualizeta_versija.pdf.

²⁵ Atsauce Nr. 51 Ziņojumā: Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2040. gadam, pieejama - <https://www.talsunovads.lv/lv/media/60/download?attachment>.

²⁶ Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka, lai gan Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā starp ainaviski vērtīgām teritorijām nav minētas Dundagas apkārtnes ainavas, ievērojot piesardzības principu, vēlams vadlīnijas ainaviski vērtīgo teritoriju jeb ainavu telpu attīstībai un plānošanai ievērot arī potenciāli augstvērtīgajās teritorijās, starp kurām, pateicoties kultūrvēsturiskajām vērtībām, varētu būt arī Dundagas kultūrvēsturiskās ainavas.

- 3.2.21. Paredzētās darbības Izpētes teritorijas tiešā tuvumā, ~ 1 km attālumā no sākotnēji plānotajām VES WP25 un WP30, no kuru būvniecības IVN gaitā Ierosinātāja ir atteikusies, atrodas valsts nozīmes kultūras piemineklis – “Kubeles (Kubalu) skola” (sistēmas ID 95)²⁷. Detalizētāka informācija par Izpētes teritorijā un tās apkārtnē identificētajām kultūrvēsturiski nozīmīgajām vietām sniegta Ziņojuma 4.8.2. nodaļā, un valsts nozīmes kultūras pieminekļu atrašanās vietas atspoguļotas 4.8.2. attēlā.
- 3.2.22. Ziņojumā secināts, ka plānotā vēja parka izpētes teritorijā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas²⁸. Aptuveni 300 m attālumā no Izpētes teritorijas atrodas viena potenciāli piesārņota vieta – minerālmēslu nolikta “Jaunsniķeri” (tās novietojums attēlots Ziņojuma 2.1.1. attēlā), kas atrodas blakus pašvaldības autoceļam *Mazās darbnīcas–Būdēni*, gar kuru, atbilstoši Ziņojuma 3.4.3. attēlam (Ziņojuma 32. lpp.), plānots izbūvēt kabeļu trasi. Citas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas atrodas vairāk kā 1,5 km attālumā no Izpētes teritorijas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 *Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts* tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts – SIA “ICO” degvielas uzpildes stacija – ir izvietots Dundagā, vairāk kā 3 km attālumā no plānotā vēja parka Izpētes teritorijas.
- 3.2.23. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem – “Plūdu riska informācijas sistēma”²⁹ un “Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam”³⁰ (turpmāk – Ventas UBA plāns) – Paredzētās darbības Izpētes teritorijas neatrodas nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šā atzinuma 6. nodaļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. Novērtējuma veikšanas brīdī vēja parka realizācijai nav izvēlēts noteikts staciju tips, taču ir apzināti vairāki VES modeļi, kas piemēroti izmantošanai konkrētā vēja parka attīstībā. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju nodrošināti raksturlielumi, kuriem ir noteikta ietekme uz vidi un cilvēka veselību. Ziņojumā ar VES parametriem saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi un, ja nepieciešams, izvērtējot pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 3.3.3. Ziņojuma 3.2.2. tabulā apkopota informācija par vērtēto modeļu atsevišķiem fizikālajiem raksturlielumiem. Maksimālais vērtētais kopējais stacijas augstums ir 250 m un masta augstums attiecīgi 167 m. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par vēja apstākļiem Darbības vietā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un Ziņojuma 3.2.1. attēlā apkopoto informāciju par atsevišķu VES modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciālu pie noteikta vēja ātruma, Birojs konstatē, ka Darbības vietā, kur vidējais 10 gadu periodā novērotais vēja ātrums 200 m augstumā ir 8,4 m/s, uzstādītās VES darbosies ar efektivitāti, kas atbilst aptuveni 60 % no attiecīgo modeļu maksimālajām vērtībām, kuras tiek sasniegtas vēja ātruma diapazonā no 11–20 m/s.

²⁷ Pieejams - <https://mantojums.lv/cultural-objects/95>.

²⁸ Ziņojumā atsauce Nr. 3 uz LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, kas pastāvēja līdz 2024. gada 1. maijam. Kopš 2024. gada 1. maija informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām pieejama Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā – <https://pvps.vvd.gov.lv/>.

²⁹ Pieejama - <https://videscentrs.lv/mc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

³⁰ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam; pieejams: <https://videscentrs.lv/mc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>, apakšsadaļā “Ventas UBA plāns (2022-2027)”.

- 3.3.4. Vēja parka būvniecības process un galvenie parametri katrā no būvniecības aspektiem aprakstīts Ziņojuma 3.4. nodaļā. Ziņojuma 3.4.2. nodaļā sniegts vērtējums par esošo autoceļu tīklu (Ziņojuma 3.4.1. attēls), tostarp vērtējot to piemērotība būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai, lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām VES gan to būvniecības, gan ekspluatācijas gaitā. Ziņojuma 3.4.4. nodaļā sniegta informācija par vēja parka darbības nodrošināšanai nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūvi. Tostarp apskatītas alternatīvas saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā un saražotās elektroenerģijas padošanai no VES uz apakšstaciju. Ziņojuma 3.4.5. nodaļā apskatīta plānoto VES pamatu izbūve, Ziņojuma 3.4.6. nodaļā – ar VES piegādi un uzstādīšanu saistītie jautājumi. Ziņojuma 3.4.7. nodaļā norādīts, ka pēc VES uzstādīšanas tiks veikta uzstādīšanai nepieciešamo būvniecības laukumu rekultivācija. Rekultivētajās teritorijās tiks atjaunota augsnes virskārta un prognozēts, ka tās būs iespējams izmantot turpmākai lauksaimnieciskai vai mežsaimnieciskai darbībai.
- 3.3.5. Detalizēts ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto būvniecības darbu ietekmes novērtējums sniegts šī atzinuma 6.11.2. apakšnodaļā, kur attiecināms, arī citās šī atzinuma ietekmju novērtējuma 6. nodaļas apakšnodaļās.
- 3.3.6. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Pieņemts, ka VES darbības laiks ir apmēram 25–30 gadi. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja Ziņojuma 4.12. nodaļā norādījusi, ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt. Izņēmums ir tikai VES spārni, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem un kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas. Līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Veicot alternatīvo risinājumu salīdzinājumu, Ziņojumā vērtēti ietekmes parametri un raksturlielumi, kas saistīti gan ar sabiedrības veselību un drošību, gan ietekmi uz dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskām vērtībām, kā arī ietekmi uz resursu patēriņu un inženierģeoloģiskiem apstākļiem. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi katram no vērtējamo ietekmju veidiem³¹, iekļaujot šajā nodaļā arī alternatīvu vērtējumu. Paredzēto darbību limitējošie faktori un pasākumi radītās ietekmes samazināšanai apkopoti Ziņojuma 6. nodaļā. Ziņojuma 6.1.1. attēlā parādītas identificētās VES, kuru izbūvei konstatēti limitējoši faktori. Ziņojuma 7. nodaļā apkopoti novērtējuma rezultāti – 7.1. nodaļā vietas alternatīvu novērtējums, kas ietver informāciju par IVN gaitā sākotnēji izskatītajām VES izvietojuma vietām/ alternatīvām; 7.2. nodaļā tehnoloģisko alternatīvu jeb vērtēto modeļu novērtējuma rezultāti. Ziņojuma 7.1.1. attēlā parādīts Ziņojumā vērtētais risinājums un citas sākotnēji aplūkotās VES izvietojuma alternatīvas, kas ietver risinājumu līdz 37 VES izbūvei. Informācija par aspektiem, kuri vērtēti kontekstā ar vietas izvietojuma alternatīvām apkopota Ziņojuma 3.1.3. tabulā. Detalizētāka informācija sniegta arī Ziņojuma 3.1.1. nodaļā
- 3.4.2. Vērtējot ar VES izbūvi un ekspluatāciju saistītās ietekmes, Ierosinātāja ir atteikusies no divu sākotnēji vērtēto VES (WP25 un WP30) izbūves to radītās ietekmes uz ainavu dēļ,

³¹ Ziņojumā vērtēta dažādu frekvenču trokšņa ietekme, mirgošanas efekts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību (trīs grupas), ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sakaru sistēmām, novērtēti arī iespējamie vides riski un avārijas situācijas, sociāli-ekonomiskie aspekti u.c.

un no divām VES (WP34 un WP41) – to radītās ietekmes uz dabas vērtībām dēļ. Ziņojuma izstrādes gaitā vērtētais un aktualizētais risinājums, ņemot vērā ietekmi samazinošos pasākumus, paredz parka teritorijā izbūvēt līdz 34 VES. Pārplānotās VES novietotas zemes vienībās, kur tās iecerētas sākotnēji, izņemot VES WP42, kas novietota citā zemes vienībā (zemes vienības kadastra apzīmējums 88500210096), kur sākotnēji VES izbūve nebija plānota.

- 3.4.3. Vērtējot normatīvi noteiktos ierobežojumus attiecībā uz VES novietojumu, proti, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 163. punkta nosacījumus par minimālo attālumu no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES, secināts, ka VES WP05 izbūve pieļaujama tikai, ja par īpašumā “Dzirkrogs” reģistrētajām ēkām normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā tiek saņemti būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.
- 3.4.4. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojuma 3.2. nodaļā un attiecīgo ietekmju vērtējumu nodaļās salīdzināti triju ražotāju³² VES modeļi, modelim Vestas 162-6.2 vērtējot arī dažādus spārnu jeb rotora lāpstiņu veidus (standarta un aerodinamiski uzlabotos), kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā troksni, mirgošanas efektu, saražojamās elektroenerģijas daudzumu u.c. Visi trīs ražotāji piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledojuuma identificēšanai, kā arī nodrošināt ieregulējamu režīmu trokšņa emisiju un mirgošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai.
- 3.4.5. Ziņojuma 7. nodaļā secināts, ka IVN procesā nav noteikta viena labākā tehnoloģiskā alternatīva, kura nodrošinātu labāko sniegumu visās vērtētajās ietekmju jomās vienlaicīgi. Ziņojuma 7.2.1. tabulā apkopots vērtēto tehnoloģisko alternatīvu salīdzinājums aspektos, kas būtiski dabas un cilvēka veselības aizsardzībai. Izstrādātāja novērtējusi Vestas 162-6.2 ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem kā kopumā labāko risinājumu no Ziņojumā vērtētajiem. Tomēr ne visas tirgū pieejamās VES šī IVN ir vērtētas. Tādēļ Paredzētās darbības Ierosinātajai turpmākajā plānošanas procesā ir jāņem vērā IVN procesā izdarītie secinājumi, šajā atzinumā izvirzītie nosacījumi darbības īstenošanai un jāizvēlas tāda tehnoloģiskā alternatīva, kas nodrošina Paredzētās darbības atbilstību valstī noteiktajiem vides kvalitātes normatīviem vai nodrošinot, ka tā radītās ietekmes nepārsniegs Ziņojumā novērtētās vides kvalitātes robežvērtības.
- 3.4.6. Ziņojumā norādīts, ka VES un infrastruktūras elementu izbūves vietas norādītas indikatīvi, atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī, un var tikt precizētas būvprojektēšanas gaitā. Tāpat arī izbūvējamo VES precīzi parametri būs zināmi pēc iepirkuma procesa noslēgšanās. Līdz ar to Birojs norāda, ka Ierosinātajai jāņem vērā, ka atsevišķu ietekmju mazināšanai nepieciešamie nosacījumi būs jāprecizē. tostarp veicot atkārtotus aprēķinus un/ vai modelēšanu būvprojekta sagatavošanas laikā.
- 3.4.7. Ziņojumā vērtētas trīs potenciālās augstsprieguma apakšstacijas būvniecības vietas zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 88500270064 (“A” alternatīva), 88500320104 (“B” alternatīva) un 88500320106 (“C” alternatīva). Par labāko trokšņa pārvaldības kontekstā Ziņojumā atzīta “A” alternatīvas īstenošana, jo tās novietojums nodrošina vislielāko attālumu līdz dzīvojamās apbūves teritorijām.
- 3.4.8. Ziņojumā nav identificēti apstākļi, kas pilnībā nepieļautu kādas alternatīvas īstenošanas iespējas, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie radītās ietekmes samazināšanai risinājumi.

³² Vestas 162-6.2, Siemens Gamesa G170-6.6 un GE Wind Energy GE164-6.0. Visi modeļi uzsāk darbību pie vēja ātruma 3 m/s.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2021. gada 1. jūnija iesniegums "Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka "Valpene" izbūvei Dundagas novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1148).
- 4.2. Biroja 2021. gada 9. jūlija lēmums Nr. 5-02/15 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".
- 4.3. Ierosinātājas 2021. gada 3. novembra vēstule "Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2051).
- 4.4. VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (turpmāk - LVC) 2021. gada 17. novembra vēstule Nr. 4.4.2/19148 "Par ietekmes uz vidi sākotnējo sabiedrisko apspriešanu vēja elektrostaciju parka "Valpene" būvniecībai Talsu novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2141).
- 4.5. Satiksmes ministrijas 2021. gada 30. novembra vēstule Nr. 15-01/4692 "Par IVN uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu vēja elektrostaciju parka "Valpene" būvniecībai Talsu novadā (Birojā reģistrēta 2021. gada 1. decembrī ar Nr. 5-01/2230).
- 4.6. Fiziskas personas 2021. gada 1. decembra elektroniskā pasta vēstule "Par Valpenes vēja parku" (Biroja reģ. Nr. 1-07/2232).
- 4.7. Izstrādātājas 2021. gada 16. decembra vēstule "Pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2320).
- 4.8. Ierosinātājas 2021. gada 16. decembra iesniegums "Par programmas izstrādāšanu" ar pieprasījumu programmas izstrādāšanai (Biroja reģ. Nr. 5-01/2321).
- 4.9. Izstrādātājas 2022. gada 10. janvāra elektroniskā pasta vēstule "Par Valpene Wind programmu" ar apziņoto nekustamo īpašumu īpašnieku sarakstu (Biroja reģ. Nr. 5-01/64).
- 4.10. Izstrādātājas 2022. gada 12. janvāra elektroniskā pasta vēstule "Par Valpene Wind programmu" precizējums par apziņoto nekustamo īpašumu īpašnieku sarakstu (Biroja reģ. Nr. 5-01/75).
- 4.11. Ierosinātājas 2022. gada 14. janvāra pilnvara, ar kuru IVN procedūras nodrošināšanai tiek pilnvarota Izstrādātāja un SIA "EOLUS" (Biroja reģ. Nr. 5-01/101).
- 4.12. Biroja 2022. gada 17. janvāra Programma Nr. 5-03/1/2022.
- 4.13. Izstrādātājas 2024. gada 12. februāra vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) (Biroja reģ. Nr. 5-01/444).
- 4.14. Izstrādātājas 2024. gada 6. marta vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu" ar pielikumu – Ziņojuma apspriešanas sanāksmes protokolu (Biroja reģ. Nr. 5-01/757).
- 4.15. Fiziskas personas 2024. gada 11. marta iesniegums "Vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastos" (Biroja reģ. Nr. 5-01/800).
- 4.16. Fiziskas personas 2024. gada 11. marta iesniegums par vēja parka Valpene būvniecību (Biroja reģ. Nr. Nr. 5-01/807).
- 4.17. Fiziskas personas 2024. gada 12. marta iesniegums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakciju sabiedriskai apspriešanai vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastos (Biroja reģ. Nr. Nr. 5-01/821).
- 4.18. Fiziskas personas 2024. gada 12. marta iesniegums "Par SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" izstrādātā ietekmes uz vidi ziņojuma nesekaidrībām un nepilnībām dabas vērtību novērtēšanā saistībā ar vēja parka "Valpene" būvniecību Talsu

novada Dundagas un Īves pagastos pēc SIA "Valpene wind" ierosinājuma" (Biroja reģ. Nr. 5-01/834).

- 4.19. Fiziskas personas 2024. gada 12. marta iesniegums par vēja parka "Valpene" būvniecību un Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/835).
- 4.20. Fiziskas personas 2024. gada 12. marta iesniegums pret vēja parka "Valpene" būvniecību (Biroja reģ. Nr. 5-01/837).
- 4.21. Fiziskas personas 2024. gada 13. marta iesniegums pret vēja parka "Valpene" būvniecību (Biroja reģ. Nr. 5-01/851).
- 4.22. Fiziskas personas 2024. gada 13. marta iesniegums "Par vēja parka "Valpene" būvniecības ieceri Talsu novada Dundagas un Īves pagastos" (Biroja reģ. Nr. 5-01/853).
- 4.23. Fiziskas personas 2024. gada 13. marta iesniegums "Par vēja parka "Valpene" būvniecības ieceri Talsu novada Dundagas un Īves pagastos" (Biroja reģ. Nr. 5-01/854).
- 4.24. Biroja 2024. gada 19. marta vēstule Nr. 5-01/394/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīti Ziņojuma apspriešanas laikā Birojā saņemtie viedokļi.
- 4.25. Biroja 2024. gada 4. aprīļa vēstule Nr. 5-01/468/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīts Ziņojuma apspriešanas laikā saņemtais fiziskas personas viedoklis.
- 4.26. DAP 2024. gada 29. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2606/2024-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastos" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1325).
- 4.27. Biroja 2024. gada 15. maija vēstule Nr. 5-01/645/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīts Ziņojuma apspriešanas laikā saņemtais DAP viedoklis.
- 4.28. Izstrādātājas 2024. gada 19. augusta vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai" un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un Ziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/2346/2024).
- 4.29. Biroja 2024. gada 19. augusta vēstule Nr. 5-01/988/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" ar lūgumu sniegt atsaukumi un/vai izvirzīt obligātos nosacījumus par Ziņojumu.
- 4.30. VAS "Latvijas gaisa satiksme" 2024. gada 26. augusta vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/2024/612 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2395/2024).
- 4.31. Veselības inspekcijas 2024. gada 27. augusta vēstule Nr. 2.4.6.-1./346 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2404/2024).
- 4.32. Fiziskas personas 2024. gada 29. augusta iesniegums Nr. b/n par būtiskiem trūkumiem un kļūdām Ziņojumā saistībā ar ietekmi uz ainavu novērtējumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2424/2024).
- 4.33. VAS "Elektroniskie sakari" 2024. gada 31. augusta vēstule Nr. 2.1-1/647 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Birojā reģistrēta 2024. gada 2. septembrī ar Nr. 5-01/2435/2024).
- 4.34. Valsts meža dienesta Kurzemes virsmežniecības 2024. gada 3. septembra vēstule Nr. KVM.7-4/1079 "Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidošanai vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2454/2024).

- 4.35. Satiksmes ministrijas 2024. gada 9. septembra vēstule Nr. 15-01/3130 "Par IVN vēja parka "Valpene" būvniecība Talsu novada Dundagas un Īves pagastā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2491/2024).
- 4.36. AS "Latvijas valsts meži" 2024. gada 9. septembra vēstule Nr. 4.1-2_06me_101_24_661 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2497/2024).
- 4.37. AS "Augstsprieguma tīkls" 2024. gada 9. septembra vēstule Nr. 2.5/2024/3360 "Par institūciju nosacījumu sniegšanu par IVN Ziņojumu vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastā (SIA Valpene Wind)" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2498/2024).
- 4.38. LVC 2024. gada 3. septembra vēstule Nr. 4.4/16354 "Priekšlikumi paredzētajai darbībai – vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastos (IVN – ietekmes uz vidi novērtējumam)" (Birojā reģistrēta 2024. gada 9. septembrī ar Nr. 5-01/2507/2024).
- 4.39. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2024. gada 9. septembra vēstule Nr. 05-06/4766 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parkam "Valpene Wind", Talsu novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2513/2024).
- 4.40. Talsu novada pašvaldības 2024. gada 12. septembra vēstule Nr. TNPCP/24/12-11/2060/N "Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastā (SIA "Valpene Wind")" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2542/2024).
- 4.41. DAP 2024. gada 18. septembra vēstule Nr. 4.9/5800/2024-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka "Valpene" izbūvei Dundagas pagastā Talsu novadā" (Birojā reģistrēta 2024. gada 19. septembrī ar Nr. 5-01/2592/2024).
- 4.42. Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) 2024. gada 24. septembra vēstule Nr. 2.3/AP/10001/2024 "Par IVN ziņojumu vēja parka "Valpene" būvniecībai Talsu novada Dundagas un Īves pagastā" (Birojā reģistrēta 2024. gada 25. septembrī ar Nr. 5-01/2649/2024).
- 4.43. Izstrādātājas 2024. gada 21. oktobra vēstule "Par precizētā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai" un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un Ziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/2890/2024).
- 4.44. Biroja 2024. gada 21. oktobra vēstule Nr. 5-01/1206/2024 "Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu".
- 5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):**
- 5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**
- 5.1.1. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2021. gada 4. novembra līdz 2021. gada 30. novembrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta "Talsu Vēstis" 2021. gada 2. novembra numurā un "Talsu novada ziņas" novembra numurā, un ievietots tīmekļvietnēs – www.talsi.lv, www.environment.lv, un www.vpvb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.valpenewind.lv, kā arī klātienē – Talsu novada pašvaldībā (adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu novads),

darba laikā. No Birojā iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību individuāli informēti gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi iekļauti Izpētes teritorijā, gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju.

- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2021. gada 15. novembrī plkst. 17.30, rīkojot tiešsaistes videokonferenci platformā Zoom. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.valpenewind.lv publicēto saiti. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 67 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar Sākotnējās apspriešanas procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Iedzīvotāji galvenokārt interesējās par darbības vietas izvēles kritērijiem, plānoto objektu attālumiem līdz dzīvojamām ēkām, parka ekspluatāciju, potenciāliem riskiem un iespējamām zaudējumiem vietējiem iedzīvotājiem. Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmes videoprezentācijas par Paredzēto darbību ieraksts tika publicēts Ierosinātās tīmekļvietnē 2021. gada 16. novembrī un bija pieejams līdz Programmas Nr. 5-03/1/2022 izdošanas brīdim. Sākotnējās apspriešanas laikā jautājumus par Paredzēto darbību un ar to saistīto informāciju varēja iesūtīt elektroniski uz e-pasta adresi valpene@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem uz minēto elektroniskā pasta adresi tika saņemti vairāki jautājumi, kas bija saistīti ar VES ietekmi uz iedzīvotāju veselību, Ierosinātāja jau īstenotajiem projektiem un sadarbību ar vietējām kopienām, kā arī optimālo attālumu starp VES. Tāpat interesējošos jautājumus varēja sūtīt Birojam (adrese: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045; e-pasta adrese: pasts@vpvb.gov.lv).
- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā tika saņemti vienas fiziskas personas, Satiksmes ministrijas un LVC viedokļi par Paredzēto darbību. Fiziskā persona savā viedoklī kopumā puda atbalstu vēja parka būvniecībai un izteica vairākus priekšlikumus VES būvniecības vietu izvēlei. Satiksmes ministrija savā vēstulē norādīja, ka katras vēja elektrostacijas būvniecībai būs jāsaņem valsts VA "Civilās aviācijas aģentūra" atļauja, tās būs jāmarķē un jāapriko ar aizsarggaismām, kā arī IVN ietvaros jāņem vērā VAS "Latvijas gaisa satiksme" (turpmāk arī - LGS) viedoklis par ietekmi uz lidojumu drošumu un navigācijas iekārtu spēju atbilstoši funkcionēt. LVC vēstulē informēja, ka neiebilst vēja elektrostaciju parka "Valpene" būvniecībai, taču vērta uzmanību uz ierobežojumiem valsts autoceļu aizsargjoslās un nepieciešamību vērtēt esošo ceļu atbilstību Paredzētās darbības īstenošanai. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā saņemtie iesniegumi ņemti vērā arī formulējot Programmas Nr. 5-03/1/2022 prasības, un nosūtīti Ierosinātājai, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.
- 5.1.4. Lai nodrošinātu pēc iespējas plašāku komunikāciju ar ieinteresētajām pusēm, Paredzētās darbības Ierosinātājs Ziņojuma izstrādes laikā organizēja trīs darba grupu sanāksmes, kurās piedalījās, diskutēja un uz iedzīvotāju jautājumiem atbildēja nozaru eksperti. Pirmā darba grupas sanāksme norisinājās attālināti, rīkojot tiešsaistes videokonferenci 2022. gada 24. martā, otrā sanāksme – klātienē Dundagā 2023. gada 26. oktobrī un trešā – klātienē Dundagā 2023. gada 9. novembrī.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2024. gada 12. februāra līdz 2024. gada 12. martam. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Talsu vēstis" 2024. gada 9. februāra numurā un "Talsu Novada Ziņas" 2024. gada februāra izdevumā, kā arī ievietots Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.talsi.lv, Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv, kā arī portālā www.ReTalsi.lv un ziņojuma Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un klātienē – Talsu novada pašvaldībā (adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu novads), Talsu novada Dundagas pagasta pārvaldē (adrese: Pils iela 5, Dundaga, Dundagas pagasts, Talsu novads) un Talsu novada Īves pagasta pārvaldē (adrese: "Pils", Tiņģere, Īves pagasts, Talsu novads), darba laikā.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisinājās klātienē 2024. gada 28. februārī plkst. 17.30, Dundagas pils Mazajā zālē (adrese: Pils iela 14, Dundaga, Dundagas pagasts, Talsu novads). Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme norisinājās vienlaicīgi ar lokālpilnojamu publiskās apspriešanas sanāksmi. Saskaņā ar sanāksmes protokolu, sanāksmē piedalījās 51 dalībnieks. Sanāksmes ieraksts 2024. gada 29. februārī publicēts Izstrādātājas mājaslapā un vietnē <https://www.youtube.com/watch?v=IXeAFZwwLLc>. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par IVN procedūru un sagatavoto Ziņojumu, lokālpilnojamu izstrādi un sabiedriskās apspriešanas mērķiem, kā arī tika dota iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Ziņojuma apspriešanas sanāksmes laikā galvenokārt tika jautāts par vēja parku nepieciešamību Latvijas enerģētikas kontekstā, konkrētā projekta patiesajiem labuma guvējiem, ar vēja parku saistītās infrastruktūras attīstību, VES būvniecības procesa aspektiem un VES iespējamo utilizāciju, VES ietekmi uz putniem, dažādiem drošības riskiem, kā arī ietekmi uz cilvēku veselību. Detalizēts pārskats par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu pieejams Ziņojuma 9. pielikumā.
- 5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu valpene@environment.lv līdz 2024. gada 12. martam, kā arī līdz 2024. gada 12. martam visi interesenti tika aicināti aizpildīt aptaujas anketu, kas bija pieejama Izstrādātājas mājaslapā www.environment.lv, sadaļā "Aktualitātes". Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2024. gada 12. martam, sūtot tos uz Biroja adresi: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045 vai elektroniski uz e-pastu : pasts@vpvb.gov.lv. Šajā periodā Birojā tika saņemti 9 fizisku personu iesniegumi. Iesniegumos pausts viedoklis un uzdoti jautājumi par ietekmi uz cilvēku veselību un lauksaimniecības dzīvniekiem, ietekmi uz ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, vides trokšņa novērtējumu, VES radītajām vibrācijām, nepieciešamo atmežošanu un meliorācijas sistēmu pārkārtošanu vēja parka infrastruktūras būvniecībai, īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības aspektiem, kā arī ekspertu atzinumos iekļauto informāciju, kompensācijas veidu vietējiem iedzīvotājiem un monitoringa veikšanu. Birojā pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas perioda tika saņemta arī DAP vēstule par Ziņojumu un priekšlikumiem tā pilnveidošanai, kurā sniegts detalizēts viedoklis par vēja parka ietekmi uz putniem, sikspārņiem, īpaši aizsargājamiem biotopiem un dižkokiem, kā arī ainavu. Visi fizisku personu viedokļi, kā arī DAP vēstule nosūtīti Ierosinātajai un Izstrādātājai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto jautājumu un komentāru pārskats pievienots Ziņojuma 10. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2024. gada 19. augustā. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā tika ievietots Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.talsi.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma un Ierosinātajai un Izstrādātajai nosūtīja:
- 5.3.2.1. LGS 2024. gada 26. augusta vēstuli Nr. VI-AD/JPN-03/2024/612, kurā LGS savas kompetences ietvaros kopumā neiebilst pret Ziņojumā ietvertu informāciju, taču norāda uz neprecizitāti Ziņojuma 3.1. nodaļā (22. lpp.), kurā LGS skatījumā nebūtu korekti vērst uzmanību tikai un vienīgi uz LGS konsultācijām, bet būtu jānorāda arī uz citu subjektu sakaru iekārtām un sistēmām, piemēram, Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku, VAS "Latvijas Valsts televīzijas un radio centrs" (turpmāk - LVRTC), kā arī mobilo sakaru pakalpojumu operatoru (LMT, Tele2, Bite) iekārtām un sistēmām, kas vērtētas Ziņojumā.
- 5.3.2.2. Veselības inspekcijas 2024. gada 27. augusta vēstuli Nr. 2.4.6.-1./346, kurā norādīts, ka VES izvēles procesā priekšroka dodama VES modeļiem ar radīto zemāku trokšņa un zemas frekvences trokšņa emisijas līmeni, kas ļauj sasniegt tādu ietekmes līmeni (t.sk. zemas frekvences troksnis) tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atbilst Pasaules Veselības organizācijas rekomendētajām trokšņa robežvērtībām. Veselības inspekcija arī norādīja, ka jāveic praktiskos trokšņa mērījumus pie tuvākajām viensētām pēc vēja parka nodošanas ekspluatācijā. Konstatējot pārsniegumus, jāparedz prettrokšņa pasākumi. Veselības inspekcija ir vērsusi uzmanību uz VES radītā mirgošanas efekta ietekmes robežvērtībām un rekomendējusi rast risinājumu, kas vēja parka ekspluatācijas laikā nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzības līmeni iespējamajai jaunajai apbūvei tā tuvumā, ja tā tiek izmantota dzīvojamās vai publiskās funkcijas nodrošināšanai..
- 5.3.2.3. VAS "Elektroniskie sakari" 2024. gada 31. augusta vēstuli Nr. 2.1-1/647, kurā tā norāda, ka Ziņojums ir koriģējams, to papildinot ar secinājumiem par plānotā vēja parka iespējamo ietekmi uz publiskajiem mobilajiem sakariem attiecībā uz teritorijām ar mainīgas kvalitātes balss un interneta mobilajiem pakalpojumiem. VAS "Elektroniskie sakari" arī vērš uzmanību, ka Ziņojums ir papildināms ar vērtējumu par vēja elektrostaciju parka iespējamo ietekmi uz fiksētā dienesta radiosakaru sistēmām, kuru sakaru trases šķērso Ziņojuma izpētes teritoriju, ņemot vērā vēja elektrostaciju masta konstrukcijas iespējamo ietekmi un situācijām, kurās fiksētā dienesta stacijas vai publisko mobilo sakaru lietotāji atrodas attālumos ar Zemes izliekuma ietekmi.
- 5.3.2.4. Valsts meža dienesta Kurzemes virsmežniecības 2024. gada 3. septembra vēstuli Nr. KVM.7-4/1079, kurā tā savas kompetences ietvaros sniedz pozitīvu atsauksmi par Paredzēto darbību un norāda uz to, ka atmežošana ir pieļaujama saskaņā ar vietējās pašvaldības izdotu administratīvo aktu, kas piešķir tiesības veikt būvniecību īpašumos, kuros ir spēkā esoša meža inventarizācija.
- 5.3.2.5. Satiksmes ministrijas 2024. gada 9. septembra vēstuli Nr. 15-01/3130, kurā norādīts, ka Ziņojumā ir izvērtēta iespējamā ietekme uz dažādām sakaru sistēmām un secināts, ka vēja parku izbūve var ietekmēt elektromagnētisko un radiosignālu raidītāju un uztvērēju darbību. Satiksmes ministrija ir izvirzījusi

vairākus obligātos nosacījumus sakaru un apraides kvalitātes nodrošināšanai, kas veicami pirms un pēc Paredzētās darbības īstenošanas.

- 5.3.2.6. AS “Latvijas valsts meži” (turpmāk – LVM) 2024. gada 9. septembra vēstuli Nr. 4.1-2_06me_101_24_661, kurā norādīts, ka Ziņojums būtu papildināms ar norādi, ka pārkāres gadījumā ar LVM slēdzams nomas līgums par attiecīgo spārnu pārkāres laukuma platību, kā arī vērsta uzmanība uz neprecizitāti attiecībā uz Ziņojumā iekļauto norādi uz LVM izveidoto karti, kurā attēlotas potenciālo vēja parku attīstības teritorijas valsts meža zemēs.
- 5.3.2.7. AS “Augstsprieguma tīkls” 2024. gada 9. septembra vēstuli Nr. 2.5/2024/3360, kurā izvirzīts nosacījums VES novietojumu paredzēt tālāk par to maksimālā augstuma (ieskaitot rotora spārnu garumu) plus 10 m attālumā no 110/330kV gaisvadu elektrolīnijām un apakšstacijām.
- 5.3.2.8. LVC 2024. gada 3. septembra vēstuli Nr. 4.4/16354, kurā izvirzīti šādi priekšlikumi vēja parka būvniecībai: VES novietojumu no valsts autoceļu asīm paredzēt ne tuvāk par 1,5 kārtīgu maksimālo vēja elektrostaciju augstumu; izmantot esošos pievienojumus valsts autoceļiem un, ja nepieciešams, izveidot jaunus pievienojumus valsts autoceļam, tos plānot atbilstoši minētajiem noteikumiem; plānojot būvmateriālu un VES piegāžu maršrutus, ņemt vērā esošo valsts autoceļu stāvokli, masas un gabarītu ierobežojumus; plānojot apbūvi un ar to saistītas transporta plūsmas, ņemt vērā to, ka plānotie risinājumi nevar pasliktināt braukšanas apstākļus uz valsts vietējiem autoceļiem, kura funkcija ir tranzīta satiksmes nodrošināšana, ņemt vērā, ka LVC nepiekrīt valsts autoceļu zemes nodalījuma joslu izmantošanai inženierkomunikāciju izvietošanai, to izvietošanu būtu pieļaujams veikt ārpus valsts autoceļu zemes nodalījuma joslām.
- 5.3.2.9. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2024. gada 9. septembra vēstule Nr. 05-06/4766, kurā norādīts, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai. Vēstulē sniegts pozitīvs atzinums par Ziņojumu.
- 5.3.2.10. Talsu novada pašvaldības 2024. gada 12. septembra vēstuli Nr. TNPCP/24/12-11/2060/N, kurā iekļauti šādi nosacījumi Paredzētās darbības īstenošanai: no tuvākās VES jānodrošina vismaz 800 m attālums līdz tuvākajām dzīvojamajām mājām un publiskajām ēkām; jānovērš VES būvniecību limitējošie faktori vai jāizskata VES novietojuma izmaiņas, vai arī jāatsakās no to būvniecības; attiecībā uz VES WP40A un tās tuvumā esošajām dabas vērtībām nepieciešamības gadījumā jākorrigē VES apbūves laukuma elementu konfigurācija; jāievēro Veselības inspekcijas norādījumi; jāatsakās no Kubalu skolai tuvāko VES WP25 un WP30 būvniecības; jānovērš trokšņu un mirgošanas efekta rādītāju pārsniegumi dzīvojamās apbūves teritorijā.
- 5.3.2.11. DAP 2024. gada 18. septembra vēstuli Nr. 4.9/5800/2024-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/5800/2024-N), kurā DAP norāda, ka kopumā Izstrādātāja ir ņēmusi vērā DAP iepriekš izteiktās bažas vai sniegusi skaidrojumu, kā arī atteikusies no atsevišķām VES vai precizējusi VES un ar to saistītās infrastruktūras novietojumu. DAP vērš uzmanību, ka vairākām VES joprojām ir paredzama ietekme uz dabas vērtībām, kā arī joprojām pastāv bažas par iespējamo ietekmi, ko varētu radīt hidroloģiskā režīma izmaiņas, ja būs nepieciešams pārbūvēt meliorācijas sistēmas vai pārplānot ceļu tīklu. Papildus tam DAP lūdz precizēt nosacījumus Paredzētās darbības veikšanai saistībā ar sertificētu sugu un biotopu ekspertu iesaisti gan izstrādājot meliorācijas sistēmu pārbūves projektus, gan veicot detalizētu inženierģeoloģisko izpēti un izstrādājot

būvprojektu. DAP arī vērš uzmanību uz putnu un sīkspārņu monitoringu un nepieciešamajiem nosacījumiem saistībā ar monitoringa realizāciju.

- 5.3.2.12. Dienesta 2024. gada 24. septembra vēstule Nr. 2.3/AP/10001/2024, kurā norādīts, ka Dienestam nav iebildumu par izstrādāto Ziņojuma redakciju. Dienesta vēstulē ir iekļauti vairāki priekšlikumi obligātajiem nosacījumiem, ar kādiem būtu pieļaujama Paredzētās darbības īstenošana, t.sk. attiecībā uz atkārtoto mirgošanas efekta laika aprēķinu, vides trokšņa aprēķinu un monitoringa pasākumiem.
- 5.3.2.13. Fiziskas personas 2024. gada 29. augusta iesniegumu Nr. b/n, kurā tika pausts viedoklis par būtiskiem trūkumiem un kļūdām Ziņojumā saistībā ar ietekmi uz ainavu novērtējumu, kā arī pausts viedoklis un norādīts uz nopietniem valsts līmeņa trūkumiem ainavu novērtēšanā, plānošanā un pārvaldībā.
- 5.3.3. Izskatījis Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus par Ziņojumu, Birojs nosūtīja Ierosinātajai un Izstrādātajai 2024. gada 18. septembra vēstuli Nr. 5-01/1086/2024. Vēstulē pieprasīja papildu informāciju un skaidrojumus, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu.
- 5.3.4. Ziņojuma papildinājumi – Ziņojuma 15. un 16. pielikums – Birojā iesniegti 2024. gada 21. oktobrī un ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa. Ziņojuma 15. pielikumā Ziņojuma 16. pielikumā iekļauts pārskats par Ziņojumā veiktajiem precizējumiem.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.*
- 6.2. Padomes regulas (ES) 2022/2577, ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (turpmāk – Regula 2022/2577), astotā daļa noteic: *Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. [...].*
- 6.3. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (6–6,6 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst starptautiskajā standartā definētajai III un S klasei un ir izmantojami uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu. IVN ietvaros veikts novērtējumu potenciālām VES būvniecības vietām, lai izvēlētos ne vairāk par 37 novietojuma pozīcijām, kas Ziņojuma sagatavošanas laikā samazināts līdz 34³³. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Ziņojumā vērtētais maksimālais VES kopējais augstums ir 250 m, masta augstums līdz 167 m, rotora diametrs līdz 170 m. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz cilvēku un vidi.

³³ Ziņojuma izstrādes laikā Ierosinātāja pieņēmusi lēmumu atteikties no četrām sākotnēji paredzēto VES (WP25, WP30, WP34 un WP41) izbūves to radītās ietekmes dēļ, un paredzējusi jaunas VES (WP42) izbūvi citā zemes vienībā, kur sākotnēji VES nebija iecerēta (skat. arī šī atzinuma 3.4.2. apakšpunktu).

- 6.4. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Tomēr, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, lauksaimniecībā izmantojamu un mežu platību samazināšanos). Turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu un tādejādi šīs būves izmaina ainavu. Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Būtiskākās no tām ir troksnis (arī zemfrekvences), vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, sevišķi ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un fragmentācija un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu.
- 6.5. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu, VES būvniecība un ekspluatācija ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam ar mērķi izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegt šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņēmējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.
- 6.6. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.
- 6.7. Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/ vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.
- 6.8. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietvertu novērtējumu, Birojs secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Tomēr Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības pārstāvji izteikuši bažas par sagaidāmajām pārmaiņām vidē (piemēram, sagaidāmajām trokšņa izmaiņām, mirgošanas ietekmi un ainavu), un ietekmi uz veselību, dabas vērtībām un īpašumiem.

6.9. Ņemot vērā, ka izbūvējamo VES skaits, precīzs novietojums, uzstādāmais modelis un konstrukcija, tiks noteikts būvprojekta izstrādes stadijā, izmaiņas risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, izvērtējamās būvprojektam pievienojot atkārtotu saistīto vides aspektu novērtējumu, kas apliecina Paredzētās darbības atbilstību ārējo normatīvo aktu prasībām un Biroja atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem. Pamatojoties uz būvprojektam pievienotajiem dokumentiem, Dienests veic šādu izmaiņu būtiskuma novērtējumu un saskaņo izmaiņas būvprojekta risinājumos, ja šīs izmaiņas būtiski neietekmē izvērtējuma rezultātu, vai piemēro ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu. Veicot būtiskuma novērtējumu, izmaiņas būvprojekta risinājumos saskaņojamas ar DAP.

6.10. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
- 6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
- 6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
- 6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība.
- 6.10.5. Troksnis un vibrācijas.
- 6.10.6. Mīrgošanas efekts un apēnojums.
- 6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.
- 6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.11.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

- 6.11.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Noteikumiem Nr. 240. Noteikumu Nr. 240 2.25. apakšpunkts noteic, ka vēja parks ir *vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas*. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161.–163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām, atbilstība teritorijas plānojumam). Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no VES, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – *attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m*. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Paredzētās darbības IVN ietvaros viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.11.1.2. Iespējamie ar VES izvietojumu saistītie apgrūtinājumi raksturoti Ziņojuma 2.2. nodaļā, kā arī attiecīgajās 4. nodaļas apakšnodaļās (dabas vērtības, ainava, kultūrvēsturiskās vērtības u.c.). Aizsargjoslu izvietojums Izpētes un vēja parka teritorijā parādīts Ziņojuma 2.2.1. attēlā. Ziņojuma 4.11.7. nodaļā konstatēts, ka saskaņā ar spēkā esošo Dundagas novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumu

no 2009. gada, VES WP11 montāžas laukuma būvniecība ir paredzēta Štēburgupes (Pieņupes) 50 m aizsargjoslā un minēto aizsargjoslu varētu skart arī ar VES WP11, WP18 un WP23 saistītās infrastruktūras būvniecība. Aizsargjoslu likums noteic, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās ir aizliegts veikt kailcirtes 50 m platā joslā.

- 6.11.1.3. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, konstatējams, ka Darbības vieta neatrodas blīvi apdzīvotā vietā. Apkārtnes raksturojums pievienots Ziņojuma 2.1. nodaļā, grafiskais objektu izvietojums – Ziņojuma 2.1.1. un 3.1.1. attēlā. Detalizēta informācija (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. apakšpunktu) par dzīvojamo māju attālumiem līdz plānotajām VES pievienota Ziņojuma 6.3. nodaļā, arī elektroniskajā E.2. pielikumā “Zemas frekvences trokšņa aprēķina rezultāti”.
- 6.11.1.4. Vērtējot dzīvojamo ēku un paredzēto VES savstarpējo novietojumu, no Ziņojuma 6.3.2. tabulā³⁴ apkopotās informācijas konstatējams, ka īpašumā “Dzirkrogs” reģistrētā dzīvojamā māja atrodas tuvāk nekā 800 m no paredzētās VES WP05 (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. punktu). Lai gan apsekojot teritoriju dabā tika konstatēts, ka dzīvojamā ēka dabā neeksistē, secināts, ka VES WP05 izbūve pieļaujama, tikai, ja par īpašumā “Dzirkrogs” reģistrēto dzīvojamo ēku tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemts attiecīgās būvvaldes akts par tās neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.
- 6.11.1.5. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, jo Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkta nosacījums aprobežo daļēju Paredzētās darbības īstenošanu. Paredzot VES izvietojumu atbilstoši Ziņojumā vērtētajam, uz šī atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkta nosacījumam attiecībā uz visām VES, izņemot WP05.
- 6.11.1.6. Ņemot vērā, ka VES novietojuma pozīcijas novērtējuma un izpētes areāla robežās var tikt precizētas (mainītas) būvprojekta sagatavošanas stadijā, Birojs vērš uzmanību, ka, atbilstoši Ziņojuma 6.3.2. tabulā norādītajiem attālumiem, tuvāk par 900 m no plānotajām VES atrodas piecas dzīvojamās mājas: “Veides” – 809 m attālumā, “Klāviņi” – 819 m attālumā, “Gruntes” – 830 m attālumā, “Auči” – 856 m attālumā un “Jaunsniķeri” – 878 m attālumā. Konstatētie attālumi ir tuvi Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktajam minimālajam attālumam no tuvākās VES līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Birojs norāda, ka atbilstības novērtēšanas nolūkā, pirms VES novietojuma vietas noteikšanas veicama precīza uzmērīšana. Biroja ieskatā precīza uzmērīšana būtu veicama arī nosakot VES novietojuma pozīcijas līdz dzīvojamām mājām, kuru attālumi atbilstoši Ziņojuma 6.3.2. tabulas norādēm ir robežās no 809 – 900 m. Līdz ar to par VES izbūves iespējām vai novietojuma pozīciju precizēšanu lemjams atbilstoši uzmērīšanas gaitā noteiktajiem attālumiem.
- 6.11.1.7. Birojs vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo VES un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams vismaz noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar

³⁴ Aktuālais VES izvietojums (kopā 34 VES), kas precizēts Ziņojuma izstrādes laikā.

Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.

- 6.11.1.8. Noteikumu Nr. 240 163.3. apakšpunkts noteic – *lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam*. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti³⁵. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā.
- 6.11.1.9. Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējums par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.8. un 4.9. nodaļā. Izvērtējis Ziņojumā sniegto vērtējumu un Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes viedokli, Birojs secina, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkta nosacījumam. Vienlaikus detalizēts ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem šajā aspektā sniegti šī atzinuma 6.11.3. apakšpunktā.
- 6.11.1.10. Paredzētās darbības teritorijai izstrādātais lokālplānojums, ar ko noteikta jauna indeksēta apakšzona funkcionālajā zonā *Meža teritorija* (M), kurā pieļauta energoapgādes uzņēmumu apbūve, ir apstiprināts ar Talsu novada pašvaldības domes 2024. gada 29. augusta saistošajiem noteikumiem Nr. 21 (skat. arī šī atzinuma 3.2.7. apakšpunktu).
- 6.11.1.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Paredzētā darbība ir īstenojama, kopumā izbūvējot ne vairāk kā 34 VES atbilstoši Ziņojuma 6.3.1. attēlā un 6.3.1. tabulā norādītajam precizētajam VES novietojumam.
 - b) VES WP05 izbūve pieļaujama tikai, ja par īpašumā “Dzirkrogs” reģistrēto dzīvojamo ēku tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemts attiecīgās būvvaldes akts par tās neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.
 - c) Izstrādājot būvprojektu, to VES būvniecībai, kuru attālums līdz dzīvojamām mājām atbilstoši Ziņojuma 6.3.2. tabulā norādītajam ir mazāks par 900 m, jānodrošina precīza uzmērīšana no plānotajām VES līdz tuvākajai dzīvojamajai apbūvei. Ja tiek konstatēts, ka kāds no uzmērītajiem attālumiem ir mazāks nekā Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktā prasība par VES minimālo attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, attiecīgo VES būvniecība nav pieļaujama.

³⁵ Skat. šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu.

- d) Izstrādājot būvprojektu, precizējamas VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecības vietas tā, lai tiktu nodrošināta Aizsargjoslu likumā noteikto aprobežojumu ievērošana virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās.
- e) Paredzētās darbības atbilstību šī atzinuma 6.11.1.12. apakšpunkta “a” un “b” nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde pirms būvatļaujas izsniegšanas, atbilstību “c” un “e” nosacījumam pārbauda pirms būvatļaujas izsniegšanas vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.

6.11.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.11.2.1. Vēja parka būvniecības procesa apraksts sniegts Ziņojuma 3.4. nodaļā. Ar būvniecību saistītās ietekmes vērtētas Ziņojuma 4. nodaļā, bet paredzēto ietekmi samazinošo pasākumu (obligāti īstenojamo un rekomendējamo) un risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.2.2. tabulā. Minētajā tabulā, kur tas attiecināms, norādīta informācija arī par sagaidāmās ietekmes atkārtotas novērtēšanas nepieciešamību un izpildes laiku.
- 6.11.2.2. Vēja parka būvniecības procesu paredzēts pabeigt vienā kārtā, aptuveni 2 gadu laikā. Kā būtiskākās ietekmes šajā periodā vērtētas ar būvlaukumu sagatavošanu, pievedceļu izbūvi un VES elementu transportēšanu saistītās ietekmes. Ziņojuma 3.4.2. nodaļā norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi, kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi. Ar būvniecības darbiem saistītie ietekmju aspekti uz ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām dabas vērtībām vērtēti un nosacījumi to veikšanai minēto ietekmju aspektos analizēti un izvirzīti attiecīgi šī atzinuma 6.11.3. un 6.11.8. apakšpunktos.
- 6.11.2.3. Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītā ietekme, tajā skaitā ietekme uz īpašumiem, skars tikai tos īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Būvprojekta sagatavošanas laikā, sadarbojoties Ierosinātajai un VES ražotājam vai/ un ražotāja autorizētam būvuzņēmējam, tiks izstrādāts detalizēts VES uzstādīšanas plāns. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, vienas VES uzstādīšanai nepieciešamais laiks ir 5-7 dienas, taču jāņem vērā arī laika apstākļu (īpaši vēja ātrumu) radītie ierobežojumi.
- 6.11.2.4. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana (Ziņojuma 3.4.1. nodaļa), pievedceļu un laukumu (Ziņojuma 3.4.2. nodaļa) un VES pamatu (Ziņojuma 3.4.5. nodaļa) izbūve. Jaunbūvējamie autoceļi, arī montāžas laukums, tiks veidoti no grants un šķembu materiāla. Konkrētie tehniskie risinājumi un darbu apjoms tiks noteikti, izvērtējot katra autoceļa posma tehnisko stāvokli un nestspējas rādītājus būvprojekta izstrādes stadijā.
- 6.11.2.5. Paredzēts, ka izņemtā grunts un augsne tiks novietota krautnēs gar būvlaukuma teritoriju. Izņemtā grunts un augsne pēc iespējas tiks izmantota jauno objektu būvniecībā un teritorijas rekultivācijā. Ierosinātajai jāņem vērā *Dabas resursu nodokļa* likuma 12. panta otrajā daļā noteiktais – ja paredzēts saimnieciskajā darbībā izmantot dabas resursus, *kuri iegūti pazemes un virszemes būvju būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai izmantotu saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis, nepieciešams Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņemt dabas resursu lietošanas atļauju.*
- 6.11.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu un laukumu izbūvi (apraksts Ziņojuma 3.3. un 3.4.2. nodaļās, kā arī prognozēto ietekmju vērtējums Ziņojuma 4. nodaļā), Birojs

konstatē, ka Izstrādātāja iespēju robežās paredzējusi jaunbūvējamos autoceļus izbūvēt lauku bloku vai zemes vienību robežu tuvumā, tā mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju. Kopējais jaunbūvējamo autoceļu garums atbilstoši Ziņojumā norādītajam sasniedz ~ 15 km, bet kopējais potenciāli pārbūvējamo pašvaldības autoceļu garums ir 6–9 km. Pievedceļu novietojums tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu valdītājiem, un ņemti vērā to norādījumi un nepieciešamības gadījumā saņemti tehniskie noteikumi, lai jaunbūvējamie autoceļi radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz lauksaimniecības un meža zemju izmantošanas iespējām.

- 6.11.2.7. Ziņojuma norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi (piemēram, pasākumi autoceļu pārbūvei un/ vai uzlabošanai, lai tie būtu piemēroti lielgabarīta kravu pārvadāšana), kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi un pārbūvi, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto nav paredzama papildu būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu.
- 6.11.2.8. Jaunbūvējamā infrastruktūra, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas nodošanu no VES uz esošo gaisvada līniju, pēc iespējas plānots izvietot ceļu nodalījuma joslās (skat. arī šī atzinuma 6.11.4.14. un 6.11.4.15. apakšpunktu). Izbūvējamie komunikācijas tīkli (optiskās šķiedras un vājstrāvas kabeļu līnijas) tiks novietoti paralēli elektropārvades tīkliem un inženierkomunikāciju izbūves process tiks veikts vienlaikus ar pievedceļu būvniecību.
- 6.11.2.9. Ģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu detalizēts novērtējums veikts Ziņojuma 4.11. nodaļā (skat. arī šī atzinuma 3.2.12. apakšpunktu). Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus grunts nestspējas rādītāju noteikšanai katrā VES izbūves vietā veiks būvprojekta izstrādes laikā.
- 6.11.2.10. Ņemot vērā paredzētā vēja parka novietojumu attiecībā pret tuvumā esošajām derīgo izrakteņu atradnēm, Ziņojumā novērtēts, ka VES būvniecība un ekspluatācija neatstās negatīvu ietekmi uz derīgo izrakteņu atradnēm vai prognozētajiem resursu laukumiem.
- 6.11.2.11. VES un saistītās infrastruktūras izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana – jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.
- 6.11.2.12. Ziņojuma 4.1.4. nodaļā vērtēts VES būvniecības ietekmē radītais vides troksnis. Ņemot vērā, ka vēja parka būvniecību paredzēts veikt aptuveni 2 gadu laikā secīgi izbūvējot visas plānotās VES, ar VES būvniecības procesiem saistītais troksnis raksturojams kā nepastāvīgs. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 *Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. apakšpunktam uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību, netiek attiecināti noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumi. Lai neradītu traucējumus iedzīvotājiem nakts laikā, būvdarbus Darbības vietā plānots veikt galvenokārt dienas un vakara periodā. Tomēr pastāv varbūtība, ka īslaicīgi kādas aktivitātes saistībā ar būvniecības darbiem var tikt veiktas arī nakts periodā (būvdarbu veikšana nakts laikā būs darbība izņēmuma apstākļos, nevis vispārīga parka būvdarbu organizācijas prakse). Būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem

ar vietējo pašvaldību. Ierosinātājam jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.

- 6.11.2.13. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.9. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgākās gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar vēja parka būvniecības posmu, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Vērtējot esošo gaisa kvalitāti Darbības vietā secināts, ka gaisa piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvi noteiktās robežvērtības. Visām piesārņojošām vielām, kas radīsies arī būvniecības periodā, LVĢMC norādītās piesārņojuma koncentrācijas (Ziņojuma 8. pielikums) ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis. Izvērtējot informāciju par teritorijas jutīgumu pret putekļu radītajiem traucējumiem, Ziņojumā secināts, ka potenciālās VES izbūves vietas neatrodas tiešā cilvēku dzīvesvietu tuvumā, tāpēc šo VES būvdarbi neradīs traucējumus apkārtnē dzīvojošajiem cilvēkiem, taču potenciāli traucējumi varētu rasties jaunbūvējamo un pārbūvējamo autoceļu posmos un potenciālajās apakšstaciju būvniecības vietās.
- 6.11.2.14. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai Ziņojumā izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai³⁶. Analizētas trīs būtiskākās grupas – putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību (Ziņojuma 4.9.2. tabula). Būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustības pa pievedceļiem, tāpēc uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi samazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.9.5. nodaļas 4.9.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvprojekta sagatavošanā un būvniecības procesa laikā.
- 6.11.2.15. No Ziņojumā sniegtās informācijas secināms, ka būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis un putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi.
- 6.11.2.16. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta Ziņojuma 4.10. nodaļā. Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu veidos tiešās siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, kas saistītas ar VES izbūvi un ekspluatāciju, un SEG emisiju samazinājums, kas saistīts ar no atjaunīgiem energoresursiem saražotās enerģijas izmantošanu un no fosilā kurināmā un attiecīgo saistīto SEG emisiju aizstāšanu. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas vēja parka ekspluatācijas laikam (25 gadi) Ziņojuma 4.10.5. nodaļā novērtēts diapazonā no 1788,85 līdz 1946,79 kt CO₂ ekv., atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.11.2.17. Ziņojumā novērtēts, ka visu 37 VES būvniecībasvietu izveidei būtu nepieciešama aptuveni 37 ha liela platība (t.sk. pievedceļi un montāžas laukumi). SEG emisiju piesaistes aprēķinā pieņemts, ka vēja parkam izmantojamās platības tiek transformētas rūpnieciska zemes lietojuma veida platībās, kurā nenotiek nedz SEG piesaiste, nedz emisijas. Zemes lietojuma veidi paredzētās darbības teritorijā, ko nepieciešams transformēt, ir lauksaimniecības zemes (SEG emisiju avots) 13,62 ha platībā un meži (SEG emisiju piesaiste) 35,68 ha platībā. Līdz ar to Ziņojumā

³⁶ Ziņojuma 4.9.3. nodaļā minētās 81., 82. un 83. atsauce.

secināts, ka ilgtermiņā ietekme no SEG emisijām vērtējama kā neitrāla, ņemot vērā paredzēto³⁷ kompensācijas mehānismu.

- 6.11.2.18. Ziņojuma 4.12.2. nodaļā novērtēts, ka būvdarbu laikā pastāv neliels risks, ka degvielas vai smērvielu noplūžu gadījumā no būvniecībā izmantojamās tehnikas varētu rasties grunts vai gruntsūdeņu piesārņojums. Ierosinātāja paredzējusi, ka pirms montāžas laukumu likvidēšanas jāveic grunts piesārņojuma novērtēšana un, konstatējot grunts piesārņojumu ar naftas produktiem koncentrācijā, kas neļauj to izmantot paredzētajiem mērķiem, piesārņotā grunts jānodod atbilstošam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.
- 6.11.2.19. No Ziņojumā ietvertās informācijas izriet, ka plānotās kabeļlīnijas būvniecības vieta atrodas potenciāli piesārņotas vietas – minerālmēslu noliktavas “Jaunsniķeri” – tuvumā (blakus pašvaldības autoceļam *Mazās darbnīcas–Būdēni*) (skat. šī atzinuma 3.2.22. apakšpunktu). Ņemot vērā iepriekš minēto, Biroja ieskatā kabeļlīnijas būvniecība, ievērojot piesardzības principu, būtu jāveic ārpus nekustamā īpašuma “Jaunsniķeri” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 88500210078, t.i. minētā pašvaldības autoceļa austrumu pusē. Savukārt, ja kabeļlīnijas izvietošana paredzēta potenciāli piesārņotās vietas teritorijā, pirms būvdarbu uzsākšanas potenciāli piesārņotajā vietā jāveic izpēti un, ja nepieciešams sanāciju, likuma *Par piesārņojumu* noteiktajā kārtībā.
- 6.11.2.20. Birojs konstatē, ka IVN ietvaros vērtētie būvniecības ietekmes aspekti ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un samazināšanai pasākumu nepieciešamību (apkopojums Ziņojuma 6.2.2. tabulā). Birojs atzīst, ka, veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šos pasākumus, kas pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma, nepieciešams arī ievērot. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.11.2.21. Secināms, ka šī atzinuma un piemērojamo IVN normatīvo aktu nosacījumu izpilde var būt iespējama tikai tad, ja ar skarto zemes vienību īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES, kā arī tiek izvietoti pievedceļi, elektropārvades kabeļi un transformatori u.c. ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistītie infrastruktūras objekti) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.
- 6.11.2.22. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju attiecībā uz ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.**

³⁷ Spēkā esošais normatīvais regulējums paredz atmežošanas negatīvo seku (ieskaitot SEG emisijas) kompensāciju. *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* 9. panta 1. punkts paredz - ja vēja elektrostaciju būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.

- b) Būvniecības darbu gaitā nav pieļaujama tehnikas un būvniecības materiālu pagaidu novietņu izvietošana īpaši aizsargājamu sugu un/ vai īpaši aizsargājamu biotopu platībās. Būvniecības darbu veikšanas vietās, iespēju robežās, jānodrošina tehnikas pārvietošanās risinājums pa būvniecībai paredzētajām teritorijām un jāveic pasākumi, lai novērstu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un īpaši aizsargājamajiem biotopiem.
- c) Pirms būvdarbu uzsākšanas potenciāli piesārņotajā vietā, minerālmēslu noliktavas “Jaunsniķeri” teritorijā, jāveic vietas izpēte un, ja nepieciešams, sanācija likuma *Par piesārņojumu* noteiktajā kārtībā vai kabellīnijas būvniecība jāveic ārpus potenciāli piesārņotās teritorijas.
- d) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās.

6.11.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.11.3.1. Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojums un kultūrvēsturiskā nozīmīguma raksturojums pirms vēja parku izbūves, kā arī atsaucis uz detalizētāku informāciju sniegtas jau šā atzinuma 3.2.19.–3.2.21. apakšpunktā.
- 6.11.3.2. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu (Ziņojuma 4.7. nodaļa, vizualizācijas 6. pielikumā) un kultūrvēsturiskajām vērtībām (Ziņojuma 4.8. nodaļa³⁸). Atbildes uz Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtajiem komentāriem pievienotas 15. un 16. pielikumā.
- 6.11.3.3. Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējuma ietvaros analizēti Latvijas ainavu politikas un telpiskās plānošanas dokumenti un secināts, ka Latvijā šobrīd ainavas vērtības, izmantošanas un aizsardzības aspekti ir integrēti dažādu nozaru politikās un normatīvos regulējumos. Valsts mērogā nav vienota normatīvā regulējuma ainavu novērtēšanai, plānošanai, pārvaldībai un aizsardzībai. Līdz ar to Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā izmantotas Lielbritānijā izstrādātās vēja parku ietekmes uz ainavu un vizuālās ietekmes novērtēšanas vadlīnijas (turpmāk – Ainavu novērtēšanas vadlīnijas)³⁹. Ziņojumā norādīts, ka, vērtējot paredzētā vēja parka ietekmi uz ainavu, ietekmes sekas pēc iespējas noteiktas izmantojot kvantitatīvu raksturojumu (VES saskatāmība, ietekmēto cilvēku skaits u.c.), bet ainavas raksturs un vizuālais novērtējums veikts saskaņā ar vispārējiem ainavas dizaina vērtēšanas kritērijiem.
- 6.11.3.4. Detalizēti vērtējamās ainavu telpas izvēlētas ņemot vērā iespējamo VES saskatāmību un to, ka teritorijas ar augstu ainavas kvalitāti un vērtību ir vairāk jutīgas pret pārmaiņām nekā pārējās ainavas. Vispārīgie principi un kritēriji ainavu telpu jutīguma novērtēšanai pret plānotajām izmaiņām apkopoti Ziņojuma 4.7.1. tabulā. Vizuālās ietekmes zonu karte (metodikas apraksts Ziņojuma 4.7.2. nodaļā, grafiskais attēlojums 4.7.10. attēlā) Ziņojumā sagatavota izmantojot *GIS* programmatūru un trīsdimensiju zemes virsmas un apauguma modeli, kā arī datus par VES izvietojumu un izmēriem. Fotomontāžas sagatavotas, izmantojot vizuālās modelēšanas programmu *WindPRO*, kur attēlu sagatavošana tiek veikta

³⁸ Ziņojuma 4.8. nodaļas sagatavošanai izmantots kultūrvēstures eksperta Mg. hist. Ritvara Rituma sagatavotais izvērtējums.

³⁹ Ziņojumā atsaucis Nr. 57, pieejama - https://www.torbay.gov.uk/media/15326/68-guidelinesforlandscapeandvisualimpactassessment-3rd-edition_2013.pdf.

atbilstoši pētāmās teritorijas virsmas reljefam un apauguma augstumam, kā arī projicējot plānotās VES to reālajā mērogā.

- 6.11.3.5. Ziņojuma 4.7.6. nodaļā raksturota ietekmes uz ainavu kumulatīvā novērtējuma pieeja vairāku objektu ietekmei uz kopējo ainavu telpu potenciālajā Paredzētās darbības ietekmes zonā. Ziņojumā norādītais tuvākais zināmais vēja parks ir uz DA un DR no Darbības vietas plānotais vēja parks “SELP”⁴⁰, kura būvniecībai Birojs ir izsniedzis Atzinumu Nr. 5-04/7/2024⁴¹ un kura būvniecības ieceri ir akceptējusi Talsu novada pašvaldības dome⁴². Novērtējuma veikšanai izmantota vizuālās ietekmes zonu kartēšana, nosakot katras ieceres vizuālās ietekmes zonas, kopīgās ietekmes zonas, kā arī veicot summārās ietekmes salīdzināšanu ar atsevišķa vēja parka iecerēm. Abu vēja parku individuālās vizuālās ietekmes zonas attēlotas Ziņojuma 4.7.16. attēlā, bet 4.7.17. attēlā teritorijas, kurās kumulatīvas ietekmes rezultātā mainās vizuālās ietekmes zonas kategorija.
- 6.11.3.6. Ziņojuma 4.7.4. nodaļā secināts, ka VES būvniecības laikā nepieciešamā piegādes ceļu joslu izciršana vērtējama kā īslaicīgs traucējums ainavā, savukārt atmežošana VES uzstādīšanas laukumos ir neatgriezenisks process ainavā, kas izmaina ainavas telpisko struktūru, palielinot to fragmentāciju. Paredzētās darbības ietekme vērtēta 20 ainavu telpās (to apraksts sniegts Ziņojuma 4.7.3. nodaļā, novietojums – 4.7.3. attēlā). Atbilstoši Ziņojuma 4.7.4. tabulai 17 ainavu telpās vizuālās ietekmes jutīgums pret plānoto VES izvietojumu ir novērtēts kā zems, trijās⁴³ – vidējs. Nevienā ainavu telpā vizuālās ietekmes jutīgums pret plānoto VES izvietojumu nav novērtēts kā augsts, lai gan ietekme uz Valpenes mežāres ainavu telpu 4.7.4. tabulā novērtēta kā “tieša ietekme – ļoti augsta”.
- 6.11.3.7. Ziņojumā ainavas vizuālās saskatāmības un ietekmes modelēšanā izdalītas 5 zonas: ļoti augsta ietekme, augsta ietekme, vidēja ietekme, zema ietekme un ļoti zema ietekme. VES potenciālās vizuālās ietekmes zonas un punkti, no kuriem sagatavotas fotomontāžas parādītas Ziņojuma 4.7.10. attēlā. Ļoti augstas vizuālās ietekmes un saskatāmības zonā atkarībā no reljefa un meža apauguma iekļaujas ainavas līdz 2,4 km attālumā no VES konstrukcijām, kurā atrodas sešas viensētas un valsts nozīmes kultūras piemineklis “Kubeles (Kubalu) skola – muzejs” (skat. šī atzinuma 3.2.21. apakšpunktu). Ziņojumā novērtēts, ka kopumā ļoti augstas vizuālās ietekmes zonā ietekme uz ainavu būs nozīmīga, bet ne tik būtiska, lai mazinātu ainavas kā resursa vērtību un tās integritāti. Augstas vizuālās ietekmes un objektu saskatāmības zona atkarībā no reljefa un apauguma sniedzas līdz pat 8,1 km lielā attālumā no VES (šajā zonā ietilpst relatīvi daudz viensētu un autoceļš P125 *Talsi–Dundaga–Mazirbe*). Modelētā iespējamā vidējās vizuālās saskatāmības vai ietekmes zona sniedzas līdz pat 14 km attālumam no vēja parka robežas, bet zemas vizuālās saskatāmības ietekmes zona – līdz pat 15,2 km. Ziņojumā secināts, ka kopumā plānotā vēja parka “Valpene” ietekme uz ainavu, tās raksturu un vērtībām nav tik būtiska, lai tā būtu limitējošs faktors vēja parka attīstībai. Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz Kubeles (Kubalu) skola – muzejs kultūrvēsturisko ainavu,

⁴⁰ Vēja parks “SELP” vizuāli ir uztverams kā divi atsevišķi vēja parki, kur parka R daļu veido 1.-3. VES grupa (kopā 15 VES), bet A daļu veido 6.-7. VES grupa (kopā 11 VES).

⁴¹ Novērtētā darbība paredz ne vairāk kā 24 VES būvniecību septiņās grupās, kur maksimālais VES kopējais augstums ir 261 m un katras VES jauda ~ 6,6 MW. Vēja parkā “SELP” VES paredzēts uzstādīt uz D, A un R no Valdemārpils, abpus autoceļam P125 *Talsi–Dundaga–Mazirbe*. Attālums no vēja parka “Valpene” D robežas līdz vēja parka “SELP” 1. grupas robežai ir ~ 4,1 km.

⁴² Talsu novada pašvaldības dome 2024. gada 29. augustā ir pieņēmusi lēmumu (Nr. 282, protokols Nr. 27, 6. punkts) akceptēt SIA “SELP”, reģistrācijas Nr. 40203211087, vēja parka “SELP” būvniecību (lēmums pieejams: <https://www.talsunovads.lv/lv/media/49581/download?attachment>).

⁴³ Dundagas kultūrvēsturisko ainavu telpa, Valpenes mežāres ainavu telpa un Valdemārpils kultūrvēsturisko ainavu telpa.

ņemot vērē eksperta rekomendācijas un pašvaldības viedokli, Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP25 un WP30 izbūves.

- 6.11.3.8. Ziņojuma precizētajā redakcijā (Ziņojuma 15. un 16. pielikums) novērtētās nozīmīgākās vēja parku “Valpene” un “SELP” kumulatīvās ietekmes radītās izmaiņas ir attiecināmas uz teritoriju starp vēja parku “Valpene” un vēja parka “SELP” blokiem (galvenokārt teritorijās ~ 10 km rādiusā ap Valdemārpili, kur izvietoti tādi ciemi kā Tiņģere, Anuži, Pūņas u.c.), kurā daudzviet būs redzamas visas plānotās VES un to grupas. Zonu attēlojums, kurās mainīsies saskatāmības zonu kategorija, parādītas Ziņojuma 4.7.17. attēlā. Teritorijā starp VES blokiem ietekmes līmeņa izmaiņas ir novērtētas kā nozīmīgas, jo ietekmes līmenis mainās no vidēja uz augstu. Izbūvējot abus plānotos vēja parkus, VES bloku tiešā tuvumā noteiktā ļoti augstas individuālās ietekmes zona kļūst plašāka.
- 6.11.3.9. Ziņojumā secināts, ka abu parku kumulatīvā ietekme uz ainavu būs novērojama galvenokārt plašos lauksaimniecībā izmantojamās zemes masīvos, piemēram, Anužu un Pūņu apkārtnē. Teritorijās ar mozaīkveida ainavas raksturu, blīvāk apbūvētās apdzīvotās vietās un teritorijās meža masīvu tiešā tuvumā, plānoto vēja parku kumulatīvās ietekmes novērtētas kā mazāk nozīmīgas. Novērtēts, ka viensētas starp abiem vēja parkiem atrodas nelabvēlīgā situācijā, jo šajā gadījumā iedzīvotājiem visās iespējamās skatu līnijās dominēs vai arī vizuālu akcentu veidos viena vai otra vēja parka VES konstrukcijas. Ziņojumā novērtēts, ka abos parkos paredzētas viena tipa un vienāda augstuma VES, kas nedaudz samazinās kopējo ietekmi.
- 6.11.3.10. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju, Birojs secina, ka abu vēja parku (“Valpene” un “SELP”) izbūves rezultātā tiks radītas nozīmīgas izmaiņas ainavā, it īpaši Tingeres pauguraines, Valpenes Mežāres, Valdemārpils un Pūņu viļņotā līdzenuma ainavu telpās. Tajā pašā laikā Ziņojumā norādīts, ka nav konstatēti no normatīvajiem aktiem vai pašvaldības plānošanas dokumentiem izrietoši ierobežojumi attiecībā uz vēja parku summāri radīto ietekmi uz ainavu, un abām iecerēm ir izstrādāts un pašvaldībā akceptēts lokālplānojums.
- 6.11.3.11. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.7.7. nodaļā apkopoti Ierosinātājas plānotie pasākumi negatīvās ietekmes uz ainavu mazināšanai un priekšlikumi, kuru īstenošana var palīdzēt mazināt ietekmi uz ainavu. Kā jau iepriekš šajā atzinumā (skat. šī atzinuma 6.11.3.7. apakšpunktu) norādīts, Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP25 un WP30 izbūves un nodrošinās, ka VES konstrukcijas netiek transportētas pa ceļu gar Kubalu skolu. Šie pasākumi, kā obligāti veicami iekļauti arī Ziņojuma 6.2.2. tabulā. Norādīts, ka būtiska uzmanība pievēršama VES krāsojumam (mastu un rotora spārnus ieteicams krāsot baltā krāsā) un signālapgaismojumam izmantojama viena krāsa. Tāpat ieteikts veikt cirsma mākslīgu atjaunošanu vietās, kur VES konstrukciju transportēšanas un montāžas vietās būs nepieciešams veikt mežu izciršanu. Ziņojumā vērtēts, ka Dundagā un Valdemārpilī, veicot parku un citu apstādījumu kopšanu, papildus uzmanība pievēršama skatu līnijām uz vēja parku “Valpene”. Šie pasākumi kā rekomendējoši iekļauti Ziņojuma 6.2.2. tabulā.
- 6.11.3.12. Ziņojuma 4.7.8. nodaļā novērtēts, ka IVN procesā vērtēto tehnoloģisko alternatīvu parametri ir līdzīgi un ainavu aizsardzības kontekstā tehnoloģiskās alternatīvas novērtētas kā līdzvērtīgas, tāpēc nav pamata definēt kādu no vērtējamajiem VES modeļiem par labāku, salīdzinot ar citiem.
- 6.11.3.13. Ziņojuma 4.8.3. nodaļā secināts, ka vēja parku ietekme uz kultūrvēsturiskajām vērtībām iespējama divos veidos: veicot būvniecību kultūrvēsturiskajā teritorijā vai

tās aizsargjoslā, un tādējādi apdraudot kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu; radot vizuālu ietekmi uz kultūrvēstures pieminekļiem (galvenokārt arhitektūras pieminekļi), kas ietekmē pieminekļa uztveramību. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka VES būvniecība teritorijās, kuras skar kultūras pieminekļu aizsargjoslas nav plānota (skat. arī šī atzinuma 3.2.21. apakšpunktu par Ierosinātajās atteikšanos no VES būvniecības valsts nozīmes kultūras pieminekļa – “Kubeles (Kubalu) skola – tuvumā). Ziņojumā noteikts, ka nav pieļaujama komunikāciju izbūve un lielgabarīta konstrukciju transportēšana pa Kubeles skolas vēsturisko ceļu, jo tas apdraud skolas apkārtnes gadu simtu laikā radušos vēsturisko kultūrainavu. Nosacījums neizmantot ceļu gar Kubeles skolu iekļauts Ziņojuma 6.2.2. tabulā kā obligāti veicams pasākums (skat. arī šī atzinuma 6.11.3.11. apakšpunktu).

- 6.11.3.14. Apkopojot informāciju par kultūras mantojumu plānotā vēja parka “Valpene” tuvumā un tā apkārtnē, secināts, ka līdz šim zināmo un valsts aizsargāto kultūras pieminekļu koncentrācija šajā teritorijā nav augsta. Taču ir visai daudz arhīvu ziņu par potenciālām vietām ar kultūrvēsturisku nozīmi. Ņemot vērā minētos apstākļus un saskaņā ar likuma *Par kultūras pieminekļu aizsardzību* 22. pantu pirms vēja parka “Valpene” izbūves parka teritorija jāapseko profesionālam arheologam, lai pārbaudītu, vai VES un komunikāciju izbūves vietās ir arheoloģijas objekti. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 *Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, uzskaites un restaurācijas noteikumi* 32. punktu, arī būvniecības laikā, konstatējot objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, darbi jāpārtrauc un par atradumiem jāziņo Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldei (turpmāk – NKMP). Ziņojumā (180. lpp.) norādīts, ka vēja parka izveides projekts jāsaņem NKMP, kas varētu izvirzīt arī papildus nosacījumus. Ziņojumā pieļauts, ka pēc teritorijas apzināšanas atsevišķu VES vai komunikāciju izbūves laikā, veicot zemes rakšanas darbus, būs nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība, t.i., zemes rakšanas darbu laikā jāpiedalās kvalificētam arheologam.
- 6.11.3.15. Kopumā secināms, ka Ziņojumā apzinātas nepieciešamās un normatīvos noteiktās rīcības gadījumiem, ja plānoto būvdarbu gaitā tiek atklāti objekti ar kultūrvēsturisku nozīmi, ka arī, ja būvniecības darbus nepieciešams veikt šiem objektiem noteiktajā aizsardzības zonā.
- 6.11.3.16. Izvērtējis Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā novērst nebūs iespējams. Ņemot vērā novērtēto iespējamo VES maksimālo augstumu – 250 m, VES būs labi redzamas un pavērsies arī virs mežu teritorijām un koku puduriem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlētajā skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u. tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Birojs secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās. Būtiskākā ietekme uz ainavu saistāma ar skatu, kas paveras no lauku viensētām un nozīmīgiem publiskiem autoceļiem.
- 6.11.3.17. Attiecīgi Birojs var izdarīt secinājumu, ka, veicot Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus uz apkārtējo ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sagaidāmā ietekme ir samērojama un neatstās būtisku ietekmi uz konstatētajām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Birojs norāda, ka gala lēmums par rekomendējošo pasākumu statusa maiņu uz obligātiem ainavu un kultūrvēsturisko vērtību ietekmes

jomā pieņemams pašvaldībā, kuras kompetencē cita starpā ir arī teritorijas plānošanas un kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšana.

6.11.3.18. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Ierosinātajai ir saistoši Ziņojuma 6.2.2. tabulā noteiktie obligātie ietekmi samazinošie pasākumi attiecībā uz ainavu, vizuālo ietekmi un kultūrvēsturiskajām vērtībām un iespēju robežās īstenojami arī risinājumi, kas norādīti kā rekomendējoši.**
- b) Ja būvprojekta sagatavošanas laikā tiek paredzētas VES novietojuma izmaiņas, kā rezultātā darbībai tiek piemērots sākotnējais izvērtējums, tad Ierosinātajai jānodrošina ietekmes uz ainavu atkārtots novērtējums, veicot modelēšanu no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificēto ainaviski vērtīgāko teritoriju skata punktiem. Sagatavotās fotomontāžas un VES novietojuma izmaiņu ietekmes novērtējums uz apkārtnes ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu jāiesniedz Talsu novada pašvaldībā un NKMP saskaņojuma saņemšanai.**
- c) Vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības laikā, veicot zemes rakšanas darbus, jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība. Arheoloģiskās uzraudzības nosacījumi saskaņojami ar NKMP.**
- d) Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā un būvprojektam jāpievieno procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, ja būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu pārbūvi un stiprināšanu, tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.**

6.11.4. Drošība un vides risku pārvaldība.

- 6.11.4.1. Saskaņā ar *Aizsargjoslu likuma* grozījumiem, kas pieņemti 2022. gada 6. oktobrī, ap VES vairs nav nosakāmas drošības aizsargjoslas, kuru funkcija bija nodrošināt cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Līdz ar to Paredzētās darbības teritorijā tiks noteiktas tikai aizsargjoslas ap vēja parka būvniecības laikā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.**
- 6.11.4.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr. 563 *Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība* 2.3.4. apakšpunktu elektroenerģijas ražošanas objekti, kuru uzstādītā jauda pārsniedz 100 MW, tiek klasificēti kā C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti. Ņemot vērā iepriekš minēto, gadījumā, ja vēja elektrostaciju parka “Valpene” uzstādītā jauda pārsniegs 100 MW, tad atbilstoši *Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma* 14. panta ceturtajai daļai tam ir jāizstrādā paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plāns (turpmāk – CA plāns).**
- 6.11.4.3. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, secināts, ka vēja parka izpētes teritoriju skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, kultūras pieminekļiem, virszemes ūdensobjektiem, kapsētām un meliorācijas būvēm un ierīcēm (Ziņojuma 2.2. nodaļa un 2.2.1. attēls). Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas jāņem vērā plānojot būvniecības darbus. Informācija par**

aprobežojumiem, kas saistīti ar aizsargjoslām sniegta arī Ziņojuma 4.7. nodaļā (ainava un vizuālā ietekme) un 4.11.7. nodaļā (teritorijas tuvāko/ šķērsojamo virszemes ūdensobjektu raksturojums). Ierobežojumi, kas saistīti ar nosacījumiem saimnieciskās darbības veikšanai aizsargājamu biotopu un putniem nozīmīgu teritoriju tuvumā, vērtēti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā, savukārt virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās noteikto aprobežojumu vērtējums iekļauts šī atzinuma 6.11.1. apakšpunktā.

- 6.11.4.4. Ziņojuma 4.13. nodaļas avāriju risku novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtnē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstiņu apledošanas veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtnē risku novērtējumu. Analizēts iespējamo avāriju seku nozīmīgums un vērtēta nepieciešamība īstenot ietekmi mazinošus pasākumus.
- 6.11.4.5. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Kā norādīts jau šī atzinum 3.2.22. apakšpunktā, tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts ir SIA "ICO" degvielas uzpildes stacija, kas atrodas vairāk nekā 3 km attālumā no Izpētes teritorijas. Ņemot vērā pieejamo informāciju, Birojs secina, ka degvielas uzpildes stacija nevar radīt paaugstinātu bīstamību uz VES, kā arī to nevar ietekmēt iespējamās VES avārijas vai darbība.
- 6.11.4.6. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta "VES riska novērtēšanas rokasgrāmata" (aktualizēta 2022. gadā) sagatavotā informācija (Ziņojuma atsauce Nr. 112). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts VES modelis Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi trīs VES modeļu parametrus, kas apkopoti Ziņojuma 4.13.2. tabulā (skat. arī šī atzinuma 3.4.5. apakšpunktu). Atbilstoši šiem parametriem un Beļģijā izstrādātajai aprēķinu metodikai noteikti individuālā riska attālumi, kas nosakāmi ap katru no VES, rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.13.3. tabulā⁴⁴ un attēloti 4.13.2. attēlā.
- 6.11.4.7. Ziņojuma 4.13.4. tabulā apkopoti VES bīstamības potenciālu raksturojošie attālumi, kas noteikti saskaņā ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu lapu. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums atkarībā no VES modeļa ir 657–707 m. Noteikti arī piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki), atkarībā no VES modeļa būtu ievērojama 605–652 m plata drošības zona, galvenajiem valsts autoceļiem tā būtu nosakāma 247–250 m attālumā, bet publiskām teritorijām, kur cilvēki uzturas telpās, – 196–197 m attālumā no VES.
- 6.11.4.8. Kā norādījusi Izstrādātāja, attiecībā uz minimālajiem attālumiem no VES līdz dzīvojamajām mājām, Latvijā ir spēkā ar Noteikumiem Nr. 240 noteiktais attālums – 800 m. Ziņojuma 4.13.3. nodaļā, ņemot vērā veiktos aprēķinus un citu uz drošu VES darbību attiecināmo informāciju par individuālā riska zonām un avārijas seku tiešās iedarbības attālumiem, noteikti rekomendējamie drošības attālumi:

⁴⁴ Izdalītas trīs riska objektu grupas: saimnieciskās darbības objekti ar vairāk nekā 5 pastāvīgām darba vietām (aprēķinātais attālums no VES līdz objektam, kurā nosakāmi aprobežojumi, atkarībā no izvēlēta modeļa ir 29–31 m); teritorija ar dzīvojamo funkciju (230–244 m); jutīga publiskā infrastruktūra, piemēram, skolas, bērnudārzi, slimnīcas u. c. (248–251 m).

saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas – 85 m; līdz valsts galvenajiem autoceļiem, kā arī līdz pārējiem valsts un pašvaldības autoceļiem (ja netiek ieviesti tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai) – 250 m; tālākās iedarbības zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus – 707 m. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.13.3. attēlā.

- 6.11.4.9. Atbilstoši informācijai Ziņojuma 4.8.2. nodaļā konstatējams, ka ~ 300 m attālumā no plānotās VES WP25 atrodas Kužnieku kapi, kura daļēji atbilst ārtelpu, kur vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki, zonai. Tomēr, ņemot vērā to, ka Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP25 izbūves, papildu pasākumi apdraudējuma novēršanai saistībā ar šo objektu Biroja ieskatā nav nepieciešami.
- 6.11.4.10. Ziņojuma vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtņē. Ziņojuma 4.13.4. nodaļā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes mazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ņemams vērā, ka ugunsgrēka izcelšanās vieta var būt gondolā, aptuveni 170 m augstumā, kas vērtējama kā likvidēšanas iespējas apgrūtināša situācija.
- 6.11.4.11. Atbilstoši Ziņojuma 3.5. nodaļā norādītajam VES ekspluatācijas laikā to vadība, uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti. VES apkalpošanas laikā vai ārkārtas situācijās VES uzraudzību, kontroli un, ja nepieciešams, piekļuves ierobežošanu klātienē veiks apmācīts personāls. Atbilstoši Ziņojumam vēja parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota. Paredzams, ka pēc VES izbūves nekustamo īpašumu valdītāji pieguļošās teritorijas tāpat kā līdz šim varēs izmantos lauksaimniecībai vai mežsaimniecībai. Attiecīgi Paredzētās darbības īstenotājs informēs VES apkārtņē esošos lauksaimnieciskās vai mežsaimnieciskās darbības veicējus par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās.
- 6.11.4.12. Ziņojuma 4.13.3. nodaļā norādīts, ka atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no ~ 650 līdz 1 500 l. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Tāpat eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā, kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Izstrādātāja secinājusi, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš stacijām, kuras atrodas ūdens objektu tuvumā, jo eļļas var būt bīstamas ūdens organismiem, un naftas produkti spēj izplatīties pa ūdens virsmu. Izskatot paredzēto staciju izvietojumu, secināts, ka ūdensobjektu tuvumā (tuvāk par 167 m) atrodas VES WP23 (56 m), WP26 (113 m) un WP11 (40 m)⁴⁵. Ziņojumā norādīts, ka vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir biodegradējamo hidraulisko šķidrumu lietošana un kontroles sistēmu uzstādīšana gondolās, kas eļļas noplūdes gadījumā pārtrauc VES darbību.

⁴⁵ VES WP11 montāžas laukums atrodas Štēburgupes 50 m aizsargjoslā (skatīt arī šī atzinuma 6.11.1.2. apakšpunktu).

- 6.11.4.13. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī VES rotoru lāpstiņu apledošanas ietekme. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj pieņemt, ka zona zem rotora ir teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu (170 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 85 m rādiusā ap iekārtu). Arī teritorijā līdz 262 m no VES potenciāli iespējama ledus gabalu nokrišana. Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu. Atbilstoši Ziņojumam, Paredzētās darbības vieta atrodas reģionā, kur apledošanai labvēlīgi apstākļi var veidoties vidēji 10–20 dienas gada laikā.
- 6.11.4.14. Ņemot vērā, ka tuvāk par 250 m no valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem izvietotas vairākas VES (detalizēts uzskaitījums Ziņojuma 4.13.4. nodaļas 216. un 217. lpp., grafiskais attēlojums 4.13.3. attēlā, 6.2.2. tabulas vides risku un avāriju sadaļā), Izstrādātājas ieskatā nepieciešams ieviest obligāti īstenojamus tehniskos risinājumus vides risku mazināšanai: VES aprīkojamas ar pretapledošanas sistēmām, kā arī ledus detektēšanas sistēmām, kas nodrošina stacijas darbības apturēšanu gadījumos, ja apledojums tiek konstatēts. Ziņojumā novērtēts, ka iepriekš norādīto obligāto pasākumu īstenošanas gadījumā rekomendējamo drošības attālumu līdz pašvaldību autoceļiem, ir pieļaujams samazināt līdz rotora spārna garumam jeb 85 m, ja papildus obligāti tiek īstenots vēl viens pasākums – automātiska apstādinātā VES rotora pagriešana paralēli autoceļam apledošanas gadījumā, kā rezultātā autoceļš nebūs izvietots teritorijā ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu, proti, zonā zem apstādinātā rotora.
- 6.11.4.15. Ziņojuma 15. pielikumā, atbildot LVC iebildumiem (LVC 2024. gada 3. septembra vēstule Nr. 4.4/16354, skat. šī atzinuma 5.3.2.8. apakšpunktu) pret VES novietojumu tuvāk par 1,5 kārtīgu maksimālo VES augstumu no valsts autoceļu asīm, Izstrādātāja norāda, ka šobrīd plānotas līdz 5 VES (WP09, WP10, WP11, WP12, WP15), kas potenciāli atrodas teritorijā, kurā LVC aicina VES neplānot. Izstrādātāja konstatējusi, ka šobrīd normatīvajos aktos nav noteiktas prasības par minimālo attālumu, kādā VES ir izbūvējamas no valsts, pašvaldības vai privātajiem autoceļiem, taču atzīst, ka gadījumā, ja Ierosinātāja nevienosies ar autoceļu pārvaldītāju par to, ka Ziņojumā paredzētie pasākumi apdraudējuma samazināšanai ir pietiekami, tad, visticamāk, tā nesaņems atļauju šo staciju būvniecībai.
- 6.11.4.16. Ziņojumā norādīts, ka papildu Ziņojuma 4.13.4. nodaļā minētajiem pasākumiem vides risku samazināšanai, rekomendējams izmantot arī kādu no turpmāk minētajiem risinājumiem vai to kombināciju: brīdinājuma zīmes par ledus gabalu krišanas iespējamību uzstādīšana; brīdinošos gaismas signālu, kas savienoti ar ledus detektēšanas sistēmu un ir kombinēti ar brīdinošajām zīmēm, uzstādīšana; piekļuves ceļu slēgšana ar fiziskām barjerām apledošanas veidošanās gadījumos; VES darbības manuāla atjaunošana, klātesot iekārtas operatoram.
- 6.11.4.17. Ziņojumā nav identificēti tādi limitējoši faktori, kuru dēļ kāda no vērtētajām VES būvniecības vietām būtu atzīstama par neatbilstošu vides risku vērtējuma kontekstā. Vērtējot paredzētās darbības tehnoloģiskās alternatīvas secināts, ka visi Ziņojumā vērtētie staciju modeļi ir līdzvērtīgi vides riska pārvaldības kontekstā.

6.11.4.18. **Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību (Ziņojuma 4.13. nodaļa un Ziņojuma 6.2.2. tabula), Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**

- a) **Ja VES novietojums tiek precizēts vai to tehniskie raksturlielumi (VES kopējais augstums un spārnu garums) salīdzinājumā ar Ziņojumā vērtētajiem tiek mainīti, būvprojekta sagatavošanas laikā, atbilstoši Ziņojumā aprakstītajai darba pieejai, veicams atkārtots drošības attālumu aprēķins un nosakāmas VES, kuras rada paaugstinātu risku uz publiskās lietošanas autoceļiem.**
- b) **Visas VES, kuru aplidojuma mešanas paaugstināta riska zonas pārklājas ar publiskas lietošanas autoceļu nodalījuma joslām, ir jāapriko ar Ziņojumā aprakstītajām aplidojuma detektēšanas, staciju darbības apturēšanas un pretapledošanas sistēmām.**
- c) **Visām VES, kuru spārnu projekcija pārklājas ar publiskas lietošanas autoceļu nodalījuma joslām, aplidošanas gadījumā ir jāizmanto risinājums, kas nodrošina VES rotora pagriešanu paralēli autoceļa asij.**
- d) **Civilās aizsardzības plāns izstrādājams un saskaņojams normatīvos noteiktajā kārtībā pirms vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas.**

6.11.5. Troksnis un vibrācijas.

6.11.5.1. Viena no būtiskām vēja parka ietekmēm ir tā radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa daļēji jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts⁴⁶, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes. Trokšņa ietekmes vērtējums pievienots Ziņojuma 4.1. nodaļā, bet precizējumi pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu rezultātā izdarītajiem VES izvietojuma pārkārtojumiem un VES skaita samazināšanas no 37 līdz 34 stacijām, pievienoti 6.3. nodaļā.

6.11.5.2. Vides trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes nosaka Noteikumi Nr. 16, kuru 2. pielikumā ir noteikti vides trokšņa robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajiem galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem. Šo noteikumu 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kā arī teritorijas, kuras ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem.

⁴⁶ Nosacījums, ka *vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m, ir spēkā no 2020. gada 13. oktobra.*

- 6.11.5.3. Saskaņā ar spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem, Darbības vietā un tās apkārtnē atrodas lauku zemēs izbūvētas viensētas. Līdz ar to Ziņojumā pārbaudāmais rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielums ir $L_{\text{diēna}}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A). Pasaules Veselības organizācija (turpmāk – PVO) ir izstrādājusi vadlīnijas, saskaņā ar kurām rekomendējoša rakstura robežvērtība VES radītajam diennakts vidējam troksnim L_{dvn} ir 45 dB(A)⁴⁷. Ziņojumā aprēķinātas arī L_{dvn} vērtības Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 6.11.5.4. Savukārt Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 2. punktā noteiktie satiksmes vides trokšņa robežlielumi (Ziņojumā vērtēti fona jeb esošās situācijas kontekstā) attiecīgi ir $L_{\text{diēna}}$ 65 dB(A), L_{vakars} 60 dB(A) un L_{nakts} 55 dB(A).
- 6.11.5.5. Trokšņa novērtējumā nav kvantitatīvi vērtēta (Ziņojuma 4.1.4. nodaļa) būvdarbu ietekme uz trokšņa līmeni Darbības vietas apkārtnē, jo uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību netiek attiecināti Noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi⁴⁸. Ziņojumā secināts, ka Darbības vietā būvdarbu laikā radītais troksnis ir vērtējams kā īslaicīgs un neregulārs traucējums, kas nevar radīt nozīmīgu ietekmi uz sabiedrības veselību. Nozīmīgāko trokšņa piesārņojumu plašākā teritorijā radīs materiālu un iekārtu transportēšana. Paredzēts galveno transportēšanas plūsmu organizēt pa reģionālo autoceļu P125 *Talsi-Dundaga-Mazirbe*, bet tiks izmantoti arī vietējas nozīmes autoceļi V1363 *Ārlava-Tiņģere-Plintiņi* un V1368 *Dundaga-Tiņģere-Tiltiņi*. Vidējais kravas mašīnu reisu skaits (2 gadu periodā) uz autoceļa P125 vienā diennaktī varētu palielināties par 60 reisiem⁴⁹, savukārt uz autoceļiem V1363 un V1368 pieaugums varētu sasniegt 30 reismus, kas esošo trokšņa līmei paaugstinās par aptuveni 1–4 dB(A). Modelēšanas rezultāti esošajai satiksmes trokšņa situācijai pievienoti Ziņojuma 4.1.9. tabulā. Autosatiksmes radītā trokšņa robežlielumu pārsniegumi vērtētajās teritorijās nav konstatēti. Trokšņa kartes pievienotas Ziņojuma 4.1.1.–4.1.3. attēlos.
- 6.11.5.6. Vides trokšņu aprēķina rezultāti (Paredzētās darbības vietas tuvumā izvietotām 46 dzīvojamās apbūves teritorijām) sākotnēji vērtētajam 37 VES novietojumam pievienoti Ziņojuma 4.1.9. tabulā. Ņemot vērā, ka jau Ziņojuma sagatavošanas laikā ir veiktas izmaiņas, turpmāk šajā atzinumā analizēti Ziņojuma 6.3.3. tabulas rezultāti, kuri attiecas uz precizēto 34 VES novietojuma variantu (novietojums parādīts Ziņojuma 6.3.1. attēlā, attālumā līdz 45 dzīvojamās apbūves teritorijām – 6.3.2. tabulā). Tā kā VES modelis, staciju skaits un novietojums vēl var tikt mainīts, pēc faktisko modeļu un novietojuma pozīciju izvēles, būvprojekta saskaņošanas posmā, būs jāveic atkārtots trokšņa (arī zemās frekvences trokšņa) ietekmes novērtējums, kura rezultāti jāapstiprina Dienestā.
- 6.11.5.7. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma *IMMI 2021* (izstrādātājs *Wölfel Monitoring Systems*), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. un E.4.⁵⁰ pielikumā, vides trokšņa izklādes kartes 34 VES izbūves risinājumam - 12. pielikumā.

⁴⁷ Skat. 2022. gada redakciju: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/who-compendium-on-health-and-environment/who_compendium_noise_01042022.pdf?sfvrsn=bc371498_3

⁴⁸ Noteikumu Nr. 16. 2.8. punkts

⁴⁹ Autosatiksmes intensitāte uz Darbības vietā esošajiem autoceļiem apkopota Ziņojuma 4.1.4. tabulā. 2022. gadā reģistrētā kravas automašīnu plūsma autoceļa P125 posmā ir 145 vienības diennaktī.

⁵⁰ E.4. pielikums atbilst Ziņojuma 6.3. nodaļā aprakstītajiem 34 VES novietojuma precizējumiem.

- 6.11.5.8. Ziņojuma sagatavošanas laikā nav zināms, kurš no potenciāli tirgū pieejamajiem VES modeļiem tiks uzstādīts, tāpēc, izmantojot VES ražotāju sniegtos datus, Ziņojuma 4.1.5. nodaļā salīdzinātas vairākas iespējamās tehnoloģiskās alternatīvas. Konstatējams (Ziņojuma 4.1.6.–4.1.8. tabula un 4.1.4. attēls), ka augstāko trokšņa emisiju radītu *Vestas V162-6.2* uz 166 m augsta masta ar standarta spārniem uzstādīšana, līdz ar to arī šis modelis izmantots, lai novērtētu VES radīto vides trokšņa līmeni plānotā vēja parka ietekmes zonā.
- 6.11.5.9. Novērtējot *Vestas V162-6.2* uz 166 m augsta masta ar standarta spārniem radītās trokšņa ietekmes rezultātus (Ziņojuma 6.3.3. tabula) konstatējams, ka šāda modeļa uzstādīšana un ekspluatācija nepārsniegs Noteikumu Nr. 16. robežlielumus nevienā no vērtētajām dzīvojamās apbūves teritorijām. Tomēr sešās teritorijās⁵¹ par ~ 2 dB tiks pārsniegts PVO rekomendētais L_{dvn} līmenis, bet vēl četrās⁵² tas būs tikai par 1 dB zemāks par to.
- 6.11.5.10. Taču jāņem vērā, ka novērtējums veikts pieņemot, ka tiek izbūvētas visas plānotās 34 VES un tās vienlaicīgi darbojas visu piemēroto vēja apstākļu periodu (3–25 m/s) bez tehniskiem un tehnoloģiskiem pārtraukumiem, kā arī nav ņemti vērā VES darbības pārtraukumi mirgošanas un ietekmes uz sīkspārņiem un ornitologu ieteiktajiem pārtraukumiem ietekmes samazināšanai. Līdz ar to faktiskais vides trokšņa līmenis vērtētajos uztvērējos būs zemāks kā šobrīd Ziņojumā novērtētais.
- 6.11.5.11. Ziņojuma 4.1.6. nodaļā norādīts, ka plānotā vēja parka “Valpene” tuvumā paredzēts izbūvēt vēja parku “SELP”. Ziņojumā vērtēta abu plānoto vēja parku ietekme uz vides trokšņa līmeni to ietekmes zonā. Zona, kurā abu vēja parku radītās ietekmes varētu summēties, ir teritorija starp vēja parka “Valpene” D daļu un vēja parka “SELP” 1. grupas stacijām (Ziņojuma 4.7.16. un 4.7.17. attēls). Šajā potenciālās summārās ietekmes zonā atrodas vairākas viensētas – “Jaundingas”, “Dingeskalni”, “Druviņas”, “Mieriņi”, “Celmlauži”, “Jaunandreji”, “Sīpoli”, “Ozoliņi”. Novērtēts, ka attālums starp pārējām abu vēja parku plānotajām stacijām un to grupām ir pārāk liels, lai veidotos vērā ņemamas kumulatīvas ietekmes trokšņa aspektā. Veicot summārā trokšņa aprēķinus, Izstrādātāja konstatējusi, ka arī abu parku summāri radītais vides troksnis neradīs vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus nevienā no vērtētajām teritorijām.
- 6.11.5.12. Izbūvējamo apakšstaciju radītā trokšņa novērtējumā Ziņojuma 4.1.5. nodaļā pieņemts, ka attālums, kādā apakšstacija novietojama attiecībā pret dzīvojamo māju, nosakāms atkarībā no tās radītā skaņas jaudas. Ziņojumā aprēķināts pieļaujamais attālums, izmantojot dzīvojamās apbūves teritorijām piemērojamo zemāko robežlielumu, kas ir 45 dB(A) nakts laikā. Rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.1.9. tabulā. Kā norādīts Ziņojumā, plānojot apakšstacijas tehnisko risinājumu un nosakot novietojuma pozīcijas, Ierosinātajai ir jāņem vērā papildnosacījums par nepieciešamo korekciju tonālam troksnim, ja apakšstacijā izvietos un izmantos trokšņa avotus, kas rada tonālu skaņu - 4.1.9. tabulā norādītās pieļaujamā trokšņa līmeņa robežvērtības ir jāsamazina par 5 dB(A). Kā norādījusi Izstrādātāja (Ziņojuma 4.1.10. nodaļa), lai gan šobrīd vēl nav noteikts realizējamās VES novietojuma alternatīvas izvēle un precīzs elektropārvades risinājums, par labāku risinājumu trokšņa pārvaldības kontekstā būtu uzskatāma 110 kV vai 330 kV apakšstacijas būvniecība zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88500270064, kas

⁵¹ *Aučī* (856 WP11), *Dzirkrogs* (695 WP05), *Gruntes* (830 WP03), *Klāviņi* (819 WP37A), *Vaivari* (913 WP18), *Veidnieki* (809 WP42). Iekavās norādīts attālums metros līdz tuvākajai VES.

⁵² *Dzirnieki* (951 WP41), *Griķi* (1042 WP06), *Jaunsniķeri* (878 WP40A), *Mežgravas* (951 WP10). Iekavās norādīts attālums metros līdz tuvākajai VES.

nodrošina labākas apakšstaciju novietojuma iespējas tālāk no dzīvojamās apbūves teritorijām.

- 6.11.5.13. Likuma *Par piesārņojumu* tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek vērtēts kā cilvēkam dzirdamais troksnis (parasti diapazonā no 16 Hz līdz 20 kHz). Ņemot vērā, ka rūpnieciskās iekārtas, arī transportlīdzekļi, dažādi motori un citi mehānismi rada troksnis zemo frekvenču diapazonā (10–160 Hz), cilvēku veselības kontekstā vērtējama arī zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa ietekme. Ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā, ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojuma 4.1.2. nodaļā aprakstīta novērtējuma metodiskā pieeja, bet 4.1.8. nodaļā analizēti zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa novērtējuma rezultāti.
- 6.11.5.14. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736⁵³), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā. Novērtēšanā un modelēšanā izmantota *WindPro* programma, kas ietver moduli zemas frekvences trokšņa aprēķināšanai atbilstoši Dānijas Vides un Pārtikas ministrijas rīkojuma Nr. 135 prasībām. Detalizēta informācija par veiktajiem aprēķiniem 34 VES izbūvei un katram no četriem VES modeļiem ir pievienota Ziņojuma E.5. pielikumā.
- 6.11.5.15. Novērtējuma ietvaros pieņemts, ka ēku fasādes skaņas izolācijas līmenis atbilst Dānijas normatīvā norādītajiem tipiskas dzīvojamās ēkas rādītājiem. Informācija par piemērojamām zemes virsmas seguma, skaņas izolācijas un atmosfēras absorbcijas korekcijām ir apkopota Ziņojuma 4.1.3. tabulā. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 132 objektos (dzīvojamās mājas 3 km rādiusā ap vēja parku⁵⁴, rezultāti skatāmi E.5. pielikumā⁵⁵), bet Ziņojuma 6.3.4. tabulā pievienots apkopojums par 47 dzīvojamām un publiskām ēkām (t.sk., īpašumā “Dzirkrogs”), kuras novietotas līdz 2 km attālumam no potenciālajām VES būvniecības vietām.
- 6.11.5.16. Aprēķina rezultātā konstatēts, ka augstāko zemas frekvences trokšņa līmeni kopumā rada VES *Vestas V162-6.2* ar standarta spārniem, kura tika noteikta kā skaļākā arī vides trokšņa ietekmes vērtējumā. Tomēr konstatējams, ka nav pamata noteikt ierobežojumus kādai no IVN procesā vērtētajām tehnoloģiskajām alternatīvām, jo saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, netiks pārsniegta 20 dB(A) robežvērtība tuvumā izvietotajās dzīvojamās ēkās. *Vestas V162-6.2* ar standarta spārniem ekspluatācijas laikā augstākais radītais zemas frekvences trokšņa līmenis

⁵³ 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 135, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām, pieejams dāņu valodā - <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/135>.

⁵⁴ Ziņojuma E.5. pielikuma datnēs *DECIBEL_ZFT modeļa nosaukums_Main Result.pdf* pievienota informācija par katras no 34 VES attālumiem līdz dzīvojamai ēkai, kurā aprēķināta summārā zemās frekvences trokšņa vērtība. Birojs konstatējis, ka norādītie attālumi nebūtiski atšķiras no trokšņa novērtējumā norādītajiem.

⁵⁵ Pielikuma datnēs *DECIBEL_ZFT modeļa nosaukums_Map.pdf* pievienota arī modelēšanas grafiskie rezultāti – kartes, kurās norādītas 20 dB un 17 dB atbilstošās izolīnijas.

noteikts pie mājām “Auči” (17,5 dB(A)), “Dzirkrogs” (17,1 dB(A)) un “Vaivari” (16,6 dB(A)). Ziņojumā veiktie aprēķini norāda uz to, ka labākie no četriem šobrīd Ziņojumā novērtētajiem modeļiem zemo frekvenču trokšņa aspektā būtu *Siemens Gamesa SG170-6.6* un *Vestas V162-6.2* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, nodrošinot vidēji par 1,5 dB(A) labāku sniegumu visās vērtētajās dzīvojamā māju teritorijās. VES modeļu salīdzinājums visos Ziņojumā vērtētajos aspektos pievienots Ziņojuma 7.2.1. tabulā. Līdz ar to, izvēloties uzstādāmo modeli, ņemams vērā labākais risinājums kopējā vides snieguma kontekstā.

- 6.11.5.17. Lai novērtētu kumulatīvo ietekmi ar vēja parka “SELP” radīto zemas frekvences troksni, pieņemts, ka tiek izbūvētas skaļākās iespējamās VES saskaņā ar katra vēja parka individuālās ietekmes novērtējuma rezultātiem. Ziņojuma 4.1.7. nodaļā konstatēts, ka neviena no šī atzinuma 6.11.5.11. apakšpunktā minētajām viensētām neatrodas teritorijā, kur kāds no parkiem varētu radīt zemas frekvences trokšņa robežvērtību pārsniegumus. Veicot summārā trokšņa aprēķinus, tika konstatēts, ka arī abu parku summārais VES radītais troksnis nevar radīt situāciju, kur kādā dzīvojamās apbūves teritorijā kopējais troksnis pārsniegtu zemas frekvences trokšņa robežvērtības.
- 6.11.5.18. Birojs konstatē, ka, vērtējot VES radītā trokšņa ietekmi, IVN ietvaros nav noteikts tāds VES tehnoloģisko parametru kopums, kurš vienlaicīgi nodrošinātu vides troksnim un zemas frekvences troksnim noteiktās robežvērtības. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu noteikt, ka tehnoloģiskā modeļa izvēle jāizdara pirms būvprojekta izstrādes, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši izbūvējamo VES tehniskajiem parametriem, skaitam un novietojumam. Nepieciešamības gadījumā jāvienojas ar ēku, kurās jāveic trokšņa izolācijas pasākumi, īpašniekiem par nepieciešamo mērījumu un pasākumu veikšanu. Precizēto Ziņojumā vērtēto trokšņa ietekmes parametru vērtības identificētajos jutīgajos uztvērējos nedrīkst pārsniegt normatīvi noteiktos robežlielumus.
- 6.11.5.19. Ziņojuma 8. nodaļā norādīts, ka Ierosinātāja pirms vēja parka nodošanas ekspluatācijā paredzējusi īstenot Veselības inspekcijas (Veselības inspekcijas 2024. gada 27. augusta vēstule Nr. 2.4.6.-1./346, skat. arī šī atzinuma 5.3.2.2. apakšpunktu) nosacījumu par uzstādīto VES faktiskā vides trokšņa līmeņa novērtēšanu mērījumu ceļā. Vides trokšņa mērījumos konstatējot, ka tiek pārsniegti Noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi, jāsagatavo un jāīsteno trokšņa samazināšanas pasākumu plāns.
- 6.11.5.20. Ziņojuma 6.2.2. tabulā Izstrādātāja ir apkopojusi informāciju par vēja parka radītās ietekmes samazināšanas pasākumiem un nosacījumiem Paredzētās darbības īstenošanai, kurus Ierosinātāja apņēmusies ievērot būvniecības un ekspluatācijas periodos. Secināms, ka Paredzētā darbība bez papildus tehnoloģisko ietekmes samazināšanas pasākumu izmantošanas ir īstenojama, ja dzīvojamajai funkcijai netiek izmantotas dzīvojamās mājas, kuras atrodas tuvāk par 800 m no VES (skat. arī šī atzinuma 6.11.1.4. apakšpunktu).
- 6.11.5.21. Tā kā nav zināms ne uzstādāmais VES modelis, ne precīzs VES novietojums, šobrīd nav iespējams izvirzīt detalizētas prasības par obligāti īstenojamiem pasākumiem ietekmes novēršanai vai samazināšanai., Plānotā vēja parka darbības radītās ietekmes samazināšanai līdz objektīvi iespējamajam zemākajam līmenim ieteicams VES izvēles procesā pievērst uzmanību VES ražotāju norādītajam un garantētajam vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa līmenim, un, ja nav citu pamatotu iemeslu skaļākas stacijas izvēlei, izvēlēties un vēja parkā “Valpene” uzstādīt stacijas ar pēc iespējas zemāku trokšņa emisijas līmeni. Klusāku staciju izvēle ļaus

tuvināt vai sasniegt tādu ietekmes līmeni tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kas cita starpā atbilstu arī PVO rekomendētajām VES radītajām trokšņa diennakts vidējām vērtībām – $L_{dvn} 45 \text{ dB(A)}$. Klusākas stacijas izvēle novērtēta kā labāks variants arī ietekmes uz ornitofaunu aspektā (skat. šī atzinuma 6.11.8.29. apakšpunktu).

- 6.11.5.22. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.16.5. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 *Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*⁵⁶ noteiktos pieļaujamos robežlielumus ar Vācijas un Kanādas⁵⁷ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsimumkārbā u. c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.
- 6.11.5.23. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs secina, ka papildus ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētā darbība īstenojama, izvēloties VES skaitu, novietojumu un modeli tā, lai Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē esošo dzīvojamo ēku teritorijās netiktu pārsniegti vides trokšņa robežlielumi, bet dzīvojamās ēkās VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis nepārsniegtu 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes), ja būvprojekta izstrādes laikā ārējos normatīvajos aktos nav noteikts cits zemas frekvences trokšņa normatīvs.**
 - b) **Vēja parka izbūvē jāizmanto pēc iespējas klusāks VES modelis, lai VES radītā vides trokšņa vērtība visās vērtētajās dzīvojamo māju teritorijās tuvotos vai nodrošinātu arī PVO rekomendēto VES radītā diennakts vidējā trokšņa vērtību - $L_{dvn} 45 \text{ dB(A)}$.**
 - c) **Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis, kura radītais zemas frekvences trokšņa līmenis dzīvojamo ēku iekštelpās prognozējams lielāks nekā 6.11.5.23. apakšpunkta “a” apakšpunktā norādītais, tā izbūve ir pieļaujama tikai, ja tiek veikti ar īpašnieku saskaņoti ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas uzlabošanas pasākumi ietekmētajās ēkās, kas nodrošina Ziņojumā vērtēto zemas frekvences trokšņa robežvērtību nepārsniegšanu. Paredzētās darbības atbilstību šī punkta nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde, pārliecinoties par pasākumu saskaņošanu pirms izsniedz būvatļauju vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, bet par nepieciešamo pasākumu**

⁵⁶ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par $0,028 \text{ m/s}^2$.

⁵⁷ Ziņojuma 248. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis ir salīdzinoši augsts – 1 m/s^2 , attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir neredzams augstāks par $0,01 \text{ m/s}^2$. Savukārt Kanādā 88 VES vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis $0,01 \text{ m/s}^2$ tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

īstenošanu ietekmētajās ēkās – pirms būvju pieņemšanas ekspluatācijā.

- d) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis vai precizēts staciju izvietojums, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiski izbūvējamo VES tehniskajiem parametriem, skaitam, novietojumam. Izvēlētajam risinājumam jānodrošina atbilstība šī atzinuma 6.11.5.23. apakšpunkta “a” apakšpunktā norādītajiem trokšņa robežlielumiem un zemas frekvences trokšņa robežvērtībām. Precizētais trokšņa novērtējums ir jāpievieno būvprojektam.
- e) Jaunbūvējamo transformatoru elektropārvades apakšstacijas jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām/ dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu ievērošanu un atbilst Ziņojuma 4.1.9. tabulas parametriem, vai jānodrošina labāks sniegums par Ziņojumā novērtēto.
- f) Pirms vēja parka nodošanas ekspluatācijā jāveic vides trokšņa mērījumi vēja parkam tuvāk izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās. Mērījumu veikšanas vietas un metodika saskaņojama ar Veselības inspekciju pirms mērījumu uzsākšanas. Ja tiek konstatēta neatbilstība Noteikumu Nr. 16 robežvērtībām, jāizstrādā un jārealizē vides trokšņa samazināšanas pasākumu plāns.
- g) Prasību ievērošanas pēctecības un kontroles nodrošināšanai mērījumu rezultāti iesniedzami Veselības inspekcijā un Dienestā.

6.11.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.11.6.1. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Mirgošanas efekta ietekmes novērtējums parasti tiek veikts attiecībā uz dzīvojamajām ēkām, kas atrodas vēja parku potenciālās ietekmes zonā. Mirgošanas efekta ietekme ēku pagalmu teritorijās kopumā tiek uzskatīta par mazāk traucējošu kā iekštelpās. Mirgošanas efekta ietekmi ir iespējams prognozēt izmantojot speciālu programmu, kurā ņem vērā darba stundas, vēja virzienus un ikmēneša saules gaismas varbūtību. Līdz ar to mirgošanas efektu var ierobežot, automātiski apturot VES laika periodos, kad tā var izraisīt mirgošanas efektu noteiktās teritorijās. Mirgošanas efekta ietekme nav uzskatāma par izšķirošu ne tehnoloģiskās, ne vietas izvēles alternatīvas izvēlē, bet aplūkojama kontekstā ar citām ietekmēm, tajā skaitā plānotā vēja parka lietderības rādītājiem.
- 6.11.6.2. Plānotā vēja parka radītā mirgošanas efekta ietekme vērtēta Ziņojuma 4.2. nodaļā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES radīto ietekmju, tajā skaitā mirgošanas efekta, vērtēšanai un aprēķinu veikšanai. Aprēķinos izmantoti ECMWF dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā (skat. šī atzinuma 3.2.9. apakšpunktu). Mirgošanas efekta aprēķinā atbilstoši reālā laika scenārijam izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku (Ziņojuma 4.2.1. tabula), kas reģistrēti valsts tīkla meteoroloģiskajā stacijā *Kolka*⁵⁸ laika periodā no 2019.–2023. gadam.

⁵⁸ LVĢMC publiskajā datu bāzē novērojumu dati par vidējo saules spīdēšanas ilgumu tuvumā esošajā Kolkas stacijā pieejami sākot ar 2019. gadu.

- 6.11.6.3. Aprēķinu modelī kā uztvērēji iekļautas visas dzīvojamās ēkas, kas izvietotas līdz 3 km attālumā ap plānotajām VES. Mirgošanas efekta ietekmes laiks aprēķināts dzīvojamajām un publiskajām ēkām, kas reģistrētas valsts kadastra informācijas sistēmā. Viensētas un dzīvojamās mājas ciemos aprēķinu modelī ir definētas kā punkti, kuru logi vērsti uz visām pusēm (*green house* paņēmieni). Līdz ar to konstatējams, ka vērtējumā nodrošināts princips par sliktākās iespējamās situācijas vērtēšanu.
- 6.11.6.4. Detalizēta informācija par mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinu rezultātiem ir sniegta ziņojuma 2. pielikumā, bet ziņojuma E.6. pielikumā apkopotas aprēķinu programmatūras *WindPro* sagatavotās rezultātu datnes (atbilstoši Ziņojuma 6.3. nodaļai, kurā iekļauta informācija par Ziņojuma izstrādes laikā veiktajām izmaiņām attiecībā uz VES novietojumu). Aprēķini veikti visiem Ziņojuma 3.2.1. tabulā norādītajiem VES modeļiem. Aprēķinu modelī iekļautas 105 dzīvojamās apbūves teritorijas, kas atrodas līdz 3 km attālumā no paredzētajām VES. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības⁵⁹.
- 6.11.6.5. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem pēc sliktākā scenārija metodes dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas ~ 1,5 līdz 2 km attālumā no Izpētes teritorijas malējām vēja stacijām, var tikt pārsniegti Ziņojuma 4.2.1. nodaļā norādīto vadlīniju noteiktie robežlielumi (30 mirgošanas stundas gadā). Attālumā, kas lielāks par 2 km, mirgošanas efekta ietekmes robežvērtību pārsniegšana nav prognozēta. Ziņojuma 4.2.2. tabulā apkopota informācija par dzīvojamās apbūves teritorijām, kurās noteikti mirgošanas efekta ietekmes laika robežvērtību pārsniegumi, norādot augstāko iespējamo pārsniegto vērtību, ņemot vērā visus izvērtētos VES modeļus (Ziņojuma 2. pielikumā parādīti aprēķini katram vērtētajam modelim atsevišķi).
- 6.11.6.6. Ziņojumā aprēķinātais lielākais summārais mirgošanas efekta ietekmes laiks gadā (pēc reāla un sliktākā scenārija metodes) uz dzīvojamo apbūvi potenciāli var rasties *GE Wind Energy GE164-6.0* darbības rezultātā (pēc sliktākā scenārija metodes no 5–164 stundām gadā un pēc reālā scenārija metodes no 1–47 stundām gadā). Ziņojumā noteikts, ka, izmantojot VES modeļus *Siemens Gamesa SG170* un *Vestas V162-6.2* mirgošanas efekts ietekmēs maksimāli 38 teritorijas, savukārt *GE Wind Energy GE164-6.0* – 65 teritorijas. Ziņojuma 4.2.2.–4.2.4. attēlā vizualizēti mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinu rezultāti katram Ziņojumā izskatītajam VES modelim, kas iegūti pēc sliktākā scenārija aprēķinu metodes.
- 6.11.6.7. Ziņojumā secināts, ka vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Šāda režīma uzstādīšana VES atkārtoti izvērtējama pēc konkrēta VES modeļa (arī masta augstuma un citu tehnisko raksturlielumu precizēšanas) un izbūves vietu izvēles. Vēja parka “Valpene” ekspluatācija veicama tā, lai VES radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās nepārsniegtu šādas mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības: 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes; 8 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam; 30 minūtes vienā dienā neatkarīgi no izmantotā vērtēšanas scenārija.

⁵⁹ Biežāk izmantotās robežvērtības ir: ne vairāk kā 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule spīd nepārtraukti visu diennakts gaišā laika periodu); ne vairāk kā 10 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam (dati no meteoroloģiskās stacijas par vidējo saules spīdēšanas laiku dienā katrā no gada mēnešiem). Vācijā, Beļģijā un Zviedrijā rekomendētā vērtība ir - ne vairāk kā 8 mirgošanas stundas gadā; ne vairāk kā 30 minūtes vienā dienā visu vērtēšanas scenāriju gadījumā.

- 6.11.6.8. Ņemot vērā to, ka plānotā vēja parka “Valpene” tuvumā ir iecerēts izbūvēt vēja parku “SELP”, Ziņojumā vērtēts minēto vēja parku kopīgais mirgošanas efekta ietekmes laiks. Ziņojumā konstatēts, ka mazākais attālums starp abos vēja parkos plānotajām VES ir ~ 4,7 km un vienīgā vieta, kurā teorētiski var veidoties summāras abu vēja parku radītas ietekmes, ir teritorija starp vēja parku “Valpene” un vēja parka “SELP” 1. grupas VES. Izstrādātāja ir secinājusi, ka attālums starp vēja parkā “Valpene” plānotajām VES un citām vēja parka “SELP” VES grupām ir pārāk liels, lai veidotos vērā ņemamas kumulatīvas ietekmes. Veicot summārā mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, Ziņojumā novērtēts, ka vēja parkā “SELP” izbūvētās VES neradīs mirgošanas efektu nevienā dzīvojamajā ēkā, kurā mirgošanas efektu radīs vēja parks “Valpene”. Tas nozīmē, ka mirgošanas efekta kontekstā kumulatīvas ietekmes no šiem diviem parkiem neveidosies.
- 6.11.6.9. Birojs atzīst, ka šāds nosacījums attiecībā uz VES darbības režīmu precizēšanu Ziņojumā (arī tā 6.2.2. tabulā) ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp izvietojuma un VES augstuma izmaiņām. Mainoties VES parametriem vai to kopējam skaitam un novietojumam, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN procesa stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Ierosinātajai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 4.2.4. nodaļā un 6.2.2. tabulā.
- 6.11.6.10. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Būvprojekta izstrādes laikā ir jāveic mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu, skaitu un modeļa tehniskos parametrus. Būvprojektā katrai no VES, kuras ietekmes samazināšana noteikta kā nepieciešama, jānosaka ierobežojumi mirgošanas ietekmes laika samazināšanai (staciju darbības apturēšanas režīms), kas būvniecības laikā iestatāmi VES.
 - b) Ņemot vērā visu uzstādīto VES darbības summāro ietekmi, jānodrošina atbilstība Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem – ne vairāk kā 30 stundas gadā un 30 minūtes dienā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā un 30 minūtes dienā atbilstoši reālā laika scenārijam, vai jānodrošina cits atbilstošs aizsardzības līmenis, ja tāds tiek vispārēji noteikts ar ārējo normatīvo aktu.
 - c) Nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar iesniegumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams Dienestam.

6.11.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

- 6.11.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.16.6. nodaļā novērtēta elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība, ko rada VES gondolā (~ 170 m augstumā virs zemes) esošais strāvas ģenerators un

transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls (20 kV) no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai; sprieguma paaugstināšanas stacija; pazemes kabeļu trase (20–60 kV) no VES līdz ievadei pārvades tīklā plānotajā apakšstacijā pie 110 kV vai 330 kV gaisvadu elektrolīnijas.

- 6.11.7.2. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 *Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība iedzīvotājiem ir 100 μ T.
- 6.11.7.3. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam stacijas modelim kura nominālā jauda ir 6,6 MW un tā ir komplektēta ar 20 kV transformatoru. Ziņojumā noteikts, ka, neatkarīgi no VES modeļa, iekārtas atradīsies VES gondolā vairāk nekā 150 m augstumā un ap tām būs elektrību vadošs korpuss, elektriskais lauks būs labi ekranēts un no potenciālās ietekmes viedokļa vērtējams kā nenozīmīgs. Tā kā VES tornī izmanto ekranētus trīsdzīslu kabeļus, tad maksimālās strāvas radītais magnētiskais lauks 20 cm attālumā no kabeļa nepārsniegs 3 līdz 9 μ T, atkarībā no kabeļa dzīslu savstarpējā attāluma. Pieņemot, ka VES tiešā tuvumā neviena persona neuzturēsies pastāvīgi, šādas magnētiskā lauka vērtības uzskatāmas par maznozīmīgām.
- 6.11.7.4. Elektroenerģijas pārvadei no VES līdz apakšstacijai paredzēts izmantot ekranētus trīsdzīslu kabeļus, līdz ar to pie 360 A strāvas un kabeļa ierakšanas dziļuma lielāka par 1 m tiks nodrošināts mazākais iespējama magnētiskais lauks. Ziņojumā veikts aprēķins magnētiskā lauka vērtību noteikšanai tieši virs kabeļiem 1 m augstumā virs zemes virskārtas līmeņa atkarībā no atsevišķo fāzu vadu savstarpējās distances, kabeļu ierakšanas dziļuma, kā arī 10 m, 20 m un 30 m attālumā no kabeļu līnijas. Rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.16.1.–4.16.3. tabulās.
- 6.11.7.5. Atbilstoši Izstrādātāja vērtējumam, ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrību kopumā un iedzīvotāju veselību, kuri dzīvo VES apkaimē un izmanto ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm. Ziņojumā novērtēts, ka nav paredzama Noteikumos Nr. 637 noteikto robežlielumu un mērķlielumu pārsniegšana.
- 6.11.7.6. Ziņojuma 4.14. nodaļā vērtēta VES iespējamā ietekme uz elektromagnētisko un radiosignālu raidītāju un uztvērēju (aeronavigācijas iekārtas, meteoroloģiskie radiolokatori, jūras navigācijas sistēmas, elektronisko sakaru radiotīkli, virszemes apraides tīkli) darbību. VES un vēja parki, atkarībā no to izvietojuma un izmēriem var darboties gan kā signāla bloķētāji, gan kā liela izmēra atstarojoši objekti. Plašāk izmantotās radaru sistēmas šobrīd vēl nespēj atpazīt VES atstarotos signālus.
- 6.11.7.7. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVGMC pārvaldītais radars un Lietuvas Hidrometeoroloģiskās aģentūras uzstādītais radars pie Laukuvas Lietuvā (abi minētie radari atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no Darbības vietas). Ziņojumā konstatēts, ka nav sagaidāma plānoto VES būtiska ietekme uz minēto radiolokatoru darbību.

- 6.11.7.8. Eiropas Aviācijas drošības organizācija (*EUROCONTROL*), ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) izstrādātās vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap aeronavigācijas iekārtām, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir izstrādājusi vadlīnijas gaisa satiksmes navigācijas pakalpojumu sniedzējiem un vēja parku attīstītājiem par VES radītās ietekmes uz navigācijas sistēmām novērtēšanas nepieciešamību un kārtību. Novērtēšanas zonu raksturojums un iespējamās ietekmes vērtēšanas nosacījumi katrā no tām apkopoti Ziņojuma 4.14.1. tabulā.
- 6.11.7.9. Ierosinātāja ir konsultējusies ar LGS⁶⁰ par plānotā vēja parka būvniecību. LGS norāda, ka ~ 13 km attālumā no Paredzētās darbības vietas ir izvietota sekundārās novērošanas stacija “Vīdāle”, kuras darbība potenciāli var tikt ietekmēta, līdz ar to ir nepieciešams veikt detalizētu ietekmes novērtējumu uz minēto novērošanas staciju, nepieciešamības gadījumā veicot pasākumus ietekmes samazināšanai vai kompensēšanai. Ziņojumā norādīts, ka detalizēts novērtējums tiks veikts, Paredzētās darbības Ierosinātajam noslēdzot līgumu ar LGS.
- 6.11.7.10. Ziņojumā secināts (Ziņojuma 221. lpp.), ka Paredzētā darbība neradīs nozīmīgu ietekmi uz bruņoto spēku veiktajām gaisa telpas uzraudzības funkcijām, jo izmantotās radiolokācijas sistēmas⁶¹ ir aprīkotas ar risinājumiem to efektīvai darbībai arī tiešā vēja parku tuvumā. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātajai pēc galīgā staciju novietojumu precizēšanas un stacijas izvēles (būvprojekta izstrādes laikā) ir jāvēršas pēc atļaujas Aizsardzības ministrijā atbilstoši likuma *Par aviāciju* 113.⁴ panta nosacījumiem. Birojs konstatē, ka saskaņā ar Aizsardzības ministrijas sagatavoto Informatīvajam ziņojumam “Par vēja parku attīstību Latvijā un aizsardzības nozares operacionālajām vajadzībām” pievienoto vēja parku karti⁶² Paredzētās darbības teritorija atrodas zonā, kas definēta kā zona, kurā vēja parku būvniecība ir iespējama, ja ir iespēja piemērot kādu kompensācijas mehānismu. Ņemot vērā minēto, nosacījumi vēja parka “Valpene” būvniecības pieļaujamībai un, ja attiecināms, pasākumi kompensācijas mehānisku piemērošanai saskaņojami ar Aizsardzības ministriju.
- 6.11.7.11. Atbilstoši Ziņojuma 4.14.2. nodaļā norādītajam, Izstrādātāja, iepazīstoties ar nozarē veikto pētījumu rezultātiem, secinājusi, ka vēja parku izbūve var ietekmēt TV, radio un mobilo sakaru apraides kvalitāti, galvenokārt bloķējot (aizsedzot), fragmentējot un atstarojot norādīto sakaru iekārtu raidītos signālus. Visbiežāk radītie traucējumi vērtējami kā maznozīmīgi vietās, kur signāla kvalitāte ir laba, bet apraides iekārtu sasniedzamības zonas perifērijā traucējumi var būt nozīmīgi.
- 6.11.7.12. Paredzētās darbības ietekmes zonā virszemes TV un radio apraidi nodrošina Dundagā un Kuldīgā uzstādītie raidītāji. Dundagā uzstādītais 203 m augstais raidītājs atrodas ~ 10 km attālumā, bet Kuldīgā – 180 m augstais raidītājs atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā Vēja parka. Izstrādātāja norāda, ka, lai gan līdzšinējie pētījumi neliecina par VES būtisku negatīvu ietekmi uz TV un radio apraides kvalitāti, Paredzētās darbības Ierosinātajai, sadarbojoties ar LVRTC, ir jāveic detalizēts apraides kvalitātes novērtējums pirms būvdarbu uzsākšanas, to atkārtojot pēc būvdarbu pabeigšanas un vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas. Ja tiek konstatēti LVRTC ieskatā nozīmīgi apraides kvalitātes traucējumi, paredzētās

⁶⁰ Ziņojuma 7. pielikums.

⁶¹ Ziņojuma atsauce Nr. 139: <https://www.lockheedmartin.com/en-us/products/ground-based-air-surveillance-radars.html>.

⁶² Pieejama - https://tapportals.mk.gov.lv/public_participation/ef12074d-d5b9-434f-bf3b-64e12498c2f6.

darbības ierosinātājai sadarbojoties ar LVRTC ir jāīsteno nepieciešamie tehnoloģiskie pasākumi apraides kvalitātes atjaunošanai/ uzlabošanai.

- 6.11.7.13. Ziņojumā novērtēts, ka, ņemot vērā to, ka mobilo sakaru torņi ir izvietoti ārpus plānotā vēja parka teritorijas un tajā neatradīsies dzīvojamās apbūves vai publiskās apbūves teritorijas, paredzams, ka plānotā vēja parka ietekme uz mobilo sakaru izmantotājiem būs nenozīmīga. Ziņojumā norādīts, ka atbilstoši VAS “Elektroniskie sakari” priekšlikumam, apraides signālu kvalitāte novērtējama pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas, lai faktiski novērtētu vēja parka radītos apraides traucējumus un īstenotu nepieciešamos pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 6.11.7.14. Tā kā faktisko ietekmi uz sakaru sistēmām būs iespējams fiksēt tikai vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī tā var būt mainīga, mainoties sakaru nodrošināšanai izmantotajām tehnoloģijām, jautājumi par jebkāda veida ietekmes mazināšanu būs risināmi starp vēja parka operatoru un sakaru nodrošinātāju parka ekspluatācijas laikā. Iespējamās ietekmes mazināšana, ja tāda tiek konstatēta, panākama īstenojot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli. Ierosinātāja šādu risinājumu paredzējusi kā obligātu (Ziņojuma 6.2.2. tabula).
- 6.11.7.15. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību, īstenojot Paredzēto darbību, netiek prognozētas.
- 6.11.7.16. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ierosinātājai būvprojekta sagatavošanas laikā jānodrošina detalizēta novērtējuma izstrādāšana par plānotā vēja parka ietekmi uz sekundārās novērošanas sistēmas raidošās/ uztverošās stacijas “Vīdale” darbību, noslēdzot līgumu ar VAS “Latvijas gaisa satiksme”.
 - b) Nosacījumi vēja parka “Valpene” būvniecības pieļaujamībai un, ja attiecināms, kompensācijas pasākumi, saskaņojami ar Aizsardzības ministriju
 - c) Pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas jānovērtē sakaru un apraides signālu kvalitāte. Ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātājai jāīsteno pasākumi signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi vienojoties ar sakaru nodrošinātāju katrā konkrētā gadījumā individuāli.

6.11.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.11.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību pamatojas uz sertificētu Sugu un biotopu ekspertu⁶³ (skat. arī šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu) vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 3., 4., 5. un 14. pielikumā. Galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojuma 4.4., 4.5. un 4.6. nodaļā.
- 6.11.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgajā jomā sertificēta dabas eksperta/ -u atzinumā (Ziņojuma 3., 4., 5. un 14. pielikums). Tāpat ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika.
- 6.11.8.3. No Sugu un biotopu ekspertu atzinuma izriet, ka izpētes teritorijā sastopamo dabas vērtību raksturojums pamatojas gan uz teritorijas apsekojumiem dabā, gan datu sistēmā *Ozols*, gan citos datu avotos pieejamo informāciju par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.
- 6.11.8.4. Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā (Ziņojuma 3. pielikums) novērtējuši, ka Izpētes teritorija neatrodas neviena ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijā. Izpētes teritorijā neatrodas neviens mikroliegums, kas izveidots mežu vai purvu biotopu aizsardzībai (skat. arī šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktu). Tādēļ nav prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša negatīva ietekme uz minētajām teritorijām.
- 6.11.8.5. Paredzētās darbības teritorijai, tās Z piekļaujas teritorija, kurā konstatēts biotops 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs* ievērojamās platībās. Minētā teritorija tiek izskatīta kā teritorija potenciālas ĪADT (potenciālas *Natura 2000* teritorijas) izveidei. Šajā teritorijā paredzēts izvietot VES WP29 un WP33, kā arī ar šīm VES saistītās infrastruktūras izbūves vietas (skat. arī šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktu, Ziņojuma 4.4.13. attēlu). No Sugu un biotopu ekspertu novērtējuma izriet, ka šajā teritorijā aizsargājamo zālāju biotopiem piegulošajām platībām ir potenciāla nozīme to atjaunošanai. Tādēļ nepieciešams plānot pasākumus, kas uzlabotu aizsargājamo zālāju biotopu aizsardzības stāvokli – zālāju biotopu kvalitātes uzlabošanu vai platību palielināšanu. Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā norāda, ka vienlaikus ar VES izbūvi šajā teritorijā, veicami arī aizsargājamo zālāju biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumi un/ vai zālāju biotopu atjaunošana platībās, kas tieši piekļaujas aizsargājamo zālāju biotopu platībām un kas vēsturiski bijušas zālāju platības. Šie pasākumi plānoti un veicami vismaz tik lielā platībā, kādu aizņem plānotie VES WP29 un WP33 izbūves laukumi un pievedceļi. Minētais pasākums iekļauts arī Ziņojuma 4.4.4. nodaļā un Ziņojuma 6.2.2. tabulā kā obligāti veicams pasākums, lai mazinātu Paredzētās darbības ietekmi.
- 6.11.8.6. Izpētes teritorijā konstatēti dižkoki, potenciāli dižkoki un koki, kas ir potenciālas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes (Ziņojuma 14. pielikuma 4. tabula, Ziņojuma 4.4.2.–4.4.14. attēls, šī atzinuma 3.2.14. apakšpunkts). Daļa no minētajiem kokiem novērtēti arī kā ainaviskas vērtības (Ziņojuma 14. pielikuma 10. punkts). Saskaņā ar novērtējumu daļa bioloģiski nozīmīgo koku atbilst Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie*

⁶³ Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

aizsardzības un izmantošanas noteikumi (turpmāk – Noteikumi Nr. 264) definētajiem aizsargājamo koku kritērijiem.

- 6.11.8.7. Sugu un biotopu eksperti norādījuši, ka, plānojot Paredzēto darbību, jāņem vērā konstatēto bioloģiski nozīmīgo koku izvietojumu. Minētais pasākums iekļauts arī Ziņojuma 4.4.4. nodaļā un Ziņojuma 6.2.2. tabulā kā obligāti veicams pasākums, lai mazinātu Paredzētās darbības ietekmi. Attiecībā uz konstatēto dižkoku un potenciālo dižkoku aizsardzību Sugu un biotopu eksperti arī norādījuši, ka, projektējot un izbūvējot VES un ar tām saistīto infrastruktūru dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem piegulošajās platībās, kas tuvākas par 10 m, tas saskaņojams ar DAP. Arī šis pasākums iekļauts Ziņojuma 4.4.4. nodaļā un Ziņojuma 6.2.2. tabulā, taču kā rekomendējošs pasākums. Birojs vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 264 40. punkts noteic darbības, kuras aizliegts veikt dabas pieminekļa, kādi ir arī aizsargājamie koki jeb dižkoki, teritorijā⁶⁴, bet 44. punkts noteic darbības, kuras aizliegts veikt aizsargājamā koka teritorijā. Savukārt Noteikumu Nr. 264 41. punkts noteic darbības, kuras dabas pieminekļa teritorijā nav atļauts veikt bez DAP rakstiskas atļaujas saņemšanas. Iepriekš minētais rekomendējošais pasākums par saskaņošanu ar DAP dižkoku gadījumā, ja attiecināms, ir veicams obligāti, jo tas izriet no normatīva. Papildus Birojs vērš uzmanību, ka, ja kāds no IVN gaitā konstatētajiem potenciālajiem dižkokiem tiek atzīts kā aizsargājams koks, uz tiem attiecināmi Noteikumu Nr. 264 40., 41. un 44. punktā izvirzītie nosacījumi.
- 6.11.8.8. VES un ar to saistīto infrastruktūru galvenokārt ir paredzēts izbūvēt intensīvi apsaimniekotās mežu platībās, sekundārās mežaudzēs, kas attīstījušās vēsturiskās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un intensīvai lauksaimniecībai izmantojamo zemju (aramzemju) platībās. Elektropārvades kabeļus pēc iespējas plānots izbūvēt ceļu nodalījuma joslās. Tomēr IVN gaitā konstatētas arī tādas VES un ar tām saistītie infrastruktūras objekti, kuru izbūve var skart konstatētās aizsargājamās vaskulāro augu, ķērpju, sēņu un sūnu sugas un/ vai aizsargājamo biotopu platības (skat. arī šī atzinuma 3.2.15. apakšpunktu). Detalizētāka informācija pieejama Ziņojuma 3. pielikumā. Kā potenciālus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus apdraudējumu uz konstatētajām aizsargājamo sugu atradnēm, aizsargājamiem zālāju, mežu un purvu biotopiem, kā arī citām atrastām dabas vērtībām, Sugu un biotopu eksperti novērtējuši tiešu aizsargājamo biotopu iznīcināšanu, biotopu platību fragmentāciju un iespējamu nosusināšanas negatīvo ietekmi, ierīkojot grāvjus ap pievedceļiem un montāžas laukumiem, kur tas nepieciešams. Ņemot vērā konstatētās vērtības, jau IVN gaitā meklēti risinājumi, lai sagaidāmo ietekmi mazinātu. Tādēļ, kur tas bija nepieciešams, jau IVN ietvaros veikta plānoto VES un saistītās infrastruktūras izvietojuma maiņa (Ziņojuma 4.4.1.–4.4.14. attēls) un papildu novērtējums. Attiecīgi tālāk šajā atzinumā analizēts ietekmes novērtējums tikai no tām VES un ar tām saistītajiem infrastruktūras objektiem, kuru izbūve potenciāli var ietekmēt to apkārtnē konstatētās aizsargājamās sugas un biotopus.
- 6.11.8.9. No novērtējuma izriet, ka plānotās VES WP14 novietne un izbūves laukums un VES WP30⁶⁵ izbūves laukums skar aizsargājamo biotopu poligonus. Attiecīgi VES WP14 gadījumā meža biotopa 9080* *Melnalkšņu staignāji* poligonu 23GE079_295 (Ziņojuma 4.4.7. attēls), bet VES WP30 gadījumā meža biotopa 9050* *Lakstaugiem bagāti egļu meži* poligonu 19LL644_349 (Ziņojuma

⁶⁴ Aizsargājamā koka teritorija definēta Noteikumu Nr. 264 38.2. apakšpunktā un aptver teritoriju koka vainaga projekcijas platībā, kā arī 10 m platā joslā no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas).

⁶⁵ Saskaņā ar Ziņojumu un kā norādīts jau šī atzinuma 3.4.2. apakšpunktā, Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP30 būvniecības saistībā ar sagaidāmo ietekmi uz valsts nozīmes kultūras pieminekli Kubalu (Kubeles) skola. Attiecīgi VES WP30 ietekme uz dabas vērtībām šī atzinuma ietvaros netiek analizēta.

4.4.14.attēls). Sugu un biotopu eksperti novērtējuši, ka ietekmi uz biotopa 9080* *Melnalkšņu staignāji* poligonu 23GE079_295 iespējams novērst VES WP14 izbūves laukumu pārvietojot uz D un plānojot to reljefa paaugstinājumā (Ziņojuma 4.4.17. attēls). Detalizētāks sagaidāmās ietekmes uz minētajiem biotopiem novērtējums sniegts Ziņojuma 91.–92. lpp.

- 6.11.8.10. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka jau Ziņojuma izstrādes gaitā sagaidāmā ietekme uz biotopa 9080* *Melnalkšņu staignāji* poligonu 23GE079_295 identificēta, kā limitējošais faktors VES WP14 apbūves laukuma izvietojumam plānotajā vietā. VES WP14 apbūves laukuma novietojums precizēts Ziņojuma izstrādes gaitā (Ziņojuma 6.3.1. attēls un 6.3.1. tabula).
- 6.11.8.11. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, plānotā vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība un ekspluatācija kopumā neradīs būtisku ietekmi uz aizsargājamo zālāju, mežu un purvu biotopu aizņemtajām platībām un kvalitāti. Tāpat Ziņojumā vērtēts, ka nav paredzama netieša (nosusināšanas) negatīvā ietekme uz aizsargājamiem biotopiem, nodrošinot ietekmi mazinošo pasākumu VES WP14 izbūves gadījumā (skat. šī atzinuma 6.11.8.10. apakšpunktu).
- 6.11.8.12. Kā norādīts jau šī atzinuma 6.11.8.8. apakšpunktā, jau IVN gaitā meklēti VES un ar to saistītās infrastruktūras novietojuma risinājumi, lai pēc iespējas neskartu konstatēto aizsargājamo vaskulāro augu, ķērpju, sēņu un sūnu sugu atradnes un biotopus. Vienlaikus no Ziņojumā sniegtā informācijas, tostarp analizējot paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, kas aprakstīti Ziņojuma 4.4.4. nodaļā un 6.2.2. tabulā, secināms, ka atsevišķu VES izbūves laukumu un pievedceļu plānotajās vietās vai to tiešā tuvumā atrodas gan īpaši aizsargājamo sugu atradnes, gan bioloģiski nozīmīgi koki. Tādēļ, realizējot Paredzēto darbību, lai nodrošinātu konstatēto īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un bioloģiski nozīmīgu koku aizsardzību, atsevišķu VES detalizētas projektēšanas un būvniecības laikā jāņem vērā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu atradņu vai augstas dabas vērtības koku izvietojumu. Detalizēta informācija par īpaši aizsargājamo sugu un augstas dabas vērtības koku izvietojumu sniegta Ziņojuma 14. pielikuma 8. un 9. punktā.
- 6.11.8.13. Vienlaikus DAP Vēstulē Nr. 4.9/5800/2024-N, sniedzot atsaukumi par Ziņojuma aktuālo redakciju, izteikusi bažas par iespējamo ietekmi uz dabas vērtībām, ko varētu radīt hidroloģiskā režīma izmaiņas, ja būs nepieciešams pārbūvēt meliorācijas sistēmas vai pārplānot ceļu tīklu. Līdz ar to DAP aicināja paredzēt, ka, izstrādājot meliorācijas sistēmu pārbūves projektus, tiek piesaistīti ne tikai hidroloģijas speciālisti, bet arī sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēts eksperts par biotopu grupām *meži* un *zālāji*, lai, plānojot meliorācijas sistēmu pārbūves projektus, tiktu nodrošināts, ka būtiski netiks ietekmēti VES tuvumā esošie no hidroloģiskā režīma atkarīgie ES nozīmes biotopi. Ierosinātāja atbildi uz DAP Vēstulē Nr. 4.9/5800/2024-N pausto viedokli sniegusi papildinot Ziņojumu, tā 16. pielikumā (3. lpp. 5. punkts), Ziņojumā iekļaujot jauno obligāti īstenojamu pasākumu - biotopu eksperta iesaistīšanu meliorācijas projekta izstrādē.
- 6.11.8.14. Ziņojuma 4.4.4. nodaļā paredzētie un 6.2.2. tabulā iekļautie Paredzētās darbības ietekmes uz plānotā vēja parka teritorijā konstatētajām aizsargājamām vaskulāro augu, ķērpju, sēņu un sūnu sugām un biotopiem mazinošie pasākumi daļēji apskatīt jau šī atzinuma 6.11.8.5., 6.11.8.7., 6.11.8.9.–6.11.8.11. apakšpunktā. Papildus tiem Ziņojuma 4.4.4. nodaļā ietverti arī tādi no Sugu un biotopu ekspertu sniegtajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem, kas saistīti ar nosacījumiem plānoto VES tehnoloģisko laukumu izvietojumam, lai mazinātu paredzamo negatīvo ietekmi uz meža ekosistēmā kopumā, liela izmēra kritālu, novākto ekoloģisko koku un liela izmēra laukakmeņu pārvietošanu un nosacījumiem par kabeļu trases ierīkošanu.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.4.4. nodaļā izvirzītie pasākumi Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz aizsargājamiem augiem, ķērpjiem, sēnēm, sūnām un biotopiem ir iekļauti arī Ziņojuma 6.2.2. tabulā, galvenokārt kā obligāti veicami pasākumi.

- 6.11.8.15. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā putniem nozīmīgas koncentrācijas vietas un migrējoši putni, sadursmju risks, teritorijas piemērotība kā dzīvotnei un barības ieguvei, trokšņa ietekme pret to jutīgām sugām, iespējamās kumulatīvās ietekmes. Detalizētāks Paredzētās darbības iespējamās ietekmes izvērtējums minētajos aspektos sniegts Ziņojuma 4.6. nodaļā.
- 6.11.8.16. No Ziņojuma un Ornitologu atzinuma (Ziņojuma 5. pielikums) izriet, ka IVN gaitā piesaistītie Ornitologi savus secinājumus par Paredzētās darbības sagaidāmo ietekmi uz ornitofaunu balstījuši uz novēroto sugu daudzveidību, novērojumu lokāciju un novēroto indivīdu skaitu, kā arī ņemot vērā analīzi par konkrētām putnu sugām piemērotām dzīvotnēm un barošanās teritorijām, par migrāciju. Tāpat vērtējumā ņemts vērā arī ĪADT un putnu aizsardzībai veidoto mikroliegumu izvietojums, kas atrodas attālumā līdz 10 km no Paredzētās darbības teritorijas (skat. arī šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktu).
- 6.11.8.17. Kā norādīts jau šī atzinum 3.2.14. un 6.11.8.16. apakšpunktos, Ziņojumā ir identificētas vēja parka tuvumā esošās *Natura 2000* teritorijas un mikroliegumi, kas veidoti putnu aizsardzībai (skat. arī Ziņojuma 4.6.1. tabulu un 4.6.1. attēlu). Detālāka informācija par vēja pārāk tuvumā esošajās *Natura 2000* teritorijās aizsargāto ornitofaunu un tuvākajiem mikroliegumiem putnu aizsardzībai sniegta Ziņojuma 4.6.2. nodaļā 110.–112. lpp. Šī IVN ietvaros ietekme uz vēja parka tuvumā esošajām *Natura 2000* teritorijām kontekstā ar iespējamo ietekmi uz šajās teritorijās aizsargātajām putnu sugām nav vērtēta. Vienlaikus šo teritoriju tuvums (tuvākā *Natura 2000* teritorija ir dabas liegus “Kaļķupes ieleja”, kas atrodas ~ 4,6 km no tuvākās VES) ņemts vērā kopējā ietekmes uz ornitofaunu novērtējumā. Attiecībā uz iespējamo ietekmi uz plānotā vēja parka apkārtnē esošajiem mikroliegumiem, kas izveidoti putnu aizsardzībai, norādāms, ka tādas sugas kā jūras ērglis, zivjērglis mēdz mainīt ligzdošanas vietas. Tādēļ Ziņojumā novērtēts, ka aizsardzības statusa noteikšana šo sugu ligzdošanas iecirkņiem, nebūtu uzskatāms par faktoru, kas sagaidāmo ietekmi vēja paraku kontekstā padarītu par būtiskāku. Savukārt aizsardzības statusa nenoteikšana būtu par pamatu šādās teritorijas iespējamo ietekmi vērtēt kā nebūtisku.
- 6.11.8.18. Plānotā vēja parka teritorijā un tā apkārtnē konstatēts ievērojams skaits aizsargājamo putnu un putnu, kas minēto teritoriju šķērso migrācijas laikā (skat. šī atzinuma 3.2.16. apakšpunktu, Ziņojuma 4.6.2. nodaļu). Taču tālāk šajā atzinumā analizēts ietekmes novērtējums tikai uz tām putnu sugām, uz kurām konstatēta potenciāli nozīmīga Paredzētās darbības ietekme.
- 6.11.8.19. Ziņojumā novērtēts, ka izbūvējot plānoto vēja parku, tiks radīta negatīva ietekme uz ornitofaunu, kas saistāma gan ar parka būvniecības procesu, gan tā ekspluatāciju. Novērtētā ietekme raksturota izdalot trīs nozīmīgākās ornitofaunas grupas – ietekme uz migrējošiem putniem; ietekme uz dienas plēsīgajiem putniem; ietekme uz meža putniem.

- 6.11.8.20. Attiecībā uz Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz migrējošiem putniem, novērtēts, ka plānotā vēja parka teritoriju migrācijas laikā⁶⁶ šķērso nozīmīgs skaits putnu sugu, tajā skaitā aizsargājamo. Tomēr Ziņojuma autoru ieskatā būtiskākā ietekme sagaidāma uz migrējošiem putniem, kas pārlidojumus veic un apstāšanās vietās koncentrējas lielākos baros⁶⁷, kā arī dienas plēsīgajiem putniem, ņemot vērā Kolkasraga, kas vēsturiski zināms kā nozīmīgs migrācijas trases posms ar augstu pārlidojumu intensitāti, tuvumu. Kopumā novērtēts, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz baros ceļojušiem putniem nav vērtējama kā nozīmīga, jo Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā nav konstatētas plašas un nozīmīgas migrējošiem putniem piemērotas nakšņošanas vietas vai plaši lauksaimniecībā izmantojami zemju masīvi, kas piemēroti kā barošanās vietas. Vienlaikus novērtēts, ka negatīva ietekme uz baros migrējošiem putniem ir sagaidāma, tādēļ tā, veicot monitoringu, jāuzrauga projekta turpmākās attīstības stadijās.
- 6.11.8.21. Attiecībā uz Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz dienas plēsīgajiem putniem, kā nozīmīgākās ietekmējamās putnu grupas novērtētas piekūnveidīgie un vanagveidīgie⁶⁸. Papildus norādāms, ka šajās grupās esošo putnu aizsardzībai Darbības vietas apkārtnē veidoti arī mikroliegumi. Saskaņā ar Ziņojumu attālumā līdz 10 km konstatēti 2 mikroliegumi jūras ērgļiem, 4 mikroliegumi mazajiem ērgļiem un 1 mikroliegums zivjērglim. Daļa no tiem (2 jūras ērgļu un 2 mazo ērgļu mikroliegumi) atrodas tikai 3 km attālumā no Darbības vietas (Ziņojuma 4.6.1. tabula un 4.6.1. attēls, skat. arī šī atzinuma 6.8.11.17. apakšpunktu). Iespējamā ietekme uz šo grupu putniem galvenokārt saistām ar sadursmju risku. No novērtētā izriet, ka iespējamā negatīva ietekme uz dienas plēsīgo putnu populāciju ir attiecināma uz visu plānotā vēja parka teritoriju. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz dienas plēsīgajiem putniem, Ziņojuma autori izšķir trīs situācijas:
- 6.11.8.21.1. *Ietekme uz neligzdojošiem putniem, putniem migrācijas laikā un putniem ārpus ligzdošanas sezonas*⁶⁹. Novērtēts, ka plānotā vēja parka ietekmi uz neligzdojošiem un migrējošiem dienas plēsīgajiem putniem praktiski nav iespējams kvantificēt, vērtējot ietekmes būtiskumu uz populāciju kopumā. Vienlaikus novērtēts, ka ietekme būs negatīva.
- 6.11.8.21.2. *Ietekme uz parka teritorijā vai tā apkārtnē ligzdojošiem putniem ar lielu ligzdošanasteritoriju (home range)*. Pie šīs grupas pieskaitāmi jūras ērgļu un zivjērgļi⁷⁰, kuru aizsardzībai Darbības vietas apkārtnē izveidoti arī mikroliegumi (skat. šī atzinuma 3.2.14., 6.11.8.16 un 6.11.8.17. apakšpunktu). Teritorijā konstatēti arī vairāki neaizsargāti ligzdošanas iecirkņi. Novērtēts, ka plānotā vēja parka teritorijā un tā perifērijā pastāv piemēroti apstākļi šajā grupā iekļauto dienas plēsīgo putnu ligzdošanai. Attiecīgi Ziņojuma autoru ieskatā Paredzētās darbības ietekme uz minēto putnu grupu visā plānotā vēja parka teritorijā ir vērtējama kā negatīva.
- 6.11.8.21.3. *Ietekme uz parka teritorijā vai tā apkārtnē ligzdojošiem putniem ar nelielu ligzdošanasteritoriju*. Pie šīs grupas pieskaitāmi mazie ērgļi, lijās, klījas un peļu klījāni⁷¹. Mazo ērgļu aizsardzībai Darbības vietas apkārtnē izveidoti

⁶⁶ Detalizētāka informācija par teritorijas nozīmību putnu migrācijas laikā sniegta Ziņojuma 4.6.2. nodaļā, Ziņojuma 113., 121.–128., 133.–134. lpp.

⁶⁷ Saskaņā ar Ziņojumu - gulbji, zosis, dzērves, dzeltenie tārtiņi, kuitālas u. c.

⁶⁸ Saskaņā ar Ziņojumu plānotā vēja parka teritorijā vai tā perifērijā ir novēroti jūras ērgļi, mazie ērgļi, klinšu ērgļi *Aquila chrysaetos*, sarkanās klīja, melnās klījas, niedru lijās *Circus aeruginosus* un peļu klījāni *Buteo buteo*.

⁶⁹ Detalizētāk informācija par šo grupu sniegta Ziņojuma 135. lpp.

⁷⁰ Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 131. un 132. lpp.

⁷¹ Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 131. un 132. lpp.

4 mikroliegumi (skat. šī atzinuma 3.2.14 6.11.8.16 un 6.11.8.17. apakšpunktu). Konstatēti arī vairāki neaizsargāti mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņi un citu dienas plēsīgo putnu apdzīvotas ligzdas, kā arī teritorijā novēroti šīs grupas putni, kuru ligzdošanas vietas nav atrastas, bet novērojumu raksturs liecina par to ligzdošanu novērojumu vietas tuvumā. No novērtēta izriet, ka visa plānotā vēja parka teritorija kopumā vērtējama kā šīs grupas putniem ligzdošanai piemērota. Tomēr identificētas zonas, kur sagaidāmā ietekme ir nozīmīgāka saistībā ar barošanās vietu pieejamību. Detalizētāka informācija par šo aspektu sniegta Ziņojuma 136.–137. lpp. Novērtēts, ka teritorijas plānotā vēja parka Z daļā ap Klārmuižas pļavām šajā grupā iekļautajiem putniem ir vairāk piemērotas gan no ligzdošanas vietu, gan barošanās vietu pieejamības, salīdzinājumā ar teritorijām plānotā vēja paraka centrālajā un D daļā.

- 6.11.8.22. Attiecībā uz Paredzētās darbība iespējamo ietekmi uz meža putnu sugām⁷², kā nozīmīgākie ietekmju veidi uz šīs grupas putniem novērtēti traucējumi, kas saistīti gan ar vēja parka izveidi (piemēram, būvniecības darbu radītais troksnis, cilvēku klātbūtne), gan VES darbības radītajiem traucējumiem (piemēram, VES ekspluatācijas radītais troksnis, spārnu kustība), (vairāk informācijas Ziņojuma 138.-139. lpp.), kā arī dzīvotņu iznīcināšana un fragmentācija, veicot nepieciešamās infrastruktūras izveidi (vairāk informācijas Ziņojuma 137. lpp.).
- 6.11.8.23. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz meža putnu sugām vērtēta arī ņemot vērā atbilstoši Pūču plānam un Dzeņu plānam identificētās pūcēm un dzeņiem noteiktās prioritārās aizsardzības teritorijas (skat. šī atzinuma 74. zemsvītras piezīme, Ziņojuma 4.6.2.–4.6.7. attēls).
- 6.11.8.23.1. Attiecībā uz Ziņojumā vērtētajiem pūčveidīgajiem konstatējams, ka apodziņam tuvākās prioritārās aizsardzības teritorijas atrodas ZA virzienā no plānotajām VES, meža masīvā ap Kaļķupi (Ziņojuma 4.6.2. attēls), bet ūpim – uz R-DR no plānotā vēja parka (Ziņojuma 4.6.3. attēls). Saskaņā ar Ziņojumu šajās teritorijās nav plānots uzstādīt VES vai izvest jaunus ceļus vai laukumus VES uzstādīšanai. Plānotajam vēja parkam tuvākajās ūpja prioritārās aizsardzības teritorijās to apsekošanas laikā ūpja klātbūtne vai klātbūtnes pazīmes nav konstatētas. Novērtēts, ka vēja parkam tuvākās ūpim piemērotās teritorijās atrodas saimnieciskajos mežos, kas jau ir izteikti fragmentēti, kā arī tuvumā nav ūpim īpaši piemērotu barošanās teritoriju. Attiecīgi novērtēts, ka nav pamata uzskatīt, ka šo teritoriju esošajās situācijā ūpis izvēlētos kā ligzdošanai piemērotu.
- 6.11.8.23.2. Attiecībā uz Ziņojumā vērtētajiem dzeņveidīgajiem konstatējams, ka vairāku dzeņu sugām (baltmugurdzenis, mazais dzenis, trīspirkstu dzenis) to prioritārās aizsardzības teritorijas atrodas plānotā vēja parka teritorijā (Ziņojum 4.6.4.–4.6.6. attēls). No Ornitologu sniegtā vērtējuma un Ziņojuma izriet, ka nav pamata uzskatīt, ka Paredzētā darbība radītu būtisku negatīvu ietekmi uz dzeņiem, jo sadursmju risks ir zems, noteiktas dzeņu sugas definētas kā sugas ar zemu jutīgumu pret vēja parkiem. Savukārt attiecībā uz meža teritoriju kā dzeņiem piemērotu dzīvotņu fragmentāciju Ornitologi savā atzinumā (Ziņojuma 5. pielikuma 24. lpp.) norādījuši, ka ir iespējama ietekme

⁷² Pie šīs grupas pieskaitāmas visas pūčveidīgo, vistveidīgo un arī dzeņveidīgo sugas. Attiecīgi no Ziņojuma izriet, ka šādas putnu sugas ir mežzirbe *Bonasia bonasia*, rubenis *Tetrao tetrix*, pelēkā dzilna *Picus canus* un melnā dzilna *Dryocopus martis*. Detalizētāk informācija par minētajam putnu sugām sniegta Ziņojuma 130. un 132. lpp. Saskaņā ar Pūču plānu un Dzeņu plānu plānotā vēja parka tuvumā identificētas apodziņa *Glaucidium passerinum*, ūpja *Bubo bubo*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, mazā dzeņa *Dendrocopos minor*, vidējā dzeņa *Dendrocoptes medius*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus* prioritārās aizsardzības teritorijas.

uz kāda atsevišķa šajā grupā iekļauto putnu pāra dzīvotni. Taču Ornitologu ieskatā šāda potenciālā ietekme no Paredzētās darbības realizācijas ir vērtējama kā ievērojami mazāka nekā, piemēram, ietekme, ko rada AS “Latvijas valsts meži” īstenotā ceļu būves programma.

- 6.11.8.24. Ar būvniecības darbiem saistītā trokšņa ietekme kopumā novērtēta kā īslaicīga. Vienlaikus novērtēts, ka, veicot būvdarbus putniem īpaši nozīmīgos periodos (piemēram ligzdošana), tas tomēr var atstāt būtisku ietekmi vismaz uz attiecīgā gada ligzdošanas sekmēm. Tomēr, tā kā paredzamais ietekmes laiks šajā aspektā ir īss, novērtēts, ka kopumā būvdarbu veikšanas laikā radītā ietekme uz putnu populācijām vērtējama kā nenozīmīga. Detalizētāks vērtējums par trokšņa iespējamo ietekmi uz putniem sniegts Ziņojum 138. lpp.
- 6.11.8.25. Attiecībā uz dzīvotņu zudumu, Ziņojumā vērtēta arī tāda ietekme kā gaisa dzīvotnes zudums, kas attiecināma uz teritorijām, kur veidojas augšupejošas gaisa plūsmas (termika). Saskaņā ar Ziņojumu šādas dzīvotnes zudums ietekmē planējošo putnus (grifi, ērgļi, klijas, lijās, stārķi) lidošana iespējas un attālumus. Detalizētāka informācija par šo ietekme aspektu sniegta Ziņojuma 137.–138. lpp. No novērtēta izriet, ka tādejādi visbīstamākā zona melnajam stārķim ir 500 m gar upēm, nevis ligzdas apkārtnē. Attiecīgi novērtēts, ka, lai gan melnā stārķa ligzdas Paredzētajā teritorijā šobrīd nav zināmas, teritorijā atrodas upes, kas ir svarīgas šīs sugas barošanās vietas. Tādēļ Ornitologi, sniedzot vērtējumu par Paredzēto darbību, norādījuši, ka, plānojot VES izvietojumu, ap Kaļķupi jāievēro 500 m plata zona, kur VES būve nav vēlama (vai tās putnu ligzdošanas sezonā jātur izslēgtas), ap Štēburupi (ieskaitot augšteci) – 300 m, ap Pieņupi – 100 m (15. attēls)⁷³. Papildus tam Ornitologi savā atzinumā norādījuši, ka, ņemot vērā riskus arī citām sugām, vajadzētu apsvērt iespēju no VES WP26, WP35 un WP37 būvniecības atteikties vispār. Izvērtējis Ziņojumu Birojs konstatē, ka IVN gaitā to VES izvietojums, kuras bija paredzēts izvietot šajā zonā, atzīts kā limitējošs faktors šo staciju uzstādīšanai (Ziņojuma 288. lpp.). Tādēļ Ornitologu sniegtais nosacījums par VES atvēršanos no ūdenstecēm īstenots jau IVN izstrādes gaitā, pārplānojot VES WP23, WP26, WP35 un WP37 izvietojumu (Ziņojuma 6.3.1. tabula un 6.3.1. attēls). Savukārt no WP34 būvniecības Ierosinātāja ir atteikusies (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.31. apakšpunktu).
- 6.11.8.26. Papildus jau iepriekš šajā atzinumā analizētajam Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumam atzīmējams, ka šī IVN ietvaros Ornitologi veikuši vērtējumu par atsevišķu plānotajā vēja parkā paredzēto VES izvietojuma vietu “nepiemērotību” no ietekmes uz putniem aspekta. Vērtējuma pamatā ir trīs parametri – sadursmju riska indekss; viena indivīda loma Latvijas populācijā 2020. gadā; novērojumu attālums VES riska zonās. Ornitologu atzinumā norādīts, ka šīs analīzes mērķis ir savstarpēji salīdzināt plānoto VES novietojuma “nepiemērotību” no ietekmes uz putniem aspekta. Iegūtie rezultāti apkopoti Ziņojuma 5. pielikuma 5. tabulā. Atbilstoši Ornitologu norādītajam, šādi iegūto konkrēto VES indeksa vērtību funkcija ir plānoto VES savstarpējā izvietojuma salīdzināšana attiecībā pret sugām ar dažādu sadursmju riska pakāpi un skaitu teritorijā. Detalizētāks skaidrojums par šī novērtējuma aspekta pieeju un mērķi sniegts minētā pielikuma 6.–7. lpp. Vērtējot Ornitologu atzinumu, Birojs konstatē, ka, ja plānots atteikties vēl no kādas VES būvniecība, no ietekmes uz ornitofaunu viedokļa primāri izvērtējama atteikšanās no stacijām, kas izvietotas vēja parka Z daļā (primāri no VES WP31). Ja VES skaits tiek samazināts vēl, ja iespējams, kā

⁷³ Atbilstoši sākotnēji plānotajam VES izvietojumam šajās zonās bija paredzēts uzstādīt VES WP23, WP26, WP34, WP35 un WP37 (Ziņojuma 5. pielikuma 19. attēls).

kritērijs izmantojams aprēķinātais VES summārā riska indekss (Ziņojuma 5. pielikuma 5. tabulas 2. kolonna).

- 6.11.8.27. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnes ornitofunu kumulatīvo ietekmju aspektā, sevišķi, ņemot vērā reģionā plānotos vēja parku projektus, šis aspekts ir nozīmīgs. Kumulatīvā ietekme uz reģiona ornitofaunu novērtēta kā negatīva un var būt arī būtiska. Vienlaikus Ziņojuma autori norāda, ka pilnvērtīgu kumulatīvo ietekmju vērtēšanu putnu aizsardzības kontekstā šobrīd nav iespējams veikt. Attiecīgi Ziņojuma autoru pieeja kumulatīvo ietekmju novērtēšanas aspektā attiecībā uz ornitofaunu ir tāda, ka katrā konkrētā vēja parkā ir veicami visi iespējamie pasākumi ietekmes mazināšanai. Tādējādi potenciāli radot situāciju, kurā kopējās ietekmes apjoms neradīs būtisku ietekmi uz noteiktu putnu sugu populāciju saglabāšanu.
- 6.11.8.28. Apkopojot iepriekš norādīto (skat. šī atzinuma 6.11.8.17.–6.11.8.27. apakšpunktu), Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējuma rezultātā identificēta potenciāli nelabvēlīga ietekme uz migrējošiem putniem un meža putnu sugām, bet negatīva ietekme sagaidāma uz dienas plēsīgajiem putniem. Tāpat novērtēts, ka realizējot reģionā plānotos vēja enerģijas projektus, sagaidāma kumulatīvi negatīva ietekme uz putnu populācijām. Tādēļ Ziņojuma 4.6.4. nodaļā ir ietverti pasākumi Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai. Izvērtējis minētos ietekmi mazinošos pasākumus, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši dažādus iespējamus ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus, tostarp vērtējuši Ornitologu atzinumā piedāvātos⁷⁴.
- 6.11.8.29. Birojs konstatē, ka izsvēruši Ornitologa rekomendēto ietekmi mazinošos pasākumu lietderību, kā arī analizējot katras plānotās VES iespējamo ietekmi uz teritorijā aizsargājamiem putniem piemērotām ligzdošanas un barošanās vietām un ņemot vērā arī DAP pausto viedokli, Ziņojuma autori secinājuši, ka to ieskatā efektīvākie ietekmi uz ornitofaunu mazinošie pasākumi būtu saistāmi ar sezonāliem atmežošanas un būvniecības darbu ierobežojumiem; automātisku detektēšanas un staciju apturēšanas iekārtu izvietojumu⁷⁵; starp citos aspektos līdzvērtīgiem modeļiem pēc iespējas klusāku VES modeļu izvēli; kontrastainu VES mastu krāsojumu. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.6.4. nodaļā izvirzītie pasākumi Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz ornitofaunu lielākoties ir iekļauti Ziņojuma 6.2.2. tabulā, kā obligāti veicami pasākumi (izņemot klusākā VES modeļa izvēli, kas iekļauts kā rekomendējams pasākums).
- 6.11.8.30. Atbilstoši Ziņojumam jebkura prognoze par vēja parka ietekmi uz putnu populācijām, kā arī izpētes posmā konstatēto putnu sugu sastāvs un daudzums ir prognoze ar augstu nenoteiktību. Tādēļ plānotā vēja parka ietekmi mazinošie pasākumi ir vērtējam un faktiskā ietekme ir uzraugāma, veicot ornitofaunas monitoringu. Birojs konstatē, ka Ziņojuma autori paredz, ka ietekmes uz ornitofaunu novērtēšanai, kā arī noteiktu ietekmi mazinošo pasākumu precizēšanai, veicams putnu monitorings, kas ietver novērojumu veikšanu gan pirms vēja parka būvniecības, gan būvniecības laikā, gan vēja parka ekspluatācijas gaitā (Ziņojuma 4.6.4. un 8. nodaļa). Uz putnu monitoringa nozīmību norādījusi arī DAP Vēstulē

⁷⁴ Piemēram, putnu detektēšanas iekārtu izmantošana, kas uz laiku aptur VES; noteiktā augstumā VES torņus krāsot kontrastainus, lai izvairītos no sadursmju risks, kas saistīts ar iespējamu vistveidīgo putnu (šajā gadījumā rubeņu un medņu) "ieskriešanu" VES tornī (detalizētāk skatīt Ziņojuma 5. pielikuma 26.–27. lpp.).

⁷⁵ Ziņojuma autoru ieskatā minētajām iekārtām primāri ir jānodrošina jūras ērgļu, zivjērgļu, klinšu ērgļu un mazo ērgļu atpazīšana. Plānotajā vēja parkā būtu uzstādāmas tikai tādas detektēšanas iekārtas, kas, identificējot par sensitīviem definētos putnus, seko to lidojumu trajektorijām un, prognozējot sadursmju risku, aptur noteiktu staciju darbību.

Nr.4.9/5800/2024-N. Lai realizētu Paredzēto darbību, DAP ieskatā nepieciešams izvirzīt arī nosacījumu, ka atbilstoši monitoringa rezultātiem darbības veicējam ir pienākums pārskatīt vēja parka darbību, ieviešot negatīvo ietekmju samazināšanas plānu, nepieciešamības gadījumā apturot vēja parka darbību. Šis nosacījums DAP Vēstulē Nr.4.9/5800/2024-N attiecināts arī attiecībā uz ietekmi uz sikspārņiem. No Ziņojuma 6.1.3. tabulā norādītā arī secināms, kā Ierosinātāja rēķinās, ka pamatojoties uz putnu monitoringa rezultātiem var būt nepieciešams paredzēt VES darbības papildus ierobežojumus vai citus papildus ietekmi mazinošus vai kompensējošus pasākumus. Detalizētāka informācija par plānoto ornitofaunas monitoringu sniegta Ziņojuma 8. nodaļā.

- 6.11.8.31. Vērtējot Ziņojumu, Birojs konstatē, ka IVN gaitā, pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā DAP Vēstulē Nr.4.9/2301/2024-N paustā viedokļa, Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP41 izbūves (Ziņojuma 6.1.3. tabula, 6.3. nodaļa, 288. lpp.). Atteikšanās no VES WP41 izbūves saistīta ar potenciālo ietekmi uz putniem, jo tās tiešā tuvumā (0,3 km attālumā) atrodas mikroliegums (mikrolieguma Nr. 2476), kas izveidots jūras ērgļa aizsardzībai (Ziņojuma 4.6.1. attēls un 4.6.1. tabula). Tāpat Birojs konstatē, ka Ierosinātāja ir atteikusies no VES WP34 izbūves (Ziņojuma 288. lpp.). VES WP34 plānotais novietojums atrodas zonā ap Štēberupi, kura, atbilstoši Ornitologu sniegtajam vērtējumam, novērtēta kā melnajam stārķim piemērota barošanās teritorija (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.29. apakšpunktu). No Ziņojuma 288. lpp. sniegtās informācijas secināms, ka atteikšanās no VES WP34 saistīta ar situāciju, ka šo staciju nav iespējams atvirzīt Ornitologu noteiktajā attālumā no Šteberupes, lai tā atrastos ārpus novērtētās melnajam stārķim nozīmīgās barošanās teritorijas. Vienlaikus Ziņojuma 288. lpp. norādīts, ka IVN gaitā plānotajā vēja parkā papildus iekļauta VES WP42, kas pēc būtības aizvieto iepriekš plānoto VES WP34, bet atvirzīt to no Štēburgupi.
- 6.11.8.32. Informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām sikspārņu sugām sniegta jau Ziņojuma 3.2.17. apakšpunktā⁷⁶. Savukārt izvērstāka informācija par sikspārņu uzskaites konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 4. pielikuma 6.–7. tabulā un Ziņojuma 4.5.1. un 4.5.2. tabulā. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā vēja parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 87 %. Pārējo konstatēto sugu vai sugu grupu īpatsvars ir salīdzinoši niecīgs – no 0,5-4% (Ziņojuma 4.5.4. attēls). Norādāms, ka teritorijas izpēte un ietekmes uz sikspārņiem novērtējums veikts nedaudz atšķirīgam VES izvietojumam, kāds tas ir šobrīd pēc VES novietojuma izmaiņas, ņemot vērā teritorijā atklātās dabas vērtība (Ziņojum 4.5.3. attēls). Vienlaikus VES novietojuma izmaiņas nav tik būtiskas un veiktais ietekmes uz sikspārņiem novērtējums aptver to pašu teritoriju.
- 6.11.8.33. Novērtēts, ka Izpētes teritorijā biežāk konstatētā sikspārņu suga ziemeļu sikspārnis ir augsta riska suga sadursmēs ar VES. Atsaucoties uz EUROBATs⁷⁷ apkopoto statistiku par sikspārņu bojāeju pie VES Eiropā 2003.–2014. gados, novērtēts, ka ziemeļu sikspārnis Latvijā ieņem otro vietu pēc Natūza sikspārņa. Kopumā piecas no sešām (izņemot brūnais garausainis) Paredzētās darbības teritorijā konstatētajām

⁷⁶ Norādāms, ka saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu, šā novērtējuma ietvaros neviena no uzskaitītu stacijām nebija novietota klajā laukā bez ūdeņu vai koku klātbūtnes, lai gan piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot šādā biotopā, bet vēl piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot 90-95 m attālumā no mežmalas. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu par klajumu jeb laku apvidu tiek definētas teritorija, kuras attālums no meža ir vismaz 100 m.

⁷⁷ Pieejams: https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/publications/publication_series/pubseries_no_6_english.pdf.

sikspārņu sugām novērtētas kā augsta riska sugas sadursmēs ar VES. Detalizētāka informācija par konstatētajām sikspārņu sugām un to sastopamību sniegta Ziņojuma 4. pielikuma 10.–18. lpp.

- 6.11.8.34. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka izpētes teritorijā novērtēta kā vidēji zema, salīdzinot to ar citā pēc līdzīgas metodikas pētītām vēja parku teritorijām Latvijā. Ņemot vērā uzskaišu staciju izvietojumu atkarībā no Sikspārņu eksperta definētā biotopa tipa (*mežmala, mežs, laukvidus, koku grupa klajumā, mežmala/ūdens*, Ziņojuma 93.lpp, Ziņojuma 4.5.1. attēls), konstatētas atšķirības sikspārņu aktivitātē (Ziņojuma 4.5.10. attēls). Novērtēts, ka īpaši augsta sikspārņu aktivitāte bija novērojama vietā, kas atbilst definētajam biotopa tipam *mežmala/ūdens* un atradās pie Odumu dīķa (daļēji aizaudzis dīķis, ko ieskauj meži) R malas (pie stacijas D1, Ziņojuma 4.5.1. un 4.5.10. attēls). Augstā aktivitāte bija novērojama tieši sikspārņu migrācijas laikā. Attiecīgi Sikspārņu eksperts novērtēja, ka jāatsakās no VES izvietošana tiešā Odumu dīķa tuvumā vai arī tās novietojums jāplāno vairāk kā 200 m attālumā no dīķa. Otra augstākā aktivitāte novērota definētajā biotopa tipā *laukvidus*, ceļa malā klajā laukā Pieņu pļavās (pie stacijas D3, Ziņojuma 4.5.1. un 4.5.10. attēls). Pārējos definētajos biotopu tipos sikspārņu aktivitāte bija ievērojami zemāka (Ziņojuma 4.5.10. attēls). Salīdzinot sikspārņu aktivitāti definētajos biotopu tips Izpētes teritorijā ar līdzīgiem biotopu tipiem citviet Latvijā, konstatēta sikspārņu kopējā aktivitāte ūdens (dīķa) tuvumā un lauka vidū ir augsta, mežmalās – vidēji augsta, izcirtumos un mežā – zema.
- 6.11.8.35. Analizējot iegūtos datus par sikspārņu aktivitāti atkarībā no nakts laika un sezonas, attiecīgi novērtēts, ka sikspārņi ir aktīvi visu nakti no pirmās stundas pēc saulrieta līdz pat vienpadsmitajai stundai pēc saulrieta septembrī, ar aktivitātes maksimumu nakts otrajā un trešajā stundās pēc saulrieta, un no maija līdz septembra beigām, ar maksimumu sezonālo migrāciju laikā maijā (pavasara migrācija) un augustā – septembra pirmajā pusē (rudens migrācija). Norādāms, ka kopējo sikspārņu aktivitāti galvenokārt noteica pēc novērojumu skaita dominējošā suga – ziemeļu sikspārnis. No novērtētā izriet, ka kopumā laiks no maija sākuma līdz septembra beigām ir paaugstināta riska periods sikspārņu bojāejai pie VES.
- 6.11.8.36. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti. Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama un neatstātu negatīvu ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā, tostarp migrācijas laikā, sastopamo sikspārņu populācijām, kas ietver gan VES turbīnu apturēšanu noteiktos laika periodos pie noteiktiem kritērijiem, gan sikspārņu monitoringu (Ziņojuma 7. pielikuma 19.–20. lpp.). Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē ka Sikspārņu eksperta sniegtie ietekmi mazinošie pasākumi un monitoringa pasākumi attiecīgi iekļauti arī Ziņojuma 4.5.4. un 8. nodaļā un Ziņojuma 6.2.2. tabulā. Uz sikspārņu monitoringa nozīmību norādījusi arī DAP Vēstulē Nr.4.9/5800/2024-N (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.30. apakšpunktu).
- 6.11.8.37. Ziņojuma 4.4.5., 4.4.5. un 4.6.5. nodaļās attiecīgi sniegts vērtējums par alternatīvām katrā no IVN gaitā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas (dažādi uzstādāmo VES modeļi), novērtēts, ka attiecībā uz iespējamo ietekmi uz augu sugām, biotopiem, dižkokiem un sikspārņiem nav sagaidāmas kādas būtiski atšķirīgas ietekmes atkarībā no izvēlēta un uzstādāmā VES modeļa. Ziņojumā vērtētās tehnoloģiskās alternatīvas putnu aizsardzības kontekstā novērtētas kā līdzvērtīgas. Vienlaikus novērtēts, ka par labāko iespējamo risinājumu ir uzskatāmas tās stacijas, kuru radītais trokšņa līmenis ir zemāks. Savukārt Ziņojumā piedāvātais aktualizētais VES un saistītās infrastruktūras

novietojums jau iespēju robežās ietver tādu dabas ekspertu rekomendēto novietojumu, kas no iespējamās ietekmes uz dabas vērtībām aspekta novērtēts kā tāds, kas uz tām atstās iespējami mazāku ietekmi. Vienlaikus īstenojami arī izvirzītie ietekmi mazinošie pasākumi.

6.11.8.38. Birojs, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību aspektā vadās arī no DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtā viedokļa un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtiskas ietekmes un ievērotu piesardzību attiecībā uz Pārdzetas darbības un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību. Tādejādi, kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā, Biroja ieskatā Ziņojuma 6.2.2. tabulā ietvertu obligāti veicamo pasākumu kopums Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem, Ziņojuma 8. nodaļā paredzētie uzraudzības (monitoringa) pasākumi, kā arī DAP izvirzītie nosacījumi Paredzētās darbības veikšanai, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.

6.11.8.39. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**

- a) Paredzētā darbība īstenojama atbilstoši Ziņojumā novērtētajām VES un saistītās infrastruktūras izvietojuma vietām (Ziņojuma 6.3.1. attēls, 6.3.1. tabula), ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, kas ar nosacījumiem nostiprināti šajā atzinumā. Nav pieļaujama VES WP34 un WP41 izbūve.
- b) Gadījumā, ja būvprojektēšanas laikā VES vai ar tām saistītās infrastruktūras izvietojums mainās vai tiek precizēts, tad ievērojams nosacījums, ka VES un nepieciešamo infrastruktūras objektu, tostarp elektropārvades kabeļu līniju, pievedceļu un apakšstacijas precizētais novietojums neskar aizsargājamo sugu atradnes un aizsargājamo biotopu platības. Ņemot vērā melnajam stārķim *Ciconia nigra* identificētās piemērotās barošanās teritorijas, atbilstoši Ornitologu atzinumam, nav pieļaujama VES izbūve 500 m zonā ap Kaļķupi, 300 m zonā ap Štēburupi, ieskaitot augšteci, un 100 m zonā ap Pieņupi.
- c) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams mainīt plānoto VES montāžas laukumu, pievedceļu, elektroenerģijas transportēšanas tīklu (kabeļu) vai apakšstaciju izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par izmainīto Paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu DAP un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.
- d) VES tehnoloģiskos laukumus prioritāri jāizvieto lauksaimniecībā intensīvi izmantojamo zemju (piemēram, aramzemju) platībās, ja attiecināms.
- e) Projektējot un izbūvējot atsevišķu VES izbūves laukumus un pievedceļus, kā arī apakšstaciju, jāņem vērā to tuvumā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu atradņu vai augstas dabas vērtības koku izvietojumu, atbilstoši Ziņojuma 14. pielikuma 8.–10. punktā norādītajam. Nepieciešamības gadījumā būvprojekta izstrādē sertificētie sugu un biotopu eksperti.

- f) Izstrādājot meliorācijas sistēmu pārbūves projektus, jāpiesaista sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēts eksperts par biotopu grupām *meži* un *zālāji*, lai nodrošinātu tādu pārbūves risinājumu izvēli, ka neatstās būtisku ietekmi uz plānoto VES tuvumā esošiem no hidroloģiskā režīma atkarīgiem ES nozīmes biotopiem.
- g) Elektropārvades kabeļu trases jāizvieto tā, lai neskartu ES nozīmes aizsargājamus biotopus.
- h) Ja, izdodot būvatļauju Paredzētajai darbībai, kāds no konstatētajiem potenciāliem dižkokiem (Ziņojuma 14. pielikuma 4. tabula) ir ieguvis aizsargājama koka statusu, Ierosinātajai ir saistošas Noteikumos Nr. 264 noteiktās prasības.
- i) Plānojot VES WP29 un WP33 un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecību, līdz būvatļaujas saņemšanai jāpārlicinās, ka šo VES izbūvei paredzētā zemes vienība, kura identificēta kā vieta potenciālās ĪADT (potenciālā *Natura 2000* teritorija) izveidei zālāju biotopa 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs* aizsardzībai, nav mainījusi statusu un kļuvusi par ĪADT un *Natura 2000* teritoriju. Ja potenciālā ĪADT (potenciālā *Natura 2000* teritorija) teritorija līdz būvatļaujas saņemšanai ir mainījusi statusu, VES WP29 un WP33 būvniecība nav pieļaujama vai novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) normatīvos noteiktajā kārtībā, lai pārlicinātos vai nav sagaidāma būtiska ietekme uz jaunizveidotās *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- j) Plānojot VES WP29 un WP33 un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecību, jāparedz pasākumi, kas uzlabotu teritorijā esošo aizsargājamo zālāju biotopu aizsardzības stāvokli – zālāju biotopu kvalitātes uzlabošanu un/ vai zālāju biotopu atjaunošanu platībās, kas tieši pieguļ aizsargājamu zālāju platībām un vēsturiski bijušas zālāju platības (Ziņojuma 4.4.13. attēls). Minētie pasākumi īstenojami reizē ar minēto VES un saistītās infrastruktūras būvniecību vismaz tik lielā platībā, kādu aizņem plānotie VES WP29 un WP33 izbūves laukumi un pievedceļi. Pasākumu plāns, norises vieta un to izpildes kontrole saskaņojama ar DAP.
- k) Iespēju robežās VES izbūves laukumu un jaunbūvējamo pievedceļu trašu teritorijā esošās lielu dimensiju (>25 cm) kritalas un novāktie ekoloģiskie koki izcirtumos un virszemē esošie lielle akmeņi (>4 m³) jā saglabā tos pārvietojot ārpus būvlaukuma teritorijas. Lielu dimensiju kritalas un novāktie ekoloģiskie koki (iespēju robežās tos nesagarumojot) jāpārvieto uz tuvāko mežaudzi, savukārt lielle akmeņi - uz vietu, kur tos neskars Paredzētā darbība, vēlams, saglabājot akmens orientāciju pret debespusēm.
- l) Teritorijas atmežošanas darbi veicami laikā no 31. jūlija līdz 1. februārim.
- m) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un stacijas automātiskai apturēšanai, prognozējot sadursmi tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, mazais ērglis *Clanga pomarina*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, sarkanā klija *Milvus milvus*, melnā klija *Milvus migrans* un niedru lija *Circus aeruginosus*. Nav pieļaujama putnus

atbaidošu iekārtu uzstādīšana. DAP var lemt par citu putnu sugu iekļaušanu detektējamo sugu sarakstā pēc šī atzinuma 6.11.8.43. "s" apakšpunktā minēto monitoringa rezultātu izvērtēšanas, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus.

- n) Jānodrošina visu VES torņu lejasdaļā (20 m no zemes virsmas) kontrastējošs krāsojums, tā krāsa un veids saskaņojams ar DAP.
- o) Ja plānots būvēt žoga ap apakšstaciju un VES, jānodrošina, lai žogs ir pamanāms. Uzstādot pīto žogu, jānodrošina tā marķēšana.
- p) Iespēju robežās jāizvēlas pēc iespējas klusāka VES modeļa uzstādīšana.
- q) Jānodrošina ornitofaunas monitorings pirms vēja parka būvniecības, vēja parka būvniecības laikā un vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jāaskaņo ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP lemj par pasākumiem turpmākai vēja parka ekspluatācijai, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus.
- r) Vēja parka ekspluatācijas gaitā jānodrošina VES darbības apturēšana vai neuzsākšana nakts laikā, no saulrieta līdz saullēktam, laika posmā no 1. maija līdz 30. septembrim, ja izpildās šādi kritēriji: vēja ātrums turbīnas gondolas augstumā ir 5 m/s vai mazāks un gaisa temperatūra ir augstāka par 10 °C.
- s) Jānodrošina akustiskais monitorings un sikspārņu bojāejas monitorings vismaz pirmajā un otrajā gadā pēc VES darbības uzsākšanas atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un 7. pielikumā paredzētajam. Sikspārņu monitorings jāveic saskaņā ar Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības⁷⁸ izstrādātajām vadlīnijām - "Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai"⁷⁹. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jāaskaņo ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP lemj par pasākumiem turpmākai vēja parka ekspluatācijai, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus.
- t) Nav pieļaujama Paredzētās darbības būvprojekta saskaņošana Dienestā un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav nodrošināta no šī atzinuma izrietošo prasību būvprojektēšanai un pirms vēja parka būvniecībai izpilde, tostarp Dienestā un DAP nav iesniegti pirms vēja parka būvniecības stadijas monitoringa rezultāti, no kuriem izriet, ka jomā sertificēts dabas eksperts/ eksperti nav identificējuši nepieciešamību noteikt papildus prasības un/ vai ierobežojumus VES izvietojumam vai darbību režīmiem.

⁷⁸ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, reģ. Nr. 40008259941.

⁷⁹ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt tās radīto ietekmi, nevis saistoši izlemēt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir likumdošanā noteikts process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁸⁰. Pamatojoties uz IVN rezultātā iegūtajiem secinājumiem gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai konstatētās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tam izvirzītajiem nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot ne vairāk kā 34 VES, realizējot Ziņojumā vērtēto un pēc novērtējuma precizēto VES izvietojumu un nodrošināmajiem ietekmes uz sabiedrības veselību un drošību, dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskam vērtībām parametriem, vērtējot tos kopsakarībā ar sasniedzamo ražošanas efektivitāti un saražotās elektroenerģijas daudzumu.

Tāpat Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības akceptēšanu, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Talsu novada pašvaldība.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*

Elīza Platpīre, eliza.platpire@vpvb.gov.lv
Dace Strode, dace.strode@vpvb.gov.lv
Anete Liepiņa, anete.liepina@vpvb.gov.lv

⁸⁰ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.